Himnuszok

Az itt szereplő dalok az idők folyamán a szakok reprezentatív nótáiból himnuszokká váltak. És mint ilyenek, tiszteletet kívánnak és csak kiemelkedő alkalmakkor, felállva illik őket énekelni.

Bányász Himnusz

Szerencse fel! Szerencse le!
Ilyen a bányász élete.
Váratlan vész rohanja meg,
Mint bérctetőt a fergeteg.
Nem kincs után sóvárgok én,
Bányász kislányt óhajtok én.
Bányász kislányt óhajt szívem,
Ki szívében bányász legyen.
És hogy ha majd a föld ölében
Végóránkat éljük,
Isten kezében életünk,
Ő megsegít, reméljük!
S te kisleány ne bánkódjál,
Bányásznak halni szép halál,
Egekbe szállani fel, fel!
Szerencse fel! Szerencse fel! Szerencse fel!

Megjegyzés: *A ma általánosan ismert és énekelt versszöveg első része Kunoss Endre két 1838-as versének szövegrészleteiből került összeszerkesztésre („A bányász kincse" és „Bányászballada"). A dallam első részét Szerdahelyi József és Vachot Imre „A bányarém" című regényes daljátékából (1840-es évek második fele) vették át. Második része pedig a Felső-Sziléziában XIX. sz. eleje óta ismert Tarnowitzer Fahrtlied (Schon wieder tönt vom Schachte her…) (Már újra szól a kisharang) című bányászdal dallama. Első írott nyomát (a teljes Vachot-féle magyar szöveget) már egy 1853-as selmeci emlékkönyvben olvashatjuk, de mai formájában először csak 1905-ben Tassonyi Ernő könyvében (Aki a párját keresi) találjuk meg. Nem tudjuk, hogy mikor fordították szlovákra, de ma a felvidéki bányászok is himnuszként éneklik.*

Erdész Himnusz

Erdész vagyok, csendes tanyám erdő mélyében áll.
Hová csak farkas és madár, szelíd kis őz talál.
Feledve rég a külvilág, csendes az életem.
//: És mégis megsebzé szívem az égő szerelem. ://

A bíborszínű alkonyat Terólad mond mesét.
Neved dicséri a madár, ha zengi énekét.
Ábrándos álmokat mesél az esti csönd, s magány…
//: Epedve súgom nevedet minden bús éjszakán. ://

Bükkfák smaragdja sápadoz halk őszi lombokon,
Ha ballag már a vén idő az ősi dombokon.
Eltávozóban int felém szerelmem s életem
//: Örökre nyugodalmat ád az erdő énnekem. ://

Eredeti cím, nyelv: *Jäger Liebeslied (Vadász szerelemdal), német*
Szöveg: *Franz Schober, 1826 (Eredetileg négy versszakkal)*
Dallam: *Franz Schubert, 1826*
Fordítás: *Tassonyi Ernő, 1905 (1. vsz.), 2-3. vsz.: Sarkady Sándor 1969-ben megjelent fordítása kis módosítással, mely az 1973-as soproni daloskönyvben jelent meg ilyen formában.*
Megjegyzés: *Az 1850-es évektől kezdett Siebenbürgisches Jägerlied (Erdélyi vadászdal) címen elterjedni, holott semmi köze nincs Erdélyhez. Az eredetileg vadász témájú dalból a magyarra fordítást követően hamarosan teljesen eltűnt a vadászat.*

Kohász Himnusz

E roppant széles világon amerre csak eljut a hír,
Rityeg rotyog a kohó, izzanak az ércek,
A kohászok munkájától zengenek a bércek.
Zúzzad az ércet! Nemesítsd a fémet!
Kell ez a honnak Te derék kohász!
Szóló: Fel a kohóra!
Kar: Ércet bele!
Szóló: Fel a pöröllyel!
Kar: Sújts le vele!
Zúzzad az ércet! Nemesítsd a fémet
Kell ez a honnak Te derék kohász!

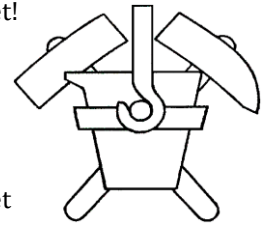

Megjegyzés: *Ebben a formában csak magyarul, 1932 után ismert. Két német kohászdal fordításából szerkesztette össze Ruzsinszky László (Tempus - 1932. Sopron).*

Az eredeti dalok:
„Es ist kein Dörflein so klein", Selmec 1870. („Nálunk olyan kicsi falu nincs...") és „Schmiede das Eisen", Sopron 1921. („Minden kicsi kis faluban...").

Himnuszi „rangra" emelkedéséig hosszú utat kellett bejárnia e dalnak és sok vita gyökere is volt, míg a korábbi ellenállást feladva végül a bányászok is elfogadták 1967-ben egy pécsi OMBKE szakestély alkalmával. Addig a kohászok énekelték csak felállva, a többiek ülve maradtak a nóta ideje alatt. A dal 4-5. sorának éneklése közben, s ezek ismétlésekor szokás a kupákat és az üvegeket negyed vagy fél ütemre kocogtatni, ami kedvesen felidézi a kalapácsütések hangját. Ennek eredete, hogy a XX. század első felében, amikor a bányászok még nem ismerték el himnuszként, ellenérzésük kifejezéseként rendbontással, üvegcsörömpöléssel próbálták megzavarni a kohászok énekét.

Gépész Himnusz (miskolci)

Testének puszta erejével,
Verítékkel és két kezével.
Rövid éltét pusztítva, hajtva.
Így dolgozott az ember hajdan.
Ref.: Gépész büszkén tedd életed erre!
Adj szerszámot a dolgos kezekbe!
//: Megsokszorozza az erőnk!
Teremtve boldog szép jövőt! ://

Az éktől a számítógépig,
Sötétségből a fényes égig.
Te vezetted gépész a társad,
Így győz az ész, az erő s akarat!
Ref.

Az első ékkel, emelővel,
Harcra keltünk tudással, ésszel.
Megtörni a vad természetet,
Szolgánkká téve vizet, tüzet.
Ref.

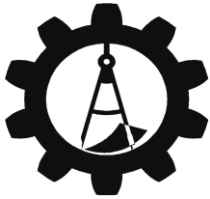

Szöveg: *Bárczi János*
Dallam: *Balázs Árpád*
Megjegyzés: *A Gépész himnusz címre több dal is pályázott, míg végül is e dal mellet tette le a voksát a szak. Szakestélyeken az első két versszak hangzik el.*

Gépész Himnusz (dunaújvárosi)

Nap néz le ránk, felhőtlen tiszta ég,
Diplomát szerezni gyere, jöjj közénk.
Városunk valamennyi ablak fénye int,
Sok, sok, sok, sok, sok, sok, szempár
Titkon ránk tekint.
Feledd a bút, mit a sors szeszélye nyújt,
Minden gépész vidám dalra gyújt.
Ref.: Gépésznek a fegyvere egyedül az ész,
Ördögűző eszköze csak a logarléc,
Hű társa csak egy lehet,
A kolleginája, hogyha pedig nincs neki,
Úgy vessen magára!

Fogd meg tehát a gépek pulzusát,
Így tartsd karban, úgysem érti más!
Hess te rusnya rozsda, hess korrózió,
Tudjuk mi már azt, hogy mi a rossz
És mi a jó.
Ref.

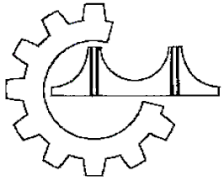

Nap néz le ránk, felhőtlen tiszta ég,
Kék ködbe vész a boldog diákév.
Kislány, tudomány, bor és Duna-víz,
Mind egyre csak, mind egyre csak,
Ide visszahív.
Ref.

Szöveg: *Pődör György 1970.*
Dallam: *Vujicsics Tihamér 1970.*

Faiparos Himnusz

Ref.: A fát kidönti két karunk,
Zokogva hal sok ág.
De két karunktól újra él
Tovább, tovább, tovább!

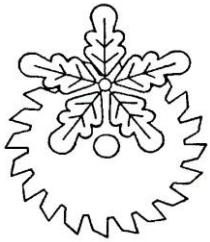

Míg eldalolja szép dalod,
Formálja értelem.
Hogy feldíszítse otthonod
És támaszod legyen
Ref.

A bölcsőtől már elkísér
Az egész élten át.
S ha munkád egyszer véget ér,
A sírba véle szállsz.
Ref.

Szöveg és dallam: *Winkler András a. Józsi 1971.*
Megjegyzés: *Néhány korábbi próbálkozás után ez a dal vált a faipari mérnökhallgatók legünnepélyesebb dalává.*

Geodéta Himnusz

Geodéta, geodéta! Tiéd a jövő!
Geodéta, geodéta! Rohan az idő!
Mérd fel életed súlyát,
Feledd a tegnapok búját!
Indulj előre hát! Indulj előre hát!
Valahol tenéked nyílik egy kis virág,
Letéped, elhervad az örök ifjúság.
Vigyázz! Vigyázz! Vigyázz!
Geodéta, geodéta! Rohan az idő!
Geodéta, geodéta! Tiéd a jövő!

Szöveg: *Wessely Gábor a. Tukán 1978.*
Dallam: *Varga Katalin 1978.*

Szervező Himnusz

Még halljuk a gépterem zaját,
Diákok felszálló sóhaját.
Barátot találunk, szerelmet,
Sok szorgos napot és ünnepet.
Gyorsan elszállt három év,
A tudás már mind miénk.
Szívvel és órával mérve időt
Modellt alkotnak a szervezők.

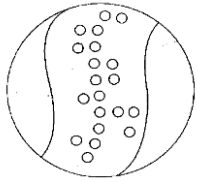

Szöveg: *Szabóki Zoltán 1983*
Dallam: *Koppány Zoltán 1983*

Műszaki Tanár himnusz

Jó barátom, ha majd tanár leszel,
Öreg iskoládról ne feledkezz el!
Sok nehéz kérdés majd válaszra vár,
Milyen lesz az életed, ha már nem vagy diák?
Ref.: //: Vivát, sok hű cimborám!
Vivát, kedves iskolám! ://

Vár majd a tábla, sok képlet és szám,
Sok kíváncsi szem figyel mindig csak rád.
Boldogan állsz majd az új katedrán,
Bár sok nehéz óra vár majd ott terád.
Ref.

Jó barátom, ha majd tanár leszel,
Mindig az életre taníts, nevelj.
Bárhova visz majd téged a sors,
Az iskola lesz a Te kedves otthonod.
Ref.

Szöveg és dallam: *Az 1973-74-ben valétáló évfolyam.*

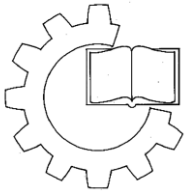

Műszaki Menedzser Himnusz

Most még miénk az ifjúság.
Ragyogó boldog nap süt ránk,
S lelkünkben ott él a remény:
Soha nem tűnik el a fény.
De hogyha jő a búcsúzás,
S holnaptól új élet vár Rád,
Utadon legyenek veled:
Barátság és a szeretet.
Féltett kincsünk lesz e kettő,
Szakunkat éltető erő,
Társaim fogjunk össze hát,
Mindenkor segítsük egymást.
Hisz együtt könnyebb lesz az út,
Űzd el a bánatot és bút,
S ne feledd, bármily zord tél jő:
„Menedzser tiéd a jövő."

Szöveg: *Sinka Tünde a. Tüce a jegyző 1997*
Dallam: *F. Tipán Orsolya 1997*

Jogász Himnusz

Tétován nyúlsz kardodhoz, vár sok nehéz óra.
Álmaidat félrerakva nem pihenhetsz meg soha.
Harcra jogász ítélkezz, légy az igaz hangja!
Bárhol jársz az életedben, kísérjen e dal szava!
Kardom sújtsd a bűnöket!
Törvény szava legyen szent!
Bárki támad ellene, kősziklaként védem!
Kardom sújtsd a bűnöket!
Törvény szava legyen szent!
Bárki támad ellene, védem, ne feledd!

Szöveg: *Pituk Emese, Solymosi László, 1994*
Dallam: *Illés Lajos (Az Illés zenekar frontembere), 1994*

Gazdász Himnusz

Gazdász a nagyvilág büszkén tekint le rád.
Ne hagyd, hogy az ember nyomorban éljen tovább!
Egyedül a pénz semmit sem ér.
Forgasd meg jól, hogy nekünk dolgozzék!
Tiszta szívvel indulj bankok s gyárak felé,
//: Csak becsület kell hozzá és tiszta józan ész. ://

Szöveg: *Sallér Péter a. Petya, 1992*
Dallam: *Gaál Zoltán a. Konyak, 1992*
Megjegyzés: *A szerzők a dalt ideiglenesnek szánták, azonban a diákság és a szakma hamar elfogadta, így ez a dal maradt a gazdászok végleges himnusza.*

Bölcsész Himnusz

Katerine collaudemus virtutum insignia
Cordis ei presentemus et oris obse quia
Ut ab ipsa reportemus equa laudum premia.

Eredeti cím, nyelv: *Katerine collaudemus, középkori latin*
Szöveg: *Ismeretlen, XI.-XIII. sz. (mai formára szerkesztette Petneki Áron)*
Dallam: *Ismeretlen, megegyezik Aquinói Szent Tamás: Pange Lingua (XIII. század) dallamával.*
Megjegyzés: *A dalt Petneki Áron bölcsészprofesszor javasolta a kar himnuszának 1993-ban. Indoklása szerint a bölcsészek évszázadokon keresztül Alexandriai Szent Katalint tartották patrónájuknak, aki a legenda szerint nem csak szép volt, hanem bölcs is, és vitában észérvekkel legyőzte a pogány bölcseket. Ezért lett ő a filozófusok védőszentje, ünnepnapját, november 25-ét pedig tanítási szünettel ünnepelték meg. Bár az eredeti dalnak 7 versszaka létezik, Petneki professzor úr csak az első versszak megtartását javasolta. Hivatalosan 1994-ben énekelték először a Miskolci Egyetemen és ekkor jelent meg miskolci Daloskönyvben is.*

Egészségügyis Himnusz

E világban legfontosabb egészségben élni.
Ez az áldás olyan drága, jól meg kell becsülni.
Tudásunkat gyarapítsuk társak tisztelettel,
Munkánkat is végezzük hát kellő becsülettel.
Adj sok erőt, jó Istenünk!
S Mi esélyt adunk erőnkkel,
Betegségben ne hagyj el,
Végsőkig kitartunk.
Embereknek gyógyulása,
Ez a nagyobb dicsőség,
Ez a hála számunkra,
Legnagyobb fizetség.
//: Életünket arra tegyük,
Életeket jobbá tegyünk! ://

Szöveg: *Kiss Norbert, 2008*
Dallam: *Homonnai Boglárka, 2008*

Szakestélyek dalai

Az itt szereplő dalok egy része a szakestélyen rendszeresen, míg a másik része csak különleges alkalmakkor hangzik el.

Sza-sza-szakestély

Sza-sza-szakestélyt tartunk ma vidám diákok,
Csináljunk estélyt, csak fújjátok!
Ref.: Edite bibite collegiales
//: Post multa saecula pocula nulla. ://

A tanár urak nem tartnak ma előadást,
Ezért hát kezdjük el az ivást!
Ref.

Hol van a jókedv? Sörben van! Duli-duli-haj!
Hol van a jókedv? Sörben van, haj!
Ref.

Nyeljük hát vígan korsónkból, míg meg nem unjuk!
Talán majd később abbahagyjuk…
Ref.

Sok jót tett ***Ceres***[1] az árpatermés istene.
Méltó Ő, hogy Isten éltesse
Ref.

Apolda[2] küldött dohányt és ***tubák***ot[3] nekünk.
Tömd meg pipád és tartsál velünk.
Ref.

Jól él a ***Firma***[4], alszik, mulat, dalol s szeret.
Selmecről menni egy sem siet…
Ref.

A házasságban majd minden másképpen leszen,
De hogy én mossak, azt nem hiszem!
Ref.

Vigadjunk együtt, addig, míg tart ez a cécó!
S hátra van még sok „***Vocem preco!***”[5]
Ref.

Soproni verzió:
Sza-sza-szakestélyt tartunk ma vidám diákok,
Sza-sza-szakestélyt, csak fújjátok!
Ref.

Professzor úr Ma nem tarthat már előadást,
Kezdjük hát gyorsan meg az ivást!
Ref.

Szöveg: *Christian Wilhelm Kindleben, 1781*
Dallam: *Albert Methfessel, 1818*
Eredeti cím: *„Ca-Ca-Geschmauset…”*
Fordítás: *Ismeretlen, 1926*
Megjegyzés: *A szakestélyt bevezető, közismert dal. Míg a Cantus Praeses énekli, a résztvevők a helyükre ülnek és egyre többen kapcsolódnak be. Ezt követi a „Nincs még nékünk elnökünk…” c. dal.*
A latin refrén jelentése: „Egyetek, igyatok kollégák. Századok múltával, egy pohár semmi”.

1: *A föld áldásainak (árpa, szőlő, stb.) istennője.*
2: *Egy pipákat és/vagy dohányt gyártó/forgalmazó cég volt*
3: *A dohány régies neve*
4: *(Olasz-német): kétes hírű cég, vállalat. (Latin): Szilárd. Esetünkben harmadéves, vagy idősebb diák. Szorgalmas, bölcs, jóindulatú, mértéktartó, barátságos, és isteni fényben tündököl. A balekság nélküle semmire sem jutna. Sok terhes feladata mellett – nem kímélve magát – Ő a gyengébb nem legfőbb támasza.*
5: *(Latin): „Szót kérek!”*

Elnökválasztó

//: Nincs még nékünk Elnökünk, Elnökünk, Elnökünk! ://
Nincs még nékünk Elnökünk, Elnökünk!
Nincs még nékünk Elnökünk!

//: Majd lesz nékünk Elnökünk, Elnökünk, Elnökünk! ://
Majd lesz nékünk Elnökünk, Elnökünk!
Majd lesz nékünk Elnökünk!

//: Van már nékünk Elnökünk, Elnökünk, Elnökünk! ://
Van már nékünk Elnökünk, Elnökünk!
Van már nékünk Elnökünk!

Megjegyzés: *Több humoros ajánlás után, a megfelelő személy nevének bekiáltását a szakestély hangos „Vivát!"-tal hagyja jóvá. A Praeses „Tisztemet tisztelettel átveszem" felkiáltással veszi át a szalagot, majd meggyújtja a gyertyáját. Ezután következik a „Van már nékünk elnökünk…" szövegű strófa.*
Eredeti cím: *„Wir haben kein Praesidium…"*
A Gyulai Zoltán szerkesztette gyűjteményben (1965) jelent meg először. Német eredetű. Éneklése magyarul 1910 óta bizonyítható, korábbi német előfordulása a múlt század közepe óta valószínűsíthető.

Dal az Elnökhöz

Cimbora ma rád köszöntjük a legelső poharat!
A barátság éljen köztünk, míg a halál elragad!
Ha Téged visz el, én temetlek el!
Ha engem visz el, temess majd Te el!
Cimbora ma rád köszöntjük
Valamennyi poharat!
S ha majd rád hant borul, mi hű utódodul
Vessük sírkövedre fel:
//: „Mit itt borít a rög, barátság szent, s örök!" ://

Második fordítás:
Élj sokáig hű pajtásom és ne féljed a halált!
Ami nedű e pohárban, minden cseppje téged áld!
Szívemet adom pajtás szívedért!
Hűségünk pajtás a sírig kísér!
Élj sokáig hű pajtásom és ne féljed a halált
S ha majd a sír elnyel, hű testvériségünkkel
Fejfádra írjuk fel:
//: „Bár elvitt a halál, szívünk mégis Rád talál!" ://

Harmadik fordítás:
Pajtás a Te jólétedre emelem e poharat!
Éljen köztünk a barátság, míg a halál learat!
Ha értem halnod kell, úgy én temetlek el!
Ha én halok előbb, reám Te dobj rögöt!
Pajtás a Te jólétedre emelem e poharat!
S ha végórád nem késik,
Márványoszlopra vésik
E jelszót híveid:
//: „E kő alatt pihen, baráti érzelem!" ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1826 előtt*
Dallam: *Ismeretlen, 1870 előtt*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán, 1926*
2. Fordítás: *Ismeretlen, 1938 előtt*
3. Fordítás: *Révai Károly, 1912*

Megjegyzés: *Valószínűleg selmeci eredetű, régi diákdal. Mint ezek között a legfontosabb 1931-ig a nótáskönyvek első dala. Az 1931-es fordítás első két sora („Cimbora! Ma rád köszöntjük a legelső poharat...") arra lehet következtetni, hogy a szakestélyek kezdete régen különbözött a maitól. A dal talán az elnököt közfelkiáltással megválasztó „Vivát!" után következett automatikusan és a „legelső pohár" valójában csak az első „hivatalos" pohár volt. Napjainkban az elnök megválasztását be- és levezető nóták után a Cantus Praeses(ek) köszönti(k) ezzel a dallal a Praesest.*

Praeses dala

Szóló: Fiúk! Ha majd remeg kezemben,
E dús nedűvel telt pohár.
S a vén kaszás ágyam fejénél,
Már végórámra vár.
Ne féljetek, elrendelém már rég
A tort, mit értem tartsatok.
S ha elmennék is én közületek,
Mulassatok, vigadjatok!
Kar: S ha elmennék is én közületek,
Mulassatok, ne sírjatok!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1921*
Megjegyzés: *Eredetét nem ismerjük. Szakestélyeken a „Cimbora! Ma rád köszöntjük…" kezdetű dalt követő „Eks!" után a szakestély leül, a Praeses állva szokta énekelni köszönet s viszonzásképpen.*

Vendégköszöntő

Mind éljenek soká, mind éljenek soká,
Kedves vendégeink!
Az ördög vigye el, az ördög vigye el,
Mind az elleneik!
//: Mind ki vendég itt közöttünk,
E pohárral Rá köszöntünk!
Ház népével együtt éljen soká! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1852, Selmecbánya*
Fordítás: *Fekete Zoltán 1938*
Megjegyzés: *A szakestélyek vendégeit elmaradhatatlanul üdvözlő dal. Dallama a „balekkeresztelő"-vel mutat rokonságot.*

Gyűrűavató dal

Mi pár hónap múlva már felkent fiúk,
Mi viharvert öreglegények.
Az öt év bár hosszú volt úgy elrepült,
Szemünk a gyűrűre réved.
Csillogó kövén ég három betű,
Talán nincs boldogabb nálunk,
Szemünkből mégis egy könnycsepp lehull,
Mert elrepült az ifjúságunk.
//: Hát ma este még egyszer egy jót iszunk.
Még pár hét és örökre válunk,
Csak az fáj, hogy nem lesz több vakációnk,
És nem lesz már ily sok barátunk. ://

Szöveg: *Ismeretlen, Miskolc, 1962*
Dallam: *Zerkovitz Béla: Csókos asszony operettjének „Mi muzsikus lelkek" (1926) című betétdala,1962*
Megjegyzés: *Miskolci, dunaújvárosi és székesfehérvári intézményekben meghonosodott Gyűrű- és Kupaavató Szakestélyek dala.*
Először gyűrűt a miskolci Gépészmérnöki Kar 1962/63-ban valétáló évfolyama avatott 1963-ban

Boravató

Ma idd ezt a bort barátom gépész cimborám!
Hisz ezt látod ott, dékánunk asztalán.
Imént Ő a nyelvével jól megízlelé,
És számunkra csapra verni elrendelé!
Ref.: //: Igyunk, igyunk még egyszer cimborák!
Eger küldte nékünk legjobb borát,
Koccintsunk öt évünk emlékire,
És volt tanárainknak az egészségire! ://

Olyan ez a bor, mint szerelmi vallomás.
Csak gépész ihatja ma este senki más!
Ez vérünkbe száll, és mi rabjai leszünk,
Eger gyöngye mi Tehozzád hűek leszünk!
Ref.

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, Miskolc, 1964*
Megjegyzés: *A miskolci és dunaújvárosi gépészek bor- és kupaavató dala.*

Steingrubeni induló

Ha ***Steingrubé***ba'[6] óra vóna,
Már kilencet ütött vóna.
De mivelhogy nincsen óra,
Csak úgy mondom, találomra.
Óra, óra, de minek is vóna nékünk?
Csak azt látnók, hogy elkéstünk.
Óra, így magyarázható jóra,
Hogy Steingrubéba' nincsen óra.

Megjegyzés: *A német ízű diákszokások ellensúlyozására alakult Selmecen 1880-ban a magyar falusi közéletre emlékeztető „Steingrube nakközség", a magyar érzelmű diákok nagyközsége. A díszes kompánia indulója valószínűleg kezdettől fogva e dal volt.*
Feltűnő hasonlóságot mutat a Pozsony környéki több évszázados bakterkiáltókkal. Gaal József Peleskei nótárius című színművében (1839) szinte hasonmása hallható.
Manapság Miskolcon a Cantus Praesesek a szakestélyek „szüneteinek" végét jelzik e dallal.

6*: Selmecbánya egyik város része. Az ott lakó akadémisták lehettek „steingrubeni pógárok".*

balek**keresztelő**

Kar: //: Mi tündöklik ott fenn? ://
A ragyogó kék egekben, bőrös egekben?
Mi tündöklik ott fenn?

Szóló: A ***Balekcsősz***[7] - ki jő. Az ég követe Ő.
A balekőrző Balekcsősz, bőrös Balekcsősz,
Az ég küldötte Ő.

Kar: //: Mit hoz a Balekcsősz? ://
A dicsőséges Balekcsősz, bőrös Balekcsősz.
Mit hoz a Balekcsősz?

Szóló: //: Egy nyeszlett ***balek***ot[8]. ://
Egy balekot a fülén fog, bőrös fülén fog.
Egy nyeszlett balekot.

Kar: //: Mondd, honnan jössz fiú? ://
Mondd honnan a fittyfenéből? Bőrös fenéből?
Mondd, honnan jössz fiú?

Szóló: //: A dedóból jön Ő://
A didi-dadi dedóból, bőrös dedóból.
A dedóból jön Ő.

Kar: A papád mit csinál? A mamád mit csinál?
A nagyanyád és dédanyád? Bőrös ükanyád?
Az ősöd mit csinál?

Szóló: //: Most bolhászkodnak Ők. ://
Majd fognak néhány nagy bolhát, bőrös nagy bolhát.
Most bolhászkodnak Ők.

Kar: //: A nénid mit tesz most? ://
Hogy van a kedves nénikéd? Bőrös nénikéd.
A nénid mit tesz most.

Szóló: //: Az bugyogókat mos. ://
Az én reám mos bugyogót, bőrös bugyogót.
Az bugyogókat mos.

Kar: //: No és a kántor úr? ://
A piros orrú kántor úr, bőrös kántor úr.
No és a kántor úr.

Szóló: //: Az iszik s földet túr. ://
És azt hiszi, hogy földesúr, bőrös földesúr.
Az iszik s földet túr.

Kar: //: A balek iszik-e? ://
És bírja-e a sört, a bort? Bőrös alkoholt.
A balek iszik-e?

Szóló: //: Egy kicsikét iszom. ://
Egy kis hajtást a korsóból, bőrös korsóból.
Egy kicsikét iszom.

Kar: //: Hát hörpints egyet most! ://
Hát tölts egyet a garatra, bőrös garatra!
Hát hörpints egyet most!

Szóló: //: Az engedelmükkel. ://
Én tündöklő jó uraim. Bőrös uraim.
Az engedelmükkel.

Kar: //: A dohányt bírod-e? ://
A gondot űző ***szűzdohány***t[9], bőrös szűzdohányt.
A dohányt bírod-e?

Szóló: //: Én megpróbálom most! ://
A bűzös bagós nagy pipát, bőrös nagy pipát.
Én megpróbálom most!

Kar: //: Hát tátsd a szádat rá! ://
Tedd bele azt a füstölőt, bőrös füstölőt!
Hát tátsd a szádat rá!

Szóló: //: Oh jajj, oh jajj, nekem! ://
Kifordul mindjárt a begyem, bőrös kis begyem!
Oh, jaj, oh, jaj, nekem!

Kar: //: Hát könnyíts magadon! ://
Köpd ki a mérget a szádon, bőrös nagy szádon,
Hát könnyíts magadon!

Szóló: //: Már megkönnyebbültem. ://
Elcsitult már a háborgás, bőrös háborgás.
Már megkönnyebbültem.

Balekcsősz: balek válassz magadnak keresztapát és keresztanyát!
balek: Keresztapámnak felkérem X. Y. alias Z-t,
Keresztanyámnak felkérem K. L. alias M-et.
Keresztapa: balek! Én téged megkeresztellek Bacchusnak, Ceresnek és a többi pogány istennek nevében. Ezentúl legyen a Te neved (vulgó/alias) …

Kar: //: Mert ő már nem ***pogány***![10] ://
Így lesz ***Firma***[4], s ***Veterán***[11], bőrös Veterán!
Mert ő már nem pogány!

***Szöveg**: C. Weise, 1808 (1722 óta ismert)*
***Dallam:** Johannes Brahms*
***Eredeti cím:** „Was kommt dort von der Höh'…"*

Megjegyzés: *Ez a dal kizárólag balekkeresztelés alkalmával hangzik el; utána a Praeses vagy a keresztszülő átadja a Keresztlevelet az ifjú baleknak. A dalnak „kötelező" folytatása a „Hagyjátok csak..." c. nóta.*

7: *(fuchsmajor): A balekság segítője és regulázója.*
8: *(fuchs): Együgyű, hiszékeny. Első, de a keresztelésen túlesett diák. Zöldfülű, poros hasú, ész és értelem nélküli véglény, ami minden tekintetben az isteni fényben tündöklő dicső Firmák támogatására szorul. Sosem fog megállni a saját lábán.*
9: *A fináncelől eldugott, nem adózott dohány.*
10: *Végtelenül kicsi, sárban fetrengő fekete porszem. Még selmeci diákhagyományok szerint meg nem keresztelt diák.*
11: *Az a személy, aki több időt tölt el keresztségben a selmeci utódintézmények falai között, mint a képzési idő.*

Hagyjátok csak...

//: Hagyjátok csak, engedjétek a ***balek***ot[8] inni! ://
Itatás: //: Inni! ://
Nézzétek csak a fiút,
Új balek s már inni tud.
Hagyjátok csak, engedjétek a balekot inni!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1869, Selmecbánya*
Fordítás: *Palmer Kálmán, 1938*
Eredeti cím: *balekok éltetésére/ „Zartses füri, zartses füri..."*
Megjegyzés: *balekkereszteléskor hallható, „balekkeresztelő" c. nótát követi közvetlenül, mialatt a frissen megkeresztelkedett balek EKSét issza a FIRMÁK jóvoltából. Dallama a Vendégköszöntőével rokon.*

Krampampuli

Krampampuli[12], mi így nevezzük
Az itókát mely jól bevált.
Mi kipróbált szernek ismerjük
Ha bárkit bú vagy bánat bánt.
//: Mint altató vagy reggeli,
Jó egy pohár krampampuli,
Krampam-pim-pampuli, krampampuli. ://

Ha fejem fáj, ha görcsök rántnak,
Vagy ha az étvágy elhagyott.
Ha néha gonosz szelek bántnak,
Ha tüdőm ***katarrus***t[13] kapott.
//: Bajomat mind feledteti
Egy pohárka krampampuli,
Krampam-pim-pampuli, krampampuli. ://

Ah! Ha sok szülő megtudná
Az ifjú úr víg életét,
A pénzt, mit küld, máshová dugná,
S pirosra sírná a szemét.
//: Mit bántja az a víg ifit,
Csak ihasson krampampulit
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Ha egykor házasságra lépnék
Egy jó erkölcsű lánykával.
Én nagy ebédet nem rendelnék,
Én megelégszem mátkámmal.
//: Kávé helyett mely nem hevít,
Ha ad csésze krampampulit
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Sajnálnom kell a sok bolondot,
Ki nem szeret, s bort nem iszik.
Szamár marad bár bölcset mondott,
És mások angyalnak hiszik.
//: Sok állat a vizet nyeli,
És azt hiszi krampampuli,
Krampam-pim-pampuli, krampampuli. ://

Ne szidjad a krampampulistát
Ő isteni adományt szed,
Ne kövesd soha Vági Pistát,
Ki isteni italt megvet.
//: Igyék – ***liquor ammonicit***[14]
De ne hagyd a krampampulit!
Krampam-pim-pampulit, krampampulit! ://

A szállodába, ha betérek
Akárcsak egy nagy gavallér,
Ebédet, vacsorát nem kérek,
Csak nyúlok dugóhúzóér'
//: A sógor fújhat tantarit
Én meg iszom krampampulit
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Nagy úrnak, ha születtem volna,
Mint császár Maximilián,
S egy érdemérem nékem szólna
Én e jelszót választanám:
//: „***Toujours fidèle et sans souci,***
C'est l'ordre du Crampampuli."[15]
Krampam-pim-pampuli, krampampuli. ://

Hogyha egy váltóm künn rekedne,
Ha félbehagynám a kártyát.
Ha kis babám már nem szeretne,
Ha gyászjelentést adnak át.
//: Nagy bánatomban felvidít
Ha iszom egy krampampulit
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Becsületért, ha síkra szállok,
Ha penge csillog kezemben.
Diák üdvéért, ha kiállok,
És jó barát van mellettem.
//: Azt mondom csak „***Mon cher ami***"[16]
Hol az a korty krampampuli?
Krampam-pim-pampuli, krampampuli? ://

Ha indexem is elkártyáztam,
Ingem, cipőm s ruhám kopott.
Ha ***UV***-m[17] újra elpuskáztam
S babámról hallom, hogy ***kokott***[18]…
//: Nagy bánatomban felvidít
Ha iszom egy krampampulit
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Krampampulit fogok én inni
Ha minden más vágy sírba száll,
Ha a halál el készül vinni,
Ha lelkem testemtől megvál'
//: Vele iszom, míg leterít,
Az utolsó krampampulit.
Krampam-pim-pampulit, krampampulit. ://

Szöveg: *Christoph Friedrich Wedekind, 1745*
Dallam: *Népdal, 1847 előtt*

Fordítás: *Hantos Ernő 1931*
Eredeti cím: *„Crambambuli, das ist der Titel…"*
Megjegyzés: *Szakestélyek fénypontját jelentő Krampampuli felszolgálása során énekelt dal. Mostanság általában csak 1.; 4.-5.; és 12. versszakot szokták énekelni.*

12: *A Firmák italа. Forró, borból, cukrozott rumból és/vagy pálinkából, gyümölcsökből készülő, fűszerekkel ízesített, felszolgáláskor meggyújtott ital. Kiemelkedő jelentőségű szakestélyeken szokás felszolgálni. A Pater Krampampuli készíti.*
13: *(görög-latin) hurut*
14: *(latin) gyógyital*
15: *(francia) „Mindig hűséges vagyok, gondok nélkül, ez a krampampuli rendje"*
16: *(francia) Kedves barátom*
17: *utóvizsga*
18: *örömlány*

Gaudeamus

Szóló: Tegnap este leverten, iddogáltam csendben.
Aznap délben úgy hiszem, bal lábammal keltem.
Egyszerre csak fülembe diák hangok csengtek
S felhangzott a közelben egy víg diákének.
Kar: //: Gaudeamus igitur, Iuvenes dum sumus. ://
Post iucundam iuventutem, post molestam senectutem
//: Nos habebit humus ://

Szóló: Felvonul egy víg sereg, mind főiskolások.
Kar a karban bányászok, erdészek, s kohászok.
Pelyhes arcú ifjú had, karcsú gyertyaszálak.
Arcuk üde vérpiros, erőteljes vállak.
(A szakestély feláll)
Kar: //: Vivat academia, vivant professores! ://
Vivat membrum quodlibet, vivant membra quaelibet.
//: Semper sint in flore. ://

Szóló: Amint jönnek közelebb, ablakok kitárnak.
S virágok közt jól ismert hajfonatok várnak.
Odaéghet a rántás, elfőhet a sonka!
Tűz mellől most ide fut, leány, asszony, dajka.
Kar: //: Vivant omnes virgines! Faciles formosae! ://
Vivant et mulieres, tenerae, amabiles!
//: Bonae, laboriosae. ://

Szóló: Ahogy házunkhoz érnek, s daluk száll az égig.
Régi évek emléke borzong rajtam végig.
Visszafordul az idő minden évben újra,
Képzeletben ott megyek velük átkarolva.
Kar: //: Vita nostra brevis est, brevi finietur! ://
Venit mors velociter, rapit nos atrociter!
//: Nemini parcetur! ://

Szóló: Régi diákdicsőség! Jaj, be kár, hogy elmúlt!
Sok barátunk itt hagyott, s hajam is megritkult.
Régi kedvem megmaradt, bor mellett helyt állok,
És a sorssal mostan is bátran szembeszállok!
Kar: //: Pereat tristitia, pereant osores. ://
Pereat diabolus, quivis antiburschius.
//: Atque irrisores! ://

A szóló szövege: *Adolf Katsch, 1883*
A kar szövege: *a XII. századig visszavezethető diákdal, jelenlegi változata: Christian Wilhelm Kindleben, 1781*
A szóló dallama: *Adolf Schlieben, 1885*
A kar dallama: *Johann Günthers 1717-es „Brüder lasst uns lustig sein" (Testvérek hadd szórakozzunk) című német nótájától vették át.*
Fordítás: *Hantos Ernő 1931*
Eredeti cím: *„Gaudeamus igitur…"*
Megjegyzés: *A két dalt Rudolf Baumbach 1888-ban szerkesztette össze. Elterjedése már Európa szerte általános. Napjainkban a szakestélyek egyik záródalaként és valétálásokon általános, de a XX. sz. elején a szakestélyek első felében a régi diákok és professzorok tiszteletére énekelték.*

Az eredeti latin versszakok sorrendjét, kialakult hagyományinknak megfelelően megváltoztatjuk. Szakestélyen az első két versszak szokott elhangzani. További latin nyelvű versszakai is ismertek.
A nóta végén a Cantus Praeses a „Vivat, cresceat et floreat Academia, Vivant Professores!" mondatot bekiáltja, erre a Szakestély háromszoros „Vivat"-tal felel. Ennek jelentése: „Éljen, növekedjen és virágozzon az Akadémia, éljenek Professzoraink!"

Ballag már a vén diák

Ballag már a vén diák - tovább, tovább.
Isten veletek cimborák - tovább, tovább.
Ez út hazámba visszavisz, ***filiszter***[19] leszek magam is.
Tovább, tovább, tovább! Fel búcsúcsókra cimborák.

De mielőtt még elmegyünk - tovább, tovább.
Egy szent fogadalmat még teszünk - tovább, tovább.
Ha Selmec hív mi ott leszünk, érette vesszen életünk!
Tovább, tovább, tovább! Fel búcsúcsókra cimborák.

Ballag már a vén diák - tovább, tovább.
Keresve szebb és jobb hazát - tovább, tovább.
Ez út hazámba nem vezet! Nagy Magyarország elveszett!
Tovább, tovább, tovább! Hazátlan lett a vén diák.

Szöveg: *Gustav Schwab, 1814*
Dallam: *Bányászdal-népdal, 1859*
Eredeti cím: *„Bemooster Bursche zieh' ich aus…"*
Fordítás: *Csengey Gusztáv, 1866 valamint az Akadémia 1888. évi tablóján már a teljes első versszak olvasható magyarul.*
Megjegyzés: *Magyarországi iskolákba Selmecről terjedt el, és vált a ballagások dalává az 1900-as évek elején.*
A második versszakot az utódiskolákkal is el szokták énekelni: „Ha Sopron hív…", „Ha Miskolc hív…", „Ha Újváros hív…", „Ha Fehérvár hív…"
Több fordítása ismert. Az utolsó versszakot a miskolciak csak Selmecen szokták énekelni.
19: *(latin) A diákság jókedvét értetlenül, esetleg ellenségesen néző elpuhult, rigolyás nyárspolgár, valamint a már elvalétált diák.*

Szakestély végére

De most már búcsúzunk, jó volt, jó volt borunk.
De most már elmegyünk, jó volt, jó volt sörünk.
//: Burgundit szürcsöl az király,
Kit véle a legszebb lány kínál.
S az sem esik neki jobban! Sem jobban! ://

//: Fizettünk emberül, ajtóra nem kerül! ://
//: Krétával jelzett új vonás,
Nevek s utána a tartozás.
Bátran visszajöhet még a vendég! ://

Ki sörrel van tele, daloljon kedvire!
Ki borral van tele, mulasson kedvire!
//: A szakestélynek vége már,
S lump ***Firmá***k[4] hada arra vár,
Hogy osztozzon a megmaradt itókán. ://

No de álljunk már odább az éjt daloljuk át!
No de álljunk már odább ne rumlizzunk tovább
//: Utat mutat a holdvilág,
Jó éjt hát kedves cimborák!
Búcsúzóul szóljon egy ***Tóbiás***![20] ://

Másik fordítás:
Vsz.: 2.
//: Ki felhajtá borát, s elzengte víg dalát ://
//: Békén, időre megy haza.
Parancs a jó erkölcs szava,
Bátran visszajöhet még a vendég. ://

Vsz.: 4.
//: Jó éjt hát cimborák! Virraszt a holdvilág ://
//: S ha nem virraszt, ha alszik is,
Utat, kaput látunk így is,
És otthon lefekszünk szépen, békében! ://

Szöveg: *Johann Peter Hebel, 1806, Selmecbánya*
Dallam: *Friedrich Schneider, 1806-1820 között*
Eredeti cím: *„Am Ende das Schachttages" vagy „Nun schwingen wir den Hut"*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán 1931*
2. Fordítás: *Révai Károly 1912*
Megjegyzés: *Régen a szakestélyek záródala volt, még ma a hivatalos rész bezárása (Gaudeamus, Ballag már a vén diák) után a szabadfolyás és mulatozás első dala szokott lenni (ezt még jellemzően felállva, de már világosban éneklik el. Sopronban ezután még a Visszapillantás c. nóta is elhangzik).*

20: *A diákok régen „Tóbiás"-nak csúfolták a rendőröket Selmecen és Sopronban is.*

Hattyútollazó nóta

Hóna alatt ***csiriz***zel[21] elindult egy este.
S nevét egy ***bursch***[22] ***penszli***vel[23] a történelembe kente.
S hajha uram fia! Reggel a polgár csak áll.
Éjjel kitollasodott a kopott kőmadár!
Ref.: ***Egs***[24] és ***eks***[25] két kedves szó, egy azon tőről fakad.
A sör habja mámorító, kettes nékem is akad.

Csalfa lányt, ha siratod: „Egset nála nem kapnék"
Lőrétől a bánatod, Úgy elolvad, mint a jég!
S hajha uram fia! Nem is kell egs tőle már!
Eksre csábít engemet a kopott kőmadár!
Ref.

Körülülve asztalunk emlék lett az öt év már.
Lassúhodva kortyolunk hajunk lepte már a sár.
S hajha uram fia! Hová lett a fénylő nyár?
Büszke fejét lehajtja a kopott kőmadár!
Egs és eks két kedves szó, egy azon tőről fakad.
A sör habja mámorító, kettes nékem is akad.
Egs és eks két kedves szó, egy azon tőről fakad.
Eltűnt már a tavalyi hó, s néha kettes is akad – Ha akad.

Szöveg: *Vaski László 1992. (egy üveg bor mellett az albérletben)*
Dallam: *Farkas Ágnes 1992.*
Megjegyzés: *A nóta „ősbemutatója" a III. Faipari Mérnökhallgatók Walden - Avató Szakestélyén 1993. feb. 23-án volt.*
Sopronban a valétáló hallgatók a Valete Szakestélye után (vagy annak Silentium - Eks ideje alatt) valódi tollruhába öltöztetik a Béke úton álló Kőhattyút, és közben e nótát éneklik. Két történet is fűződik hozzá.

21: *Búzakeményítőből hideg úton készült ragasztószer, melyet leginkább könyvkötők használnak; terpentinnel vegyítve igen alkalmas fali kárpitok felragasztására. Csiriznek nevezik nálunk azt az enyvet is, amivel a cipész és csizmadia dolgozik.*
22: *(német) Eredetileg a Kiegyezés előtt a német diáktársaságok - Selmecen a Burschenschaft – tagja, ma a selmeci diákhagyományok szellemében élő diák.*
23: *Ecset régiesen.*
24: *2-es érdemjegy.*
25: *Fenékig üríteni az italt.*

Gyászinduló

Szerencse fel! [26] Örök végtelen az éj.
Szerencse fel! Rémes az örvény.
Az aknán leszállva mely szirtes mely mély.
Jutunk mi az érchez, letörvén.
//: Elrejtve ott mélyen a földben alant.
Sors tűzte célunkat, Takarja a hant! ://

Szöveg: *Theodor Körner német költő, volt freibergi bányászhallgató írta 1814-ben.*
Eredeti cím: *„Glück auf! Glück auf! in der ewigen Nacht…"*
Fordítás*: Ismeretlen, 1911*
További fordításai is ismertek. Tévesen gyakran úgy feltételezik, hogy a mostani bányász himnusz előtt ez a nóta töltött be hasonló szerepet, de ez az információ '20-as évek daloskönyveinek egy hibás címadásán alapszik.
Megjegyzés: *Az 1850-es évektől a Gyászszakestélyek, illetve az azt megelőző temetések dala.*

26: *A Glück auf! azaz a Jó Szerencsét! nyers fordítása.*

Főhajtás a túlvilágra

Az égi sörmezőkön jártam tegnap éjjel,
Keserű lével töltöttek tele.
Sok régi cimbora feküdt ott szerte széjjel,
S hiába nyújtotta korsóját énfelém.
//: Jó Szerencsét! Régi cimborák.
Jó Szerencsét! Gondolunk még rátok.
Jó Szerencsét! Drága cimborák.
A Ti világtok lesz a Mi világunk. ://

Szöveg és dallam: *Winkler András a. József, 1989*
Megjegyzés: *Szakestélyek közönsége újabb időkben e dalt fölállva énekli, így emlékezvén meg a közelmúltban elhunyt egyetemi polgárokról; professzorokról, tanárokról, diákokról.*

Szaknóták

Szaknótának nevezzük mindazokat a dalokat, amelyek témájukban a selmeci, illetve az utódkarok szakmájához kapcsolódnak. Az azok iránti szakmaszeretetet és elhivatottságot éneklik meg.

Tisztelet a bányász szaknak

Tisztelet a bányász szaknak!
„Jó szerencse”, áldás lengje át!
Bár ha napfényt odalenn nem kapnak.
Hőn imádják mégis a hazát.
Ref.: //: Zordon bércek bányász gyermekének
Szeretettel nyújtsatok kezet! ://
Szóló: Éljen soká! **Kar:** Éljen soká!
Szóló: Éljen soká! **Kar:** Éljen soká!
Éljen soká a bányász szak!
Szóló: Es lebe hoch! **Kar:** Es lebe hoch!
Szóló: Es lebe hoch! **Kar:** Es lebe hoch!
Es lebe hoch der Bergmanns stand!

Nem halljátok zúgni a harangot,
S ***kopogó***nak[27] hívó szózatát?
No, siessünk odalenn a hantot
„Jó Szerencse” visszhangozza át!
Ref.

Ha a föld majd titkait kitárja.
S gazdag ércét nyújtja át nekünk.
Nagy jutalmak mámorító árja
És szeretet fogja el szívünk!
Ref.

Felszállunk s barátaink már várnak.
És a napfény ragyog majd le Ránk!
Szerető szív karjai kitárva,
S boldogan néz szemünkbe babánk!
Ref.

Eredeti cím: *„Der Bergmann-stand sei hoch geehret…"*
Fordítás: *Révai Károly 1912 (Kiss J. fordítása alapján)*
Megjegyzés: *E dal Európa szerte évszázadok óta elterjedt „Ünnepélyes bányászdal" címmel (Pl.: német, lengyel, szlovák szöveggel). A Bányász himnusz elterjedése előtt Magyarországon hasonló szerepe volt. Ezzel a szövegváltozattal először 1900-ban énekelte a diákság Selmecen a Bányászati Palota felavatásán. Szakestélyeken általános, a bányász vendégek üdvözlése során elmaradhatatlan.*

27: *(klopacska, hillebille) Különleges bányász harang, jelzőkészülék. Kötéllel kifeszített fatábla, amit fakalapáccsal ütögettek.*

Imhol a föld alá megyünk

Imhol a föld alá megyünk aknán s tárnákon át.
A napfényt felváltja ott lenn
//: A gyönge mécsvilág. ://

Csattog a csákány, cseng az érc!
Sziklát repeszt kezünk.
Ki tudja, mit hoz még a nap,
//: Míg újra feljövünk? ://

Istenünk bárhogy rendeli, kétségbe nem esünk.
Hogy tárnánkat ***telér***[28] szeli,
//: Csak arra figyelünk. ://

Ezért, midőn leszállotok. Szorítsatok kezet!
Sűrű homály borítja el
//: A földi vétkeket. ://

Ha munka után egyikünk többé nem jőne fel.
Zokogja el fájó szívünk:
//: „Pajtás! ***Szerencse fel!***"[26] ://

Ha béke nem jutott neked, míg nap sütött le Rád.
Megadja néked majd a sír,
//: Pajtás jó éjszakát! ://

S ha az ki elment közülünk eszedbe jut megint.
Köszönts reá „Jó Szerencsét!"
//: Bányász-szokás szerint. ://

Ha könnyel telve két szemünk mi Rád emlékezünk!
És elkísérünk bárhová.
//: Te kedves jó barát. ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1878, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Bald fahren in Berg wir ein…"*
Fordítás: *Somogyváry Gyula és Hantos Ernő 1931 előtt.*
Megjegyzés: *A dal – feltehetőleg - valamelyik felvidéki bányavidékről származik. Gyász-szakestélyekről való kivonuláskor és temetéseken, valamint rég elhunytakra emlékezve szokás e dalt énekelni.*

Az utolsó három versszak csak temetésen, illetve gyásszakestélyen hangzik el.

28: *Az anyagkőzet hasadékát kitöltő, más (értékes) kőzetből vagy ásványból álló tömeg.*

A tárnák mélyébe

A tárnák mélyébe mi együtt megyünk,
És kincsért cserébe ott hagyjuk vérünk.
Ref.: Küzdéssel teli a bányász élete,
//: De ezt számunkra Isten rendelte. ://

Asszonyom s gyermekem féltve vár haza,
Míg izzadó testem az ércet vájja.
Ref.

Ha munkánknak vége, két karunk fáradt,
A mécsek nem égnek, gépeink állnak,
Ref.

Társaink elvesznek, az évek során
A sírban majd lelnek nyugalmat talán.
Ref.

Szöveg: *Szlovák bányászdal (német eredete feltételezhető)*
Eredeti cím: *„My odchádzame do baňi“ (A bányába)*
Fordítás: *Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre, 1993*

Ember ne légy büszke

Ember ne légy büszke a hírre soha!
A sors szeszélyétől függ élted sora.
Az egyik kap bőven ezüstöt, aranyt.
// : A másik azt ássa a földben alant. ://

Ne ítéld el társad, ha más úton jár,
Az élet leckéje tán épp őrá vár.
Sorsa az egyiknek nagy tisztet adand,
//: Míg küszköd a másik a földben alant. ://

Ne gyűlölködj pajtás, oly kurta e lét!
Nyújtsál jobbot annak, ki ellened vét!
Hány volt, ki haraggal társára rohant,
//: S barátok levének a földben alant. ://

A nap útja jelzi világunk rendjét,
A bányásznép sorsa sem fordul másként.
Az óra üt egyszer, s ott borítja hant,
//: Hol életét tölté – a földben alant. ://

Szöveg: *Karl Elmar, 1855, Selmecbánya*
Dallam: *Francz von Suppé, 1847 előtt*
Eredeti cím: *„Der Mensch soll nicht stolz sein"*
Fordítás: *Puskás Endre, 1931 előtt*
Megjegyzés: *A legidősebb - még Selmecen tanult - FIRMÁK könnyes szemmel énekelték.*

Csak az ura a földnek

Csak az ura a földnek, ki mély ölébe száll;
S ott minden földi bajtól enyhülést talál.

Ki bűvös alkotása titkára rátalál,
És boldog kedvteléssel műhelyébe leszáll.

Ki vele szövetkezve, feláldozza magát,
S oly igazán szereti akárcsak mátkáját!

Ki igaz szeretettel csodálja naponként
És ***fáradhatlan***[29] hévvel őt követi önként!

A régesrég múlt idők rejtelmes életét
Kész feltárni előtte, ha bírja a kegyét.

Az ókor szent fuvalma övezi orcáját,
S az örök éj honában régmúlt világot lát.

Ő minden útján talál jól ismert vidéket
És Föld anyánk segíti, nyújtva felé kezet.

Kívánságát követve vad vizek folynak el,
S akárhány sziklakastély kincseit tárja fel!

Ő színaranynak árját küldi királyának
És drágakövet szerez a Szent Koronának.

Királya kapja mind azt, mit keze learat,
Kegyére mégsem számít, inkább szegény marad!

Más pénz és hír után fut és gyűjti halomra,
//: Ő marad a hegyek közt a föld boldog ura! ://

Szöveg: *Friedrich von Hardenberg, 1810*
Dallam: *Victor Ernst Nessler*
Eredeti cím: *„Der ist der Herr der Erde…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1920-as évek*
Szövegének töredékei már 1880 körül is felbukkannak.

29: *Fáradhatatlan régiesen*

Mélyen a föld ölén

//: Mélyen a föld ölén, sorsunknak harcterén. ://
Az erő és bátorság mellett egy szó segíti meg az
Embert, ha küzd: ***Szerencse fel!***[26]
//: Szerencse, szerencse fel!
Egy szó: Szerencse fel! ://

//: A vágat célhoz ért megütött egy ***telér***t[28]. ://
Boldog lesz most már a párom,
Mert áldás volt a mi munkánkon,
Zengjük: Szerencse fel!
//: Szerencse, szerencse fel!
Zengjük: Szerencse fel! ://

//: Süvít felénk a láng, vagy víz tör lent reánk. ://
Vállainkat összevetjük,
Társainkat így keressük S bízunk: Szerencse fel!
//: Szerencse, szerencse fel!
S bízunk: Szerencse fel! ://

//: De veszély esetén, mint szikla áll helyén! ://
A bányász. Közöttük nincs gyáva,
Társára mindenkor vigyázva kiált: „Szerencse fel!"
//: Szerencse, szerencse fel!
Kiált: Szerencse fel! ://

//: Ha munka végével a csille viszen fel. ://
Mi kéjjel és örömmel várjuk
S dicsérjük a napot, ha látjuk, mondva: „Szerencse fel!"
//: Szerencse, szerencse fel!
Mondva: Szerencse fel! ://

Szöveg: *W. Hoffman, 1826 előtt*
Dallam: *Ismeretlen, 1853 előtt*
Eredeti cím: *„Tief in der Erde Schoss..."*
Fordítás: *Hantos Ernő 1931.*

Már újra szól a kis harang

Már újra szól a kis harang, az akna kis harangja,
Siess, siess beszállni hát, ha vonz a sötétség titka.
A búcsúcsókod rajtam ég, szerelmem innen száll feléd,
Amíg a föld gyomra rejt el,
Szerencse fel![26] Szerencse fel! Szerencse fel!

Mi tiszta szívvel, lelkesen szállunk alá a mélybe
Munkába kezd kezünk, szívünk s zsibong a bánya mélye.
A lőpor robban, mennydörög, az ércfal omlik, hull a rög,
Gépely[30] viszi majd fel-fel,
Szerencse fel! Szerencse fel! Szerencse fel!

És hogyha majd a föld ölében végóránkat éljük,
Isten kezében életünk. Ő megsegít, reméljük!
S te kisleány ne bánkódjál, bányászként halni szép halál,
Egekbe szállani fel-fel,
Szerencse fel! Szerencse fel! Szerencse fel!

Szöveg és dallam: *ismeretlen*
Eredeti cím: *Tarnowitzer Fahrtlied (Schon wieder tönt vom Turme her…)*
Fordítás: *Révai Károly nyomán (1912.) Gyula diák 1931. A harmadik versszak fordítása már korábban elkészült, hiszen az Aki a párját keresi (1905) már tartalmazza a teljes Bányász himnuszt.*
Megjegyzés: *Felső Sziléziai eredetű, ún. tarnowitzi bányászdal. Harmadik versszaka a mai bányászhimnusz második fele.*

30: *(német) lójárgány. Elsősorban a bányászatban évszázadokig használt erőgép. Második, „járgány, szerkezet" jelentéséből magyarosodott göpel – gépely, majd a múlt század elején megrövidült alakja – gép – általánosan elterjedt.*

Ha majd a földi műszak

Ha majd a földi műszak végképpen lejár,
Pickhammerral[31] kopogunk a menny kapuján.
Szent Péter kaput tárva nyújtja két kezét,
„Bányász testvér gyere be, Jó Szerencsét!"

Ha majd a föld mélyéből végképp feljövünk,
Bánatot és törődést elfeledünk.
Otthon már vár reánk a drága feleség.
„Bányász férjem gyere be. Jó Szerencsét!"

Mikor már gesztenyevirágot hord a szél,
Waldent[32] húz a vén diák és búcsúzni kél.
//:„Hej, jó komám hová tűnt diákéletünk?
Tegnap jöttünk Sopronba és már elmegyünk.”://

Miskolcról terjedt el a 70-es évek második felében. A harmadik versszak soproni utánköltés, amelynek szerzője Szemerey Tamás a. Kisfül.

31: *(német) csákánykalapács*
32: *A Soproni Egyetem erdész és faiparos valamint a Székesfehérvári Főiskola diákjainak egyenruhája.*

A bányász búcsúja

Halld a torony harangja búg - tovább!
Vígan dalolnak a fiúk - tovább!
Az akna mélye átölel, élj boldogul, most válni kell.
Szerencse fel![26] Tovább! Babám most válni kell! Tovább.

A mély aknában mindenütt - tovább!
Vígan dalolnak a fiúk - tovább!
Egy holdsugár se tűz le ránk, csak mécsesünkből gyenge láng
Szerencse fel! Tovább! Csak halvány gyenge láng! Tovább!

Bár borzadok a mélyben lenn - tovább!
Ahol kemény a küzdelem - tovább!
De bármilyen nagy a veszély, Bányásztestvérem csak ne félj.
Szerencse fel! Tovább! Testvérem csak ne félj! Tovább!

S ha nem is látsz többé viszont - tovább!
Én békességben távozom - tovább!
Ha holtan hoznak vissza tán, egy könnyet ejts sírom porán.
Szerencse fel! Tovább! Az én sírom porán! Tovább!

Mert ki a csillagokban él - tovább!
A hű szerelmet védni kél - tovább!
Mint édes atya nyújt kezet, és a sötéten átvezet.
Szerencse fel! Tovább! A parton átvezet! Tovább!

Adj hát egy csókot angyalom - tovább!
Mivelhogy tőled búcsúzom - tovább!
Oszt' jöjjön, amit sorsom ád, élj boldogul s ne sírj tovább!
Szerencse fel! Tovább! Babám ne sírj tovább! Tovább!

Szöveg: *Carl Stegmayer, 1823*
Dallam: *Bemooster Bursche zieh' ich aus... (Felszállok én bohém diák...)*
Eredeti cím*: Bergmanns Abschied (A bányász búcsúja)*
Fordítás: *Révai Károly 1912.*

Szép a bányászélet

Szép a bányászélet, fenséges a cél;
Trónnak fényességet gyűjthetni remél.
Földnek mélyes mélyén, sziklák repedésén.
Vár az ércek nagy királya s föld méhének nagy kristálya.
Ref.: //: Fel hát a fejjel, nézz az égre fel,
Hisz bányászt az Isten vezérel! ://

Hogyha vad viharban ember s állat fél,
Földi orkánoknál – (a) bányász csendben él.
Mennydörgés beállhat, nappal éjre válhat;
Mi a földnek mély ölében dacolunk a kísértésben.
Ref.

Ha aztán majd dalunk elhalkul ott lenn,
És kifáradt karunk végre megpihen,
Ha csákányunk megáll, s bányásznapunk leszáll;
Lelkünk a nagy Királyhoz tér, és ott égi boldogságban él.
Ref.

Szöveg: *Ernest Frauenberger, 1830-35 között (kézirat)*
Dallam: *Ismeretlen, 1843 előtt*
Eredeti cím: *„Schön ist's Bergmannsleben…"*
Fordító: *Hantos Ernő, 1931*

Szerencse fel! A tárna vár

//: ***Szerencse fel!***[26] A tárna vár. ://
//: A bányász mécsét éjszaka, ://
Meggyújtá már. Meggyújtá már.

//: Viszi magával a lámpást, ://
//: Hadd lássa pajtását éjszaka, ://
S az itókát, s az érc falát.

//: Bányász népség derék egy had, ://
//: Ha kell ***farbőr***t[33] hordhat éjszaka, ://
És húst ehet, és bort ihat.

//: Ezüstöt, aranyat vájkál. ://
//: És ha barna lány akad éjszaka, ://
Az hű marad. Az hű marad.

//: Isten véled szép kedvesem, ://
//: Rád sötét tárnában lenn, éjszaka ://
Emlékezem. Emlékezem.

S ha felszállok kis csillémmel,
S ha felszállok kis ***Csillá***mmal[34],
//: Zengjük el kettesével éjszaka: ://
„Szerencse fel! Szerencse fel!"

//: Magyar honban akad oly táj, ://
//: Hol tűzről pattant a lány éjszaka. ://
S a muskotály. S a muskotály.

//: A muskotály kitűnő bor, ://
//: Lányka vére ettől forr éjszaka, ://
S így víg, s botor. S így víg, s botor.

//: E szép nótát ki írhatta? ://
//: Két részeg vén ***Firma***[4] éjszaka, ://
Az csinálta! Az csinálta!

Igyunk az egészségükre,
Igyunk az örökségünkre,
//: Hogy ne legyen soha éjszaka ://
A szívünkben, s a lelkünkben.

Szöveg: *Ismeretlen, Selmecbánya, 1710 körül*
(a 3-4 versszak már 1533-tól ismert)
Dallam: *Ismeretlen, népdal alapján*
Eredeti cím: *„Glück auf! der Steiger kommt…"*
Fordítás: *Krúg Lajos, 1921*
Megjegyzés: *A legelterjedtebb, legismertebb bányász népdal a Szász-érchegységből, a 16. századból. Magja már az első bányászgyűjteményben fellelhető.*
Sopronban a szakestélyek szünetét a „Steingrubeni induló" helyett ezzel a nótával zárják.

33: *Farra kötött bőrkötény*
34: *Sopronból érkezett csille, ma a ME-en az E/5-ös kollégium előtt áll.*

Aki bányász akar lenni

Aki bányász akar lenni,
Nem kell annak megijedni sohasem.
Én is az akarok lenni,
Nem is fogok megijedni sohasem.
//: Bányász élet szép élet galambom
Akár milyen veszélyes.
Föld alatt van a hazája,
Bányász kislány a babája vasárnap. ://

Meginnám a, meginnám a,
Meginnám a vörösbort a kupából.
Kár volna még, kár volna még,
Kár volna még kimúlni a világból.
//: Kár volna még meghalni, galambom,
Fiatal az anyós itt hagyni.
A miskolci dimbes-dombos,
Gyöngyvirágos temetőbe kimenni. ://

Megjegyzés: *Miskolcról terjedt el 1971 után. Az utolsó sorban a „gyöngyvirágos temetőbe" helyett szokás azt énekelni, hogy „tökig sáros temetőbe".*

Jó Atyám légy velem!

Jó Atyám! Légy velem!
Járjak bár elrejtett utaknak mélyén,
Veszély, ha fenyeget örvények szélén,
Jóságnak Atyja! Te légy velem! Jó Atyám! Védj engem!

Jó Atyám! Védj engem!
Társaim nélkül, ha távoli tájon
Bátran és elszántan a földet vájom,
Világok Ura! Te védj engem! Atyám! Légy vezérem!

Atyám! Légy vezérem!
Vezess le engem a földnek mélyébe,
Vezessél vissza is családom körébe,
Jó Atyám! Légy Te a Vezérem! Hatalmad ismerem!

Hatalmad ismerem!
Épp úgy az érceknek csillogó fényében,
Miként a szikláknak leomló részében,
Földünknek Urát felismerem. Rendelkezz Te velem!

Rendelkezz Te velem!
Zuhogó vizek közt, robbanó légben,
Veszélyek esetén egyedüllétben,
Rendelkezz Te csak én velem! Jóságod dicsérem!

Jóságod dicsérem!
Robbantva csillogó falát az ércnek,
S ha enged a kőzet karom erejének:
Jóságod én ott lenn dicsérem! S éltemet szentelem!

Éltemet szentelem!
Mély sötét akna, ha énrám borulna,
Mielőtt lelkem a válásra gondolna:
Akkor is Tied az életem! Atyám légy, védelmem!

Szöveg: *Theodor Körner, 1813*
Dallam: *Friedrich Heinrich Himmel, 1813*
Eredeti cím: *Gebet während der Schlacht (Vater, ich rufe dich…)*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

Ha fekete bányászcsapat…

Ha fekete bányászcsapat a tárnához vonul,
Víg nótaszó mellett halad, még ha orkán is dúl.
Ref.: Bányászvér, a bányászvér,
Bányászvér nagy kincset ér!
//: ***Szerencse fel!***[26] Szerencse fel!
Szerencse fel! Szerencse fel! ://

Ha a sötét bányászkabát az aknába leszáll,
Kiált: Babám jó éjszakát! Míg a munka megáll.
Ref.

És ha bevégzi a munkát, a csákányt leteszi.
Szól társának: „Jó éjszakát! Nőm s gyermekem hí'!
Ref.

Szöveg: *Ismeretlen, Selmecbánya, 1911*
Eredeti cím: *„Wenn schwarze Kittel…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

A bányászoknál nincsen jobb

Ref.: A bányászok, a bányászok,
A bányászoknál nincsen jobb,
A bányászok, a bányászok, a bányászok a jók.

Ha az Isten bányamérnök volna,
Minden angyal szenes csillét tolna.
Bárányfelhőn söröshordók állnak
Minden embert egyszer oda várnak.

Ref. Doni kozák horgászik a Volgán,
Ides anyám gondolj néha énrám.
Bányász fiad ruhája már rongyos,
De győzni fogunk, és ez most a fontos.

Ref. Doni kozák felül a lovára,
Elporoszkál Miskolc városába.
Csákányt ide, fejtő kalapácsot,
Megérkeztünk, előre bányászok.

Ref. Minden ember sóvárogva nézi,
Mily szép lehet bányászként ma élni.
Gyertek velünk, álljatok a sorba,
A lányok nyála utánunk csorog.

Ref. Ez a versszak nehezen jött létre,
De a bányász nem megy könnyen lépre.
Ezt a sort még nagyobb baj érte,
(üvöltve) Nem sikerült rímet találni.

Szöveg és dallam: *1984 (diákköltés)*
Megjegyzés: *Az 1984-es évi tavaszi stúdióvetélkedő győztes buzdító dala volt Miskolcon.*

Bányász, bányász

//: Bányász, bányász, bányász a mi nevünk!
Nem parancsol az Úristen se nekünk! ://
Addig iszunk, mulatunk, míg csak jól be nem rúgunk!
Ha berúgunk, majd elesünk, ha elesünk, majd felkelünk!
Akkor is csak bányász lesz a mi nevünk!
(Mert) Bányász, bányász, bányász a mi nevünk!
Nem is ember, aki nem iszik velünk!

Megjegyzés: *A dal a 70-es évektől terjedt el.*

Geológus nóta

A miskolci egyetemen geológus lettem,
Így történt, hogy a jobb kezembe kalapácsot vettem.
//: Már az első utcasarkon egy jó nő csókolt szájon,
Azt hitte, hogy hegynek nézem, s jól megkalapálom.://

Kimentünk a Bükkfennsíkra dőléscsapást mérni.
Megkért engem egy balekina segítsek megmérni.
//: Mértünk mi ott össze-vissza annyi dőlést, csapást,
(hogy) Egész úton hazafelé lógott a kalapács. ://

Kimentünk az ***UV-domb***ra[35] hamulúgot szűrni.
Megkért engem egy balekina segítsek megszűrni.
//: Szűrtünk mi ott össze-vissza annyi lúgot, s levet,
Csöpp kis száján három percig nem jött ki lehelet. ://

Feljött hozzám egy balekina, feszült rajta nadrág.
Azt mondta, hogy mutassam meg vörös tölgynek makkját.
//: Éppen elővettem volna, de meggörnyedtem hétrét,
(mert) Becsípte a villámzár a fityma bőröm végét. ://

Megkéne' már házasodni, de sok a balekina
Választani én nem tudok, mindegyik jó volna.
//: Háremet én nem tarthatok, csak egyet kalapálok,
Kalapácsom jól működik, nem fog rajta átok. ://

Szöveg: *Diákköltés*
Megjegyzés: *Az 5. versszak Fedecsku László a. Fidó-bácsi szerzeménye. A dal a '70-es évek második felében terjedt el.*

35: *A Miskolci Egyetem területén található domb, melynek a tetején álló emlékműre az adott évben legtöbb UV-t (utóvizsga) szerzett diák, azaz az UV-király egy réztáblát helyezett el. A táblákat sajnos ellopták, így ez a hagyomány ma már nem él.*

Boldogtalan az az anya

Boldogtalan az az anya, kinek bányász lett a fia,
Mert nem tudja, mely órába' esik bele az aknába.

Boldogtalan az az anya, kinek vaskohász a fia,
Mert nem tudja, mely percébe esik ***martin-kemencé***be[36].

Boldogtalan az az anya, kinek fémkohász a fia,
Mert nem tudja, mely órába esik ***ólomkóliká***ba.[37]

Boldogtalan az az anya, kinek erdész lett a fia,
Mert nem tudja melyik éjjel, tépik a farkasok széjjel.

(lassan, ünnepélyesen)
Jajj de boldog az az anya, kinek gépész lett a fia,
//: Mert jól tudja mely órába, rúg be Miskolc városába. ://

Dallam: *Népdal, 1931 előtt*
Fordítás: *1931 előtt*
Megjegyzés: *Nyomtatásban 1931 óta ismert, selmeci eredetű diákcsúfolódó. A szövegben megénekelt szakok és beállításuk időről-időre változhat.*

36: *az ócskavas beolvasztását is lehetővé tevő acélolvasztó kemence, feltalálójáról elnevezve*
37: *(latin-görög) a szervezetbe került ólom okozta gyomorgörccsel járó kohász-betegség*

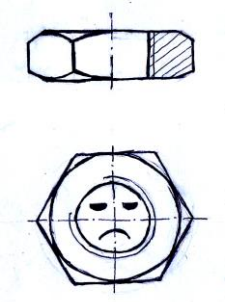

Üdv az erdésznek

Ref.: Üdv az erdésznek! Ki a zöld erdőt
Szép otthonának választotta hazájában.
Kit a szabadság, s a tüzes bor
Még lelkesít baráti társaságban.

Dicsérjük a régi szép időt,
Mikor ***Firmá***ink[4] még Selmecen lakoztak,
És a régi sörös „korhelyből”
Borban dús vidékre vágyakoztak.
Őseink példája, buzdítson reája,
Éljünk sas módjára erdők magányába’

Ref.
Szabadabb már senki sem lehet,
Mint az erdész festői pagonylakában.
Énekel, vadászik és szeret,
S jókedvű a nap minden szakában.
Ilyen vígan élni, senkitől sem félni,
Ez való embernek, melyért irigyelnek.

Ref.
Hajnal pírja alig hogy dereng,
Máris gyönyörködünk madarak dalában,
Ahogy fürge léptünk átvezet,
Zöld erdőnknek hűvös csarnokában.
S ha a nap lenyugszik, szívünkre vágy fekszik,
Otthonra gondolva, s szerető asszonyra.

Ref.
Játszi kedvvel hányszor sütjük el
Szálló vadra s célba pompás fegyverünket,
De ha vészben volna szép hazánk,
Épp így eltalálnók ellenünket!
Majd ha szól kürtszó, akkor minden golyó
Talál ellenfélbe, annak is szívébe!

Ref.
Hogyha víg pohárcsengéseknél
Örvendünk is boldog erdészéletünknek
A vénségtől miért is rettegnénk?
Jókedv nem róható fel nagy bűnnek.
Poharak csengése, éljenek zengése
Szóljon a hazának, s hű erdész fiának!

Az első versszak a Fröccsöntő Sasok Baráti Társaságának Himnusza, a következő változatban:

Ref.: Üdv az erdésznek! Ki a zöld erdőt
Szép otthonának választotta hazájában.
Kit a szabadság, s a tüzes bor
Még lelkesít baráti társaságban.

Dicsérjük a régi szép időt,
Midőn őseink még erdőben lakoztak,
És szerény, de hősi élettel
Valhallába[38] menni vágyakoztak.
Őseink példája, buzdítson reája:
Éljünk sas módjára, erdők magányába!
Ref.

Szöveg: *Heinrich Joseph Kiefer, 1826*
Dallam: *C. M. J. Kiefer, 1827*
Eredeti cím: *Jägerlied (Heil dem Manne ...)*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*
Megjegyzés: *Az 1931-ben kiadott nótáskönyv nyolc új, akkoriban ismeretlen, erdész témájú dalt mutatott be. Közülük ez az egy került át a 70-es években a köztudatba. Szövege alapos átdolgozásra, vagy új fordításra vár. Ha a nótát egy versszakkal énekeljük, akkor a refrén a versszak végén elhangzik még egyszer.*

38: *a germán mitológiában egyfajta égi palotát jelent. A germán mitológia "mennyországában", Azgardban helyezkedik el. Ide kerülnek a hősi halált halt harcosok.*

Vadász vagyok

Vadász vagyok, király az én apám,
Vadászgatok királyi birtokán.
Nincs egyebem, fegyverem, golyóm, s lovam,
Lányok előtt mégis ez jelszavam:
//: Ha csókjaim feledve a messze távolba'
Emlékezz olykor-olykor hű vadászodra! ://

Vadász vagyok, erdő az én hazám,
Jó ló viszen úton, s vadak nyomán.
Tavasz ragyog, jő az est csendesen,
Szalonkapár, suhan szerelmesen.
//: Hozzád húz vissza vágyam, a messzi távolba'
Emlékezz olykor-olykor, hű vadászodra! ://

Megjegyzés: *Gellért Jenő gyűjteménye alapján jelent meg 1911-ben.*
Az itt második versszakként közölt szövegrész valójában a második fordítás, de manapság már, mint külön versszak szoktuk énekelni.

Erdők ölén

Erdők ölén, távol tőled, ott van velem a Te képed!
//: Hallod- e? Kürtöm, mily messzire cseng.
Búmat elsírja, érted eseng! ://
Érted eseng!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1931 előtt*
Eredeti cím: *„Bin ich im Wald…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931 előtt*

Zöldüljön a fenyőnk

Zöldüljön a fenyőnk, teremjen ércünk!
Az Isten meg adjon víg kedélyt nekünk!

Szöveg: *Wilhelm Peter Louis Castendyck*
Eredeti cím: *Es grüne die Tanne (Zöldülő fenyő)*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*
Megjegyzés: *Valamely ismeretlen oknál fogva a korabeli fordítás során csak az első két sorát magyarosították, s annak dallama sem az eredeti dallamot követi, így az akár külön dalként is értelmezhető.*

Mily merengőn cseng

Mily merengőn cseng az erdőn//: a kürt édes szava! ://
Visszhangja benn a tölgyesben//: terjed tova, tova! ://

És minden fa a pagonyba'//: zöldebbnek tűnik fel! ://
Patak fut, amerre tud//: a völgyben messze el! ://

Minden kebel örömre lel//: a kürt kettős szaván. ://
A bú sem öl, mert szívünkből//: elszáll korán, korán. ://

Szöveg: *Christ von Schmidt, 1816*
Dallam: *Friedrich Silcher, 1816*
Eredeti cím: *„Wie lieblich schallt…"*
Fordítás: *Hantos Ernő 1931*

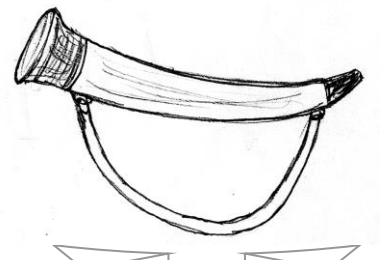

Téged, óh te szép erdő…

Téged, óh, te szép erdő odafenn, ki létesített?
Zengjünk neki dicséretet, míg hangunkban van erő!
Dicséretet, míg hangunkban van erő!
Ref.: Ég veled! Ég veled!
//: Ég veled! Ég veled, Te szép erdő! ://

Mélyen lenn örök zsivaj, odafenn őzek legelnek.
Mi meg megyünk, kürtök zengnek, s visszhangozva kél a zaj.
Kürtök zengnek, s visszhangozva kél a zaj.
Ref.

Lobogónk, mely árnyat nyújt, örök éltű lombfedéllel,
Hűségben Te neveltél fel, míg riadó harcra fújt!
Neveltél fel, míg riadó harcra fújt!
Ref.

Egykoron megfogadtuk, hogy a harcban is helyt állunk,
S erdeinktől meg nem válunk, mégis, mégis odaadtuk.
Meg nem válunk, mégis, mégis odaadtuk.
Ref.

Kárpátokban zord a tél, elnémult a magyar nóta!
Pedig ott sok század óta, Nagy Rákóczi népe él!
Sok század óta, Nagy Rákóczi népe él!
Ref.

Szöveg: *Joseph Karl Benedikt von Eichendorff, 1810*
Dallam: *Jakob Ludwig Felix Mendelssohn-Bartholdy, 1838*
Eredeti cím: *„Wer hat dich, du schöner Wald…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

Mily pompás az erdőn

//: Mily pompás az erdőn, az üde zöld erdőn. ://
Hol kürt szava vidáman csendül,
Ott szívünk is víg táncra perdül.
Ref.: A zöldülő erdőn! Az üde zöld erdőn!
Halló! Halló! Halló!
Az árnyas zöld erdőn!

//: A vadászt kedvelő, bűbájos zöld erdő. ://
Dús lombjával integet néked,
És lelkesen üdvözöl téged.
Ref.

//: És milyen fecsegő, az üde zöld erdő! ://
Visszhangozva szól ott az ének,
Örül a vadász örömének.
Ref.

***Szöveg**: Wilhelm von Marsano, 1823*
***Dallam**: Wenzel Wilhelm Würfel, 1824*
***Eredeti cím:** Wie herrlich ist's im Wald (Mily pompás az erdőn)*
***Fordítás:** Hantos Ernő, 1931*

Mit keres a vadász...

Mit keres a vadász malom vizén?
Te bősz vadász, maradj csak erdőd szélén!
Vadászni való itt nincs számodra.
Egy szelíd kis őz van csak a számomra!
(S) ha látni akarnád kis őzikém,
Úgy hagyjad puskádat erdők szélén!
És hagyjad csaholó kutyáid otthon!
A kürtöd se zengjen kora hajnalon!
//: És álladról vágjad a kócos szőrt le,
Hisz' megijed tőle a kis őzike! ://

De jobb lenne, ha csak az erdőt járnád,
S a malmot és a molnárt békén hagynád!
Mit érnek a halak fák zöld levelén?
Mit keres a mókus a tó kék vizén?
Ezért maradj bősz vadász az erdőben,
És hagyj engem a malom mellett csöndben!
Ha kedvesem kedvében akarsz járni,
Hát, tudjad meg szívét mi keseríti!
Az erdőből vad kanok jönnek éjjel,
És csúnyán elbánnak a veteménnyel,
A földjére járnak, mind ott kotorász,
A disznókat lőjed le te hős vadász!

Szöveg: *Johann Ludwig Wilhelm Müller, 1820*
Dallam: *Franz Peter Schubert, 1823*
Eredeti cím: *„Was sucht denn der Jäger…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

Szép erdő közepében

Szép erdő közepében, születtem egykor én.
Itt jártam réges-régen, erdők mélyén.
Csendes erdő Te! Légy üdvözölve!
Itt jártam réges-régen, erdők mélyén.

Tőled most el kell válnom, hol száz dal, száz futam.
Nem lehet már itt járnom, hisz' búcsúztam.
Csendes erdő Te! Légy üdvözölve!
Már nem lehet itt járnom, hisz' búcsúztam!

Ha meghalok, öledben nyugodjak egykor majd,
Itt zengjetek holdfényben egy búcsúdalt!
Szép erdő neked, végső üdvözlet!
Itt zengjetek holdfényben egy búcsúdalt!

Szöveg: *Wilhelm Ganzhorn, 1850*
Eredeti cím: *Im schönsten Wiesengrunde (A legszebb rét)*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

Erdő

Erdő! Erdő! Erdő! Erdő!
Az üde zöld erdő! Erdő!
Hol visszhang jó! Hol visszhang jó!
Erdő! Hol visszhang jó! Erdő! Hol visszhang jó!
Ott hangzik a nóta és kürt szava.
Nagy vígan a néma erdőn tova.
Trara! Trara! Trara! Trara!
Tra-ra-ra-ra-ra-ra-ra!
Tra-ra-ra-ra-ra-ra-ra!

A föld! A föld! A föld! A föld!
A nagy és tágas föld! A föld!
Zöld sátort ölt! Zöld sátort ölt!
Zöld sátort ölt a föld! Zöld sátort ölt a föld!
S ha járunk dalolva, úgy zeng a lég,
Az erdők, a völgyek, s a hasadék!
//: Halló, halló! ://

Szöveg: *Pius Alexander Wolff*
Eredeti cím: *„Im Wald…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

Lehullott a bükkfa erdő…

Lehullott a bükkfa erdő levele.
De szeretném, ha egy erdész elvenne! (elvenne)
Nem bánnám, ha minden nap is elverne,
Csak a nevem Főerdészné lehetne!
Nem bánnám, ha minden nap is elverne,
Csak a nevem Főerdészné!
Tekintetes Főerdészné lehetne!

Nem kell nékem a kisasszony, mert lusta,
Egész nap a zongoráját csapdossa.(csapdossa)
Mert énnékem dologra kell az asszony,
Süssön, főzzön, nyolc gyereket szoptasson!

Sütök, főzök, nyolc gyereket szoptatok.
Nappal főzök, este pedig vasalok. (vasalok)
Mindent mindent megteszek, hogy szeressen!
Csak a nevem Főerdészné lehessen.
Mindent mindent megteszek, hogy szeressen!
Csak a nevem Főerdészné!
Tekintetes Főerdészné lehessen!

Egy tücsök meg egy tücsök az két tücsök,
Két tücsök meg két tücsök az négy tücsök.(galambom)
//: Ha a tücskök egymás hátára másznak,
Rettenetes sok kis tücsköt csinálnak. ://

Megjegyzés: *Eredetileg is magyar szövegű dal, ami nyomtatásban 1973-ban jelent meg először, de már 1930–1940 körül is közismert volt.*

Az erdésznek jól megy dolga

Az erdésznek jól megy dolga,
Egyik dombról a másikra.
De a bányász, mint a róka,
Egyik lyukból a másikba.
Ref.: //: Csili-csalavári, csili-csalavári, csili-csalavári
Sári hopp! Hej, hopp! ://

Akkor lenne szép az erdő, ha lány lenne a kerülő,
Megkerülném én az erdőt, megölelném a kerülőt.
Ref.

Akkor lenne szép a boglya, ha lány lenne a rakója,
Megkerülném én a boglyát, rádönteném a rakóját.
Ref.

Akkor lenne szép a város, ha lány lenne a kocsmáros,
Megkerülném én a várost, megölelném a kocsmárost.
Ref.

Ott lenn délen, Baranyában, az a szokása a lánynak,
Maga mondja a legénynek: „Szoríjjál a kerítésnek!"
Ref.

Szép Sopronnak városában, az a szokása a lánynak,
Maga mondja a legénynek: „Csináljál fel menyecskének!"
Ref.

Ha az erdész megöregszik, hasra fekszik, úgy melegszik,
Szeme sárgul, töke lágyul, így múlik ki a világból.
Ref.

Szöveg: *Selmeci diákköltés.*
Dallam: *Dallama az országosan ismert „Megy a gyűrű vándorútra…" gyermekdaléval azonos. Selmecen az Ifjúsági Kör 1891-es elnökválasztását megelőző kampány kortes versei között szerepelt.*

Öntésznóta

Mikor az öntész megszületett,
Meghasadt akkor fenn az ég,
És onnan leesett egy hordó.
Hogy igyon Ő, hogy igyon Ő,
Hogy igyon Ő, amíg csak él.
Már akkor öntész vér folyt benne,
A cumiból is sört ivott, és jó kedvében azt dalolta:
„De jó volna, ha sör folyna a kupoló nyílásából."
Ref.: //: Hát adj pajtás, csak egy hajtást,
Töltsél, töltsél, töltsél!
Nem ittunk még, mint a tevék,
Bár annyi fér belénk,
Kohászok igyunk, amíg van mit!
Józanul ne lássunk itt senkit!
A sörtől oly vidám a kedvünk,
S nincs semmi más okos tanács,
Amitől bölcsebbek leszünk. ://

A testek tehetetlenségén
Gondolkodott Newton sokat.
Ezt minden részeg ember tudja,
Nagy marha volt, hogy nem ivott,
Előbb rá jöhetett volna.
Ref.

Szöveg: *Nándori Gyula és Lőrincz László, 1976 Miskolc*

Dallam: *uráli népdal, Nándori Gyula gyűjtése, 1975*
A jó dal azonnal megtalálja a helyét, mintha már sok évtizede kísérné a diákok mulatozásait. Bravúros példája ennek a fenti dal is. A dal egy szovjetunióibeli szakmai látogatás nyomán született.

Minden kicsi kis faluban

Minden kicsi kis faluban egy vaskohász van biztosan!
Húzd csak vaskohász! Igyad hát ki bátran!
No még egy korty, most rendben van,
Így tanulsz meg inni!
Addig üsd a vasat, ameddig tüzes!
Addig üsd a vasat, ameddig lágy!
//: **Szóló:** Fel a pöröllyel!
Kar: Most le vele! ://
Addig üsd a vasat, ameddig tüzes!
Addig üsd a vasat, ameddig lágy!

Fordítás: *Sady József, 1931*
A kohász himnuszt ihlető dal.
Több (7-8) változatát és fordítását ismerjük.

Kovács nóta

Nálunk olyan kicsi falu nincs,
Amelyikben kovácsmester nincs.
//: Üsd a vasat, míg meleg, s ne felejts el inni!
Addig nyakald, míg lehet, így sokra fogod vinni! ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1852 Selmecbánya*
Fordítás: *Ismeretlen, 1938*
A kohász himnuszt ihlető dal. Az előző nótának egy rövidebb változata.

Kohász dal

Nézd, ott messze, füst száll az egekbe,
Ott kohászok munkáját kíséri Jó Szerencse.
Ércet olvaszt, öntöget és kovácsol
A kohász, kohász, kohász.
Víg kedéllyel dolgozik e két kar,
Műhelyünkben csodát művelünk mi éjjel s nappal.
Most benned van reménye a hazának
Hát koccints, koccints, koccints!
A nagy kohó míg álmodik és halkan duruzsol,
Én elhiszem, hogy rólunk mond mesét.
Jó Szerencse és napfény ragyogja be útját a kohásznak!

Szöveg: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Dallam: *Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre, 1993*
(Horst Oltersforf egy dallamának felhasználásával)

A nagykohó már messziről

A nagykohó már messziről integet felénk,
Oda húzza szívünket, mert ő már miénk.
Száll a füst és cseng a fém, acélt gyárt kezünk.
Minden reggel vidáman ébredünk.

Ha cimborák közt bort iszunk, víg asztal körül,
Eldaloljuk, hogy telik kohász életünk.
Szép leány, ha ránk kacsint, szívünk felragyog,
Táncba hívjuk, mert ígért egy csókot.

Szöveg: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1992*
Dallam: *Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre, 1992*
(Horst Oltersforf egy dallamának felhasználásával)

Mikor a gépész gárda…

Mikor a gépész gárda kivonul,
A világ kivirul, a lány szíve kigyúl.
Mikor a gépész gárda sorban áll,
Még a jó Isten is szalutál.
Ha végig megy a főutcán
Egy fess gépész gyerek,
Megáll minden forgalom,
Hogy őt bámulja meg.
A jó Isten egy felhőn ülve néz le rá, s nevet,
Mert Ő teremtett jó kedvében gépész gyereket.

Szöveg és dallam: *1975 előtt, Miskolc*
Megjegyzés: *A nóta különlegessége, hogy mindig újra-újra kezdjük egyre gyorsabb tempóban. Miskolci gépészek indulója.*

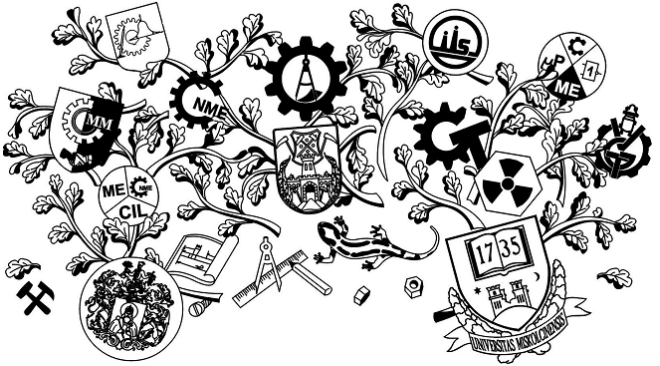

Fényesebb a nap sugára

Fényesebb a nap sugára, hogyha rá tekint e tájra,
Hol e büszke nóta járja és a ***szigma bé***[39] az úr.
Mert a Hejőn túl és innen
Nálunk szebb legény az nincsen!
Vizsgán szurkol értünk Isten, és a menza nékünk főz!
Gépészek vagyunk mi, fasza gyerekek,
Rágnak helyettünk a fogaskerekek,
Ref.: Minket látva minden lányka megremeg,
És magában így sóhajt: (hogy)
„Glóri, glóri halleluja! Glóri, glóri halleluja!
Glóri, glóri halleluja! Férjhez menni jó volna!”

Állj csak kohász be a sorba, ne nézz se balra se jobbra,
Várnak rád a nagy kemencék, Te erre csak büszke légy!
Mert ha nem olvasztasz ércet,
Nem bókol a gépész néked,
És a bányász is csak átkoz, fel tehát a kohóhoz.
Jaj de szépek vagyunk, kohász gyerekek,
Lám drukkolnak nékünk ifjak, s öregek,
Ref.

Ott ahol kinyílt egy tárna, és ahol sóhajt egy bánya,
Ott a bányász nóta járja, ennek nincs sehol párja,
Mert a bányász munka nélkül,
Sem kohó, de gyár sem épül,
Légy hát erre büszke bányász, hisz te mindig elől jársz!
Bányászok vagyunk mi bátor gyerekek,
Átfúrjuk, ha kell a magas hegyeket,
Ref.

Szöveg és dallam: *1975 előtt, Miskolc*

Megjegyzés: *Bár a dalnak kohász- és bányászvonatkozású versszakai is vannak, mégis inkább a gépészek éneklik nagy előszeretettel Gépész indulóként az első versszakot.*
A Dudujka-völgyi Rókák Baráti Társaságának nótája.

39: *az anyagok szakítószilárdságának régi jele*

Ha leszakad a híd

Ha leszakad a híd, annyi baj legyen!
Felépül majd másik azon a helyen!
Ha összedől a csarnok, annyi baj legyen!
A lényeg az, hogy énekelj velem!
Ref.: //: Éljen a, éljen a nagy gépész sereg! ://

Ha eltörik a tengely, annyi baj legyen!
Megcsinálják mások azon a pénzen!
Ha kicsi a szegecs, megoldjuk mi mind,
A lényeg az, hogy énekelj velünk!
Ref.

Ha elszakad a szalag, annyi baj legyen!
Megcsinálják mások azon a pénzen!
Ha eltörik a fék, nincsen nagy baj még,
A lényeg az, hogy énekelj velünk!
Ref.

Ez a három év, nehéz volt nekünk!
Nem feledjük el, hogy itt voltál velünk!
És nem feledjük el, hogy összetartozunk!
Emeljük hát ***eks***re[25] a korsónk!
Ref.

Szöveg és dallam: *1975 előtt, Miskolc*
Megjegyzés: *A miskolci és dunaújvárosi gépészek egyik indulója.*

Szőke deszkaszál

Hej, víg legény a fás legény, hej, én is az vagyok,
Víg nóta közben gyártok ajtót, rácsos ablakot.
Míg zeng a fűrész, peng a szög, hej, minden egybe áll,
És ládikó, vagy lóca lesz a szőke deszkaszál.
Ref.: //: Hajhó, hajhó, a szőke deszkaszál. ://

A gyors gyalu csak jár-röpül, a sok görcs elsimul,
És göndörödve száll a forgács, fürtje földre hull.
Csak vések én, csak fúrok én, míg minden egybe áll,
És rám kacag, mint szép leány a szőke deszkaszál.
Ref.

Haj szép leány a fás leány! Lám én sem az vagyok!
Halk nóta csendül ablakomból, súgom: „itt vagyok…"
És édes álom kél szívemben, míg a nóta száll,
Hogy lenge bölcső lesz a huncut szőke deszkaszál…
Ref.

Szöveg és dallam: *ismeretlen, 19. század*
Eredeti cím: *Der vergnügte Schreiner*
Eredeti kezdősor*: Ich bin ein Schreiner, hoble glatt*
Fordítás és átirat*: Sarkady Sándor 1969*
Wetzlar környékéről származik. A soproni faiparos hallgatók szaknótája.

Geológus induló

Geológnak jól megy dolga, van neki egy rossz bocskora.
Bocskor mellé jó bor is jár, gyere pajtás te is igyál!
Ref.: Sej, haj igyunk rája, úgy is elnyel a sír szája,
Ott lesz fáradt testünk végső tanyája. Hu-hú!

Nem tekint Ő az időre, felmászik a hegytetőre,
Hason csúszik le a sárba, a követ úgy kalapálja.
Ref.

Szikrát hány a kalapácsa, mert a szívét bánat bántja,
Mert nem tudja a babája, hogy mi a ***liász***[40] ***tufá***ja[41].
Ref.

Sopron város, híres város, ott még a pap is kocsmáros.
Délelőtt a borát méri, délután Istent dicséri.
Ref.

Falu végén tilalomfa mégis betört a kolera,
De nem urakra, nem papokra, csak a szegény diákokra.
Ref.

Kilenc rumtól kész akarva, elestünk a Don-kanyarba,
Meredt szemmel rám meredtek, és aztán Ők is elestek,
Ref.

Nem messze van Görbehalom, ott mindig nagy a vigalom,
De, hogy a fene essen belé, görbe az út hazafelé,
Ref.

Künn ***Bánfalvá***n[42] a ***Nikáb***an[43], táncoltunk mi sváb zenére,
Egész éjjel szólt a ***sramli***[44], bokrok közé mentünk, hahó,
Ref.

A ***Firma***[4] is elfáradhat, mit a ***balek***[8] meg nem tudhat,
Másnap aztán megmutatja milyen is az Ő huzatja,
Ref.

//: Csendes, csendes, csendes, csendes,
Csendes, csendes, csendes, csendes. ://
Ott lesz fáradt testünk végső tanyája. Hu-hú.

Megjegyzés: *Több versszaka is ismert. A nóta egy úgynevezett városdal, a diákság csúfolót énekelt más városokra, és dicsőítőt a sajátjukra.*

40: *(francia) a földtörténeti középkorhoz tartozó jura alsó rétege*
41: *(darázskő) olyan lazább összeállású, néha likacsos törmelékkőzet, melynek anyaga, mint vulkáni hamu vagy homok került vulkáni kitörések alkalmával a felületre*
42: *Németek által lakott kisközség Sopron közelében. Kies vidéken fekszik, hegyektől körülövezett völgyben.*
43: *Egy bánfalvi mulató*
44: *osztrák népies zene*

Geodéta induló

Én vagyok a geodéta legény, én mérek a horizont tetején.
Átlépem az ***ekliptiká***t[45],
Csókolom a babám száját a ***nadir***on[46].

Geodéta mindig vidám, légifotót interpretál.
Elfújja a ***Scheimpflug-tétel***t[47],
Áttranszformál egy-két képet a ***SEG***-en[48].

Örülök, hogy geodéta vagyok, süttetem a hasamat a napon
Felállítom nagy műszerem
Bámulnak rám a főszeren a lányok.

Ha majd egyszer megvénülök, víg élettől elköszönök
Feleségem lesz a Maca
Csinálunk majd egy-két fasza földmérőt.

Huszonegy, huszonkettő, huszonhárom.
Geodéta a legelső a világon.
Ha kimegy, ha kimegy a nagyvilágba,
Felméri és térképezi hamarjába.
Hazamegyünk, olyan bulit csinálunk,
Kilenc napig húzza a Mi cigányunk,
Ha meglesz a végzettségem,
Te leszel a feleségem,
Huszonhárom kis földmérőt csinálunk!

Szöveg és dallam: *1973-ban valétáló geós évfolyam*
Megjegyzés: *Ez a dal a székesfehérvári geodéták szaknótája.*

45: *(görög) nappálya, valójában a föld nap körüli pályája által kijelölt égi főkör*
46: *(arab) csillagászati talppont*
47: *a fotogrammetriai optikai képátalakító műszerre érvényes geometriai feltétel.*
48: *SEG: (Selbstentzerrungsgerat): a fotogrammetriában használt képátalakító készülék nevének rövidítése*

További Bursch-nóták

Az itt következő nóták végig kísérik a diákság életét, akár a bánatról, akár szerelemről, akár felhőtlen mulatozásokról, iddogálásokról legyen szó.

Koccints! Selmecünk…

//: Koccints! Selmecünk éljen jó soká! ://
A ***filiszter***[19] örvend, ha jót eszik,
De szívén a szabadság nem fekszik.
Szabad a ***Bursch***![22] Szabad a Bursch!

//: Koccints! Éljen a régi nagy hazánk! ://
Apáink erényit tartsátok meg!
De jövőnkre szintúgy figyeljetek!
Szabad a Bursch! Szabad a Bursch!

//: Koccints! Éljen az asszony s szép leány! ://
Ki nőben az erényt nem tiszteli,
Az barátját is csak megveti!
Szabad a Bursch! Szabad a Bursch!

//: Koccints! Éljen ifjú férfierő! ://
Ki dalt, bort s szerelmet megveti,
Lenéző részvét jusson csak neki.
Szabad a Bursch! Szabad a Bursch!

//: Koccints! Légyen a szó mindig szabad! ://
Ki a szabad szót eltitkolni kész,
Egy szánalomra méltó gyászvitéz.
Szabad a Bursch! Szabad a Bursch!

//: Koccints! Éljen a vidám diákság! ://
Ti ítéletnapig hű cimborák,
Ne feledjétek, vidám a diák!
//: Szabad a Bursch! Szabad a Bursch! ://

Szöveg: *August Daniel von Binzer, 1817*
Dallam: *„Es ritten drei Reiter zum Tor hinaus" című német nóta dallama, 1777*
Eredeti cím: *„Stoßt an, Jena soll leben hoch…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931. Másik fordítása is ismeretes.*
A Bursch Brigád bányász hagyományőrző diáktársaság dala.

Ez, ez, ez…

Ez, ez, ez, tudom ez fájó végzetem,
Hogy, hogy, hogy, már el kell hagyjam Selmecem!
Feledni fogom Selmecet.
Tudj' Isten mit hoz a végzet.
Selmectől búcsút veszek hát, s elmegyek.

Ez, ez, ez, tudom ez fájó végzetem,
Hogy, hogy, hogy Sopronból már el kell mennem!
Sopront feledni nem lehet,
Véget ért nékünk a diákélet…
Tőletek búcsút veszek hát, s elmegyek.

Ez, ez, ez, tudom ez fájó végzetünk,
Hogy, hogy, hogy Miskolcról már el kell mennünk.
Barátságunk és Selmecünk
Élteti majd mindig szívünk.
Hogy nevetve távozzunk el, ha mennünk kell.

//: Ön, ön, ön tanár úr, soká éljen ön! ://
Szemébe merem mondani,
Öntől nem volt mit tanulni…
Tán szerencsésebb leszek, ha elmegyek.

//: Óh, óh, óh a szállásadóm kiváló ://
Ha a főztjét megkóstolhatnám,
Lehet, hogy többé el nem hagynám…
Tán kicsit kövérebb leszek, ha jót eszek.

//: Ti, ti, ti leányok Isten véletek! ://
Feledjetek el engemet,
S foglalja el más helyemet…
Hogy szerencsésebb legyek, hát elmegyek.

//: Ti, ti, ti barátok vígan éljetek! ://
Ha valakit megsértettem,
Bocsássátok meg énnékem!
//: Száz esztendeig éljetek, ég veletek! ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1826*
Dallam: *Népdal, XVIII. sz. (Régi céhes dal)*
Eredeti cím: *„Es, es, es und es…"*
Fordítás: *Szász Károly, 1931*
Megjegyzés: *A ma Miskolcon énekelt 3. versszak Tóth Imre Barnabás a. Cicapecér avagy Macskavadász utánköltése.*

Valetáns nóta

Ha egykor majd a végzet
Selmecről menni késztet,
//: Fakadjunk dalra mind:
Szerencse fel![26] Fiúk! ://

S ha visszatérünk újra
E vidám koszorúba,
//: Szóljon a dal megint:
Szerencse fel! Fiúk! ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1852 Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Valetantenlied…"*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
A valétálók és a valétálás dala.

Az öreg diák dala

Mindnyájan jártunk egyszer az Akadémián.
Leraktunk minden vizsgát, no egy-kettő híján.
Megittunk egy pár ***eks***et[25], s jó néhány ***létra bor***t[49].
A dicső ***Firma***[4] az volt, ki szerte udvarolgatott!

Szép idő volt, jó idő volt,
Kár, hogy elmúlt. Jaj, be kár!
Feleségünk (soha!) nem lesz nékünk,
Aki számon kéri majd,
Hogy: //: Selmec, Selmec, sáros Selmec
Te vagy az oka mindennek! ://

Feledtünk csűrbe menni s fizetni egyaránt.
Faképnél hagytuk ***Wintri***t[50] és faképnél a lányt...
Így éltünk Selmecbányán öt-hat évig - puffra,
Adtak cipót, kabátot, s szerelmet "***auf***[51]"-ra.

Szép idő volt, jó idő volt.
Kár, hogy elmúlt. Jaj, be kár!
Feleségünk (talán) lesz majd nékünk,
Aki számon kéri majd, hogy
Sopron, Sopron, sáros Sopron
Te vagy az oka mindennek.
Sopron, Sopron, sáros Sopron
Hogy a fene egyen meg!

Szép élet Selmecbányán a ***Veterán***[11] sorsa,
Sok a leány, de még több a potya vacsora...
Az államvizsga után gondoltunk ám egyet,
És inkább a vasútra váltottunk csak jegyet...

Szép idő volt, jó idő volt.
Kár, hogy elmúlt. Jaj, be kár!
Feleségünk (sajnos) van már nékünk,
Aki számon kéri majd, hogy
Miskolc, Miskolc, sáros Miskolc
Te vagy az oka mindennek.
Miskolc, Miskolc, sáros Miskolc
Hogy a fene egyen meg!
Hogy az Isten áldjon meg!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Fordítás: *Sass-Stavinya, 1921*
Tassonyi Ernő: Aki a párját keresi című selmeci diákregényében (1905) olvasható először. A diákság többnyire az első versszakot énekli, ennek refrénjének ismétlésében említik meg Sopront, Miskolcot, Újvárost és Fehérvárt.

49: *1 liternyi bor, különböző hígításban, ún. kisfröccs, nagyfröccs, hosszúlépés, házmester, stb.*
50: *A selmecbányai kaszinó közismert neve a századfordulón, Winterstein nevű bérlőjéről.*
51: *(aufschreiben): Németül felírni-t jelent, és ennek a szónak a rövidítéséből jön az „auf"-ra ivás. Tehát, aki „auf"-ra, az hitelben ivott. Flórisnál, amikor megtelt a gerenda, amelyre jegyezte a rovásokat, akkor berekesztette az ivászatot. Ekkor mindenkinek rendeznie kellett a számláját, már ha tudta... Másik jelentése az Aufhauer rövidítése, mely a műszaki karon tanuló hallgatók egyik egyenruhája.*

Szép kis város Selmecbánya

Szép kis város Selmecbánya – a'biz' a!
Görbe bár minden utcája - a'biz' a!
//: Legszebb benne //: sok-sok kedves lánya, ://
Akik mind ma is ránk várnak a'biz' a! ://

Szép élet volt Selmecbányán - a'biz' a!
Miénk volt az egész világ - a'biz' a!
//: Búval, bajjal //: soha nem törődtünk, ://
Nékünk nyílott minden virág - a'biz' a! ://

Egy fecske még nem hoz tavaszt - a'biz' a!
Legyen bár a legelső is - a'biz' a!
//: Egy leányka //: könnyekre biz nem fakaszt, ://
Legyen bár a legszebb is Ő - a'biz' a! ://

Egyszer voltunk Selmecbányán - a'biz' a!
Várt reánk az ősi város - a'biz' a!
//: Távol tőled, //: s mégis itt közöttünk, ://
Selmec téged soha nem felejtünk. ://

Szöveg: *1893 előtt, Selmecbánya*
Dallam: *1893 előtt, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Schemnitz ist ein schönes Städtchen…"*
Fordítás: *1-2 versszak: Hantos Ernő, 1920-as évek*
3. versszak: Ismeretlen, 1943
4. versszak: Sáfián Szabolcs a. Sáfi utánköltése, 2001

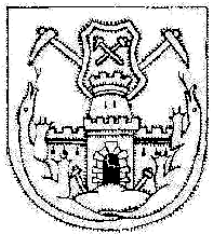

Hol vannak ők?

Hol vannak Ők, ki merre ment?
Sok hű barát most hol lehet?
Messzi földön koccintnak-e,
Régi Selmecet éltetve?
S dalolnak- e, mint egykoron,
Mikor mosoly ült arcukon?
//: Mert én gondolok rátok cimborák:
Régi időkre ürítek telt kupát!
És ha egyszer újra találkozunk,
Egymásnak „Jó szerencsét!" kívánjunk! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„Wo sind sie…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*

Ah! Szegény jó anyám

Ah! Szegény jó anyám ha tudná,
Hogyan élek Selmecen, Selmecen!
A ruhám s cipőm csupa rongy már,
S szél fúj át az ingemen, ingemen.
De hát a ***bursch***[22], törődik is vele, is vele,
De hát a bursch, azt mondja sört ide, bort ide!
S rongy ***filiszter***[19] azzal ne törődjék,
Ha szép lánnyal táncra perdülünk, perdülünk,
Ha szép lánnyal táncra perdülünk.

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1911, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Ach! Wenn das meine Mutter…"*
Fordítás: *Ismeretlen, 1931*

Diákélet

Nincs szebb élet, mint a diákélet.
Ezt ***Bacchus***[52] és ***Gambrinus***[53] elrendelé!
Kocsmaszéken pénzem sörre elfecsérlem
Kellemesebb élet mondd van-é?
//: Emu kimúlik, a nyúl is kinyúlik,
De én kurjanthatok mindig, hogy: hej!
Mert csak pénzem pusztul serényen,
Ám én maradok örökre bohém. ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1844*
Dallam: *Carl Gottlieb Reissiger, 1822*
Eredeti cím: *Studentenleben*
Ennek a nótának a későbbiekben
további 3 versszaka is lefordításra került.

52: *A szőlő, a bor, a süret és az ezekkel járó jókedv, mámor istene.*
53: *A sör „védőszentje”, valójában I. János, III. Henrik király fia. Állítólag Ő a sör feltalálója.*

Báli mulató

Töltsük meg korsóinkat sörrel,
Igyunk egy ***eks***et[25] a ***Praeses***-szel[54],
Nyeljük le már!
Ha sörünk lecsúszott, jöhet már énekünk.
Együtt mulatva Selmecre emlékezünk.
(Hol) ***Bursch***ok[22] dalolták: „Brüder ***Glück auf***!”[55]
Bálokra vonultak, szíveket gyújtottak.
S vígan dalolták: „Brüder Glück auf!”

Szöveg: *Ismeretlen, 1843, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Trinklied am Katharinenball”*
Fordítás: *Ismeretlen, 1990 előtt*
Megjegyzés: *Közel 100 évig volt e nóta Selmecen a Katalin-bállal egybeeső balekbálok vezérdala.*
A németországi gyűjtemények eredeti „Schachtlied”-ként adják közre.
1994-ben, a Selmeci Diáknapok zárószakestélyén - Szemerey Tamás a. Kisfül javaslatára – a jelenlévők megszavazták, hogy e dal legyen a diáknapok hivatalos nótája.
A teljes fordítás (2-6. versszak) a 2000-ben megrendezett Selmeci Diáknapokra készült el, Büki Ninetta a. Rumeninige jóvoltából. 8 versszaka vár még fordításra.

54: *(latin) elnök. A szakestélyek első embere (primus inter pares) legfőbb tisztviselője.*
55: *(német) Jó Szerencsét!*

Ki szégyenét

Ki szégyenét fenékig itta,
Nem sérti már azt más beszéde.
Ha csúfolást vágnak szemébe,
Mint könnyű felhőt fújja vissza.

Ha utca hosszat bárki szidja,
Fejét csóválja heherészve:
Ki szégyenét fenékig itta,
Nem sérti már azt más beszéde.

Nevet a gúnnyal szembe nézve,
S el nem pirul, akármi érje,
Rendíthetetlen, mint a szikla,
Ki szégyenét fenékig itta.

Eredeti cím, nyelv: *Rondeau d’un mauvais garçon, francia*
Szöveg: *Charles d’Orleans (I. Károly orléans-i herceg), 1400-as évek*
Dallam: *Almási Mária, átdolgozta: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1994*
Fordítás: *Mészöly Dezső 1993 előtt*
Néhol „Rondó egy elvadult fickóról” címmel ismert.

Búcsú

Engedtessék meg minékünk, búcsúzóul e nóta,
Kis csapatunk most tovább áll, sűrűn gondol a múltra.
Ref.: Visszatérünk egyszer, százszor,
Visszajövünk, ha tudunk, felöltjük az ***auf***unkat,[51]
S barátok közt vigadunk.

Voltunk mi is zöldfülűek, poros hasú ***balek***ok.[8]
Gyorsan teltek el az évek, s feltűztük a szalagunk.
Ref.

Letettük a vizsgáinkat, no még persze nem mindet,
Barátokra leltünk közben, kik nem felednek minket.
Ref.

Este van már késő este, a gyűrűmet forgatom,
És a szemem könnybe lábad, mert én itt most búcsúzom.
Ref.

Vége van már tényleg vége, de csüggedni nem szabad,
Mert a szívünk nem változik, s örökre diák marad.
Ref.
Visszatérünk egyszer, százszor,
Visszajövünk, ha tudunk, felöltjük az ***auf***unkat,[51]
S barátok közt búcsúzunk.

Szöveg: *Aschenbrenner Szilvia a. Ashy és Kézér Hajnalka a. Kicsivel reggel előttke.*
Dallam: *Megegyezik a „Volt egyszer egy lovas csapat" dallamával, lejegyezte: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999*
Először az 1999-es Gazdász Gyűrű- és Kupaavató Szakestélyen hangzott el Dunaújvárosban, a Gyűrűavató dal után.
Az utolsó versszak refrénjét ismételjük, „S barátok közt búcsúzunk." utolsó sorral.

Szép az ifjúság

Szép az ifjúság, boldog mindenkor.
Szép az ifjú kor, de múlandó.
Idős emberek, azt mondják sokszor,
Higyjük el nékik, talán való!
Ref.: Ezért azt mondanám (mondanám)
Ifjú csak légy vidám! (légy vidám)
Legszebb az ifjú kor, de múlik ám.
S ha egyszer elmúlott, (elmúlott)
Vissza már nem hozod. (nem hozod)
Legszebb az ifjúkor, de múlik ám.

Nyílik a rózsa, nyílik a szegfű
De elhervad mind a virágszál.
Oh, jaj, az ember sem örökéltű,
Elhervad Ő is, és sírba száll…
Ref.

Szöveg: *Türingiai népdal, 1840*
Eredeti cím: *Schön ist die Jugendzeit*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1820-as évek*
Az Acélvárosi Burschok Baráti Társaságának nótája.

Visszapillantás

Óh! Régi szép diákélet hová, hová tűntél el?
Nem jössz te vissza többé már a régi kedves fénnyel.
Kereslek egyre szüntelen, de léted többé nem lelem.
Ref.: Ó! Jerum, jerum, jerum! (sum)
Ó! Quae mutatio rerum!

Sipkám belepte rég a por, elmúlt a szép, dicső kor.
Rongy lett a büszke szalag, gazdád ím tova ballag.
Nem énekel az ifjú had, haját dér lepte, feje tar…
Ref.

Hol vannak Ők most, hol lelem? Elő nyakas vitézek!
Kiket a bor, dal, s szerelem félistenné igézett?
Ah, mind oda, útnak eredt, csüggedt fejű ***filiszter***ek.[19]
Ref.

Az egyik a zöld erdőben a vágásokat járja,
A másik lenn a mélységben a csillék jöttét várja.
Ez bedőlt gátat foltozgat, az vasérceket olvasztgat,
Ref.

De a valódi ***Firma***kedv[4] nem hűl ki mindhalálig,
Bármibe fog, bármire kél, nyárspolgárrá soh'se válik.
Burokja csak mi elszakad, de megmarad a régi mag.
Ref.

Fel hát barátim! Kézbe kéz, ne vesszen, ami drága!
Virulj tovább, el ne enyéssz barátság hű világa!
//: Koccintni hát, dalolni hát, Örökké éljen a világ!
Ref. ://

Szöveg és dallam: *Eugen Höfling, 1825*
Eredeti cím: *Rückblicke eines alten Burshen („O, alte Burschenherrlichkeit! …")*
Fordítás: *1931. előtt.*
Megjegyzés: *A valétálás rendezvényeinek egyik főbb dala.*
A latin szöveg jelentése:
„Ó, valóban, valóban, valóban! Ó mennyire megváltozott minden!"
Az utolsó versszakot felállva, kéz a kézben szokás énekelni.
A végzéshez közel állók és végzett hallgatók a refrénbe beleéneklik, hogy „sum", ezzel szummázzák az Alma Materben eltöltött éveket.

Búcsúdal

Jaj, de fáj elmenni! Nehéz az elválás,
De lehet remélni, lesz még viszontlátás.
Búcsúztató: Ég veled!
Búcsúztatott: Ég veled!
Búcsúztató: Ég veled!
Búcsúztatott: Ég veled!
A viszontlátásra!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„Valedizierenlied…"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1920-as évek*
Megjegyzés: *Valétáláskor és a távozó barát búcsúztatásakor hallható.*

Úgy élek, mint egy schlendrián

Úgy élek, mint egy ***schlendrián***[56],
Meg-megiszom borom.
Ha megfizetni nem tudom,
Az csak az én bajom.
És ha poharam most
Ezer darabra törne,
Biz' ahhoz sem lenne, hej,
Senkinek sem köze!

Úgy élek, mint egy schlendrián,
Amim van fölveszem.
S ha már viselni nem tudom,
Akkor pénzzé teszem.
És ha ruhám csupa rongy,
Vagy cipőm lyukas lenne,
Biz' ahhoz sem lenne, hej,
Senkinek sem köze!

Úgy élek, mint egy schlendrián;
Míg eljő majd a vég.
Ha nem is adná áldását,
Többé már rám az ég.
//: Sőt, ha idők múltán
Az ördög el is vinne,
Biz ahhoz sem lenne, hej!
Senkinek sem köze! ://

***Szöveg és dallam**: Ismeretlen, 1843*
***Eredeti cím:** Schlendrianlied*
***Fordítás:** Hantos Ernő, 1931*
***Megjegyzés:** „Schlendrián nóta" címen is ismert.*
A Sztálinvárosi Leopárdok asztaltársaság dala.

***56:** „Nem törődöm" életformát képviselő egyénekre mondják.*

Mit kezdjek én…

Mit kezdjek én, szegény tatár, hisz egy fityingem sincsen?
A tenyerem is elkopott a sok kocsma kilincsen.
Egyebet már nem tehetek, Selmecről immár elmegyek.
Ref.: Ó jerum, jerum, jerum, ó quae mutatio rerum.

Üres lett már szekrényem is, nincs másom csak egy ingem.
A zálogházba vándorolt a fogasról is minden.
Egy vén kabátom még akadt, de bánatában elszakadt.
Ref.

Többé haza se mehetek, hisz' onnét kitagadtak,
Mióta a korhelykedés doktorává avattak.
Kártya és tánc volt elemem, s ez tönkre tette életem.
Ref.

Szobámba' sincs már semmi sem, üresség ásít ottan.
Csak régi, rozsdás ***fringiá***m[57] bámul reám unottan.
E csorba fegyvert felkötöm, s az ellen hátán eltöröm.
Ref.

Tán legjobb lesz, ha elmegyek vitéznek a csatába.
Ott nem gyötör se gond se bú, s nem élek pénzhiányba'.
//: S egy jó golyó, ha eltalál, vígan köszöntlek szép halál.
Ref. ://

Szöveg: *1763, Selmecbánya*
Dallam: *Német népdal, 1846 előtt*
Eredeti cím: *„Was fang' ich armer Teufel an"*
(Mit kezdjek én szegény ördög)
Fordítás: *Somogyvári Gyula (Gyula diák), 1931*
Megjegyzés: *A soproni Faipari üzemmérnökök szaknótája, az Ágfalvi csata emlékére a Soproni hallgatók a nóta végén az ismétlendő részt kétszer ismétlik. A latin szöveg jelentése: „Ó, valóban, valóban, valóban! Ó mennyire megváltozott minden!"*

57: *(szerb-horvát-török) széles pengéjű szablya*

Jó barátunk temetésén

Árnyunkat nézi csak diáksereg,
Hogy nyeli bé a sötétség,
Bíbor s arany, ím hogy foszlanak el,
Por lesz és rongy itt a szépség,
Charon[58] sötét vize mellől, ha int,
S maga a sírásó hí'na megint,
Több nedűt, szőlőt se csurgat,
Jer pajtás segíts hát és emelintsd
Sírkövét jóbarátunknak!

Rejtett zug, hívogató, te szelíd,
Suttogó lomboknak árnyán.
Szépet és csúfat egy porba vegyít,
Itt az idő s a Halál, lám!
Irigység nem keres erre utat,
Szerencse, röpte bár könnyű, s szabad,
Nem csapong kripták vidékén.
Fegyveres ellen is ily fák alatt
Nyilait eltöri békén.

Kisharang jajgat, a nagyharang búg,
Lombkapuból jön a kántor,
S míg karban fújják a harsány fiúk,
Sírhelyet áld meg a jámbor.
Kripták közt, templomi sírkert felé
Utunkon elsárgult rózsalevél,
Korhadó deszkán tiporva,
Görnyedten, könnyek közt és feketén
Mennek a gyászolók sorba.

Szöveg és dallam: *Carl Michael Bellman, 1780-as évek vége*
Fordítás: *Tótfalusi István, 1991; átdolgozta: Cefre, 1994*

58: *a görög mitológia alakja az alvilági révész, aki a holtak lelkét viszi át csónakján a Styx folyón a túlvilágba.*

Hitelt, ha ád a zord halál

Hitelt ha ád a zord halál,
Hamar behajtja életünket.
A kisveréb s a sasmadár
Mind érzi, mily kemény, ha büntet.
//: Mindent elér komor keze. ://
Bacchus[52] nevet csak, s én vele.

De hogyha jő a nap, midőn
A rút halál elé lelépek,
Mivel váltóm lejárt: időm,
S véget vetünk a víg zenének,
//: Mert vár a sóvár sírverem. ://
Utolszor még igyál velem.

S úgy rendezem majd vég utam,
Hitelezők vigyék koporsóm:
Szállásadóm, komámuram,
Szomszédaim, sok száj a korsón,
//: Gyerünk! A végső alku vár! ://
De **Grimm**[59] legyen a ***gyászhuszár***.[60]

Szöveg és dallam: *Carl Michael Bellman, 1767 vége – 1768 eleje*
Fordítás: *Szőnyi Ferenc, 1991; átdolgozta: Cefre, 1994*

59: *Az „adóssághivatal" tisztségviselője.*
60: *Temetkezési vállalatnak ravatalozó és a koporsót vivő egyenruhás alkalmazottja.*

Heidelbergi nóta

Tűzforró nyári éj volt oly réges-régen már.
Gitár pengett az éjben és csordult a nektár.
És sárgult a Hold az égen, ez volt a legszebb nyár
Óh, hogy visszajössz, óh, hogy visszajössz
Szívem epedve vár!
Mert ***Heidelberg***ben[61] vesztettem el szívem
A legszebb nyári éjszakán.
Azóta is szeretlek mindig Téged
Kis heidelbergi szép szőke leány.
Csókod emléke felforralja vérem,
Ajkadnak csókját áhítja a szám!
Mert Heidelbergben vesztettem el szívem.
A legszebb nyári éjszakán.

Eredeti cím: *„Ich hab mein Herz in Heidenberg verloren…"*
Szöveg: *Fritz Löhner-Beda és Ernst Neubach, 1925*
Dallam: *Fred Raymond, 1925*
Fordítás: *Ismeretlen, 1969*
Megjegyzés: *„Freibergi diákdal" címmel is ismert.*

61: *A Neckar folyó mentén elterülő város.*

A Bursch dala

Kalaplevéve tisztel a sok bárgyú ***filiszter***.[19]
Tudós képet vágok, csalom a világot!
Ref.: //: A vidám ***Bursch***[22] mást így mit tegyen?
Már ez nálunk így megyen! ://

Férfiakra haragszom, de szeret minden asszony
Kevés pénz, sok hitel, szép kettős könyvvitel.
Ref.

Hogyha az utcán megyek, bámulnak az emberek.
Kinéz az ablakán sok szöszi kisleány.
Ref.

Ma udvarlok Lolónak, elhagyom Katát holnap,
S még mondják hőtlen a diák szerelem.
Ref.

Ha hiányzik a pénzem, ***Rokk***om[62] melegnek érzem.
De sajna olyan, ó nem ad rá a zsidó.
Ref.

Ha jön a kontó, számla az ajtóm jól bezárva.
A szabó kint tüsszög, neveti a küszöb.
Ref.

Éjjel, ha haza megyek, zavarhatom a csendet.
A rendőr nem visz be, mert tennék ***verschiss***be.[63]
Ref.

Szöveg: *Johann Wolfgang von Goethe*
Dallam: *Ismeretlen, 1878 előtt*
Eredeti cím: *Frech und Froh („Mit Mädchen sich vertragen…")*
Fordítás: *Tassonyi Ernő: Aki a párját keresi c. selmeci diákregényében (1905.) olvasható először.*
Megjegyzés: *A dalnak két teljesen eltérő dallamváltozata is ismert.*

62: *(grubenrock) vállban tömött, munkaruhából kialakult diák egyenruha, melyet a bánya- és kohómérnök hallgatók hordanak.*

63: *(német) kiközösítés. A diákság legkomolyabb eszköze volt már Selmecen is a nemkívánatos személy, diáktárs eltávolítására. A '40-es években még éltek vele.*

Szemeszter végén

A nap a hegy mögül kibújt,
Elbúcsúzunk, hát koccintsunk!
Ég veled drága Selmecünk!
Majd ősszel újra meglátunk!
Ég veled ***Mafla-sarok***[64], ***Terrasz*** [65]és ***Wintri***.[50]
Brinza[66], sör, ***fehér cipó***k[67], ***Stila***[68] és ***Finkli***.[69]
Szép leányok sírjatok,
Nyár van, haza húz szívünk.
A ***Csókligetbe***[70] csókért őszig nem megyünk.
A Csókligetbe csókért soha nem megyünk.

Szöveg: *Justinus Kerner, 1809 Selmecbánya*
Dallam: *Julius Ernst Otto*
Eredeti cím: *Wohlauf! Noch getrunken*
Fordította és átdolgozta: *Gál Péter a. KVHzi, 1985*

64: *az akadémisták találkozóhelye volt Selmecbányán, a főutcán a Fritz-ház oldalánál.*
65: *Selmecbánya főutcájának jellegzetes, az úttest fölé magasodó járdájú szakasza ahol szívesen időztek a hajdani akadémisták. Mühlbeck Károly gyakran látható képéről ismert.*
66: *juhtúró*
67: *Selmecbányán, a piacon kapható kenyérke neve volt.*
68: *Selmeci fuvaros volt, aki az állomásról a kamarákhoz szállította a diákok cókmókját.*
69: *Finkelstein nevű szatócs Selmecbányán; a diákok barátja és az indexek legfőbb őrzője volt.*
70: *a Selmecbánya melletti Kisiblyén, tanulmányi célokra létesített botanikus kert magasabb szempontok szerinti neve.*

Ím, nyár van már

Ím, nyár van már, és menni kell.
A munka vár, hát útra kel a vén diák.
A lányokat feledni nem tudom,
Szívem mindig vissza vágy.
Sok emlék elkísér majd utamon,
Én sose leszek nyárspolgár!
De hát elhagyunk drága városunk,
Hol a három év úgy elröpült!
Ki tudja még, hogy lesz-e majd
Ily sok cimboránk!
//: Mert a diák, diák, diák
Már búcsúzik végleg tőletek
Kedves iskolánk és professzoraink.
Rongy ***filiszter***[19] lesz a vén ***Firma***[4]
Mikor e várost elhagyja! ://

Szöveg: *Mayer Tibor és Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Dallam: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Megjegyzés: *„Búcsú a várostól" címen is ismert. Elhangzott 1994-ben a Dunaújvárosi Főiskola (akkor még ME-DFK) lépcsőjén a valétálók búcsúztatásakor.*

Szép városka Sopron

Szép városka Sopron,
(pszt)pron, (fütty)pron, (horr)pron, (csett)pron
Szép városka Sopron!
//: Kapósak ott a lányok
Knalleri baleri juck, juck, juck
Egy sem marad hoppon,
(pszt)pon, (fütty)pon, (horr)pon, (csett)pon.
Egy sem marad hoppon! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *Der Abt von Philippsborn*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1920-as évek*
Megjegyzés: *Ezt a pompás dalt, különlegessége miatt, csak kevesen tudják jól elénekelni.*

Pirzik, porzik

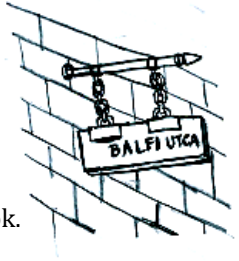

Pirzik, porzik a soproni utca,
Mikor végig megyek rajta.
Nyílik, nyílik a babám ablaka,
Mikor betekintek rajta.
Nyisd ki babám ablakaidat!
Nyújtsd ki rajta tejes fazekad!
Szép soproni lányok, tejfeles a szátok.
Sajó hej! (Nem tejfel.)
Majd lenyalja a kutyátok!

Szöveg: *1975 előtt, Sopron*
Dallam: *Magyar népdal*
Megjegyzés: *Pozsonytól Bukovináig több változata ismert.*
Sopronban esetenként bekiáltják, hogy „De szeretnék kutya lenni!”.
Miskolcon az „Azt mondják, hogy nem merek” c. nóta követi, Sopronban fordítva.
A Lajhár Tanszék Baráti Társaság és a Borsodi Homályos Baráti Társaság nótája az Azt mondják, hogy nem merek-kel együtt.

Azt mondják, hogy nem merek

//: Még azt mondják, nem merek, ://
Balfi utcán végigmenni nem merek.
(mert) //: Azt mondják, hogy megvernek ://
Megvernek a ***bonencihter***[71] legények.
Hát gyertek ide bonencihter legények,
Ti szegények, Ti kretének.
(oszt) Hadd tudja meg a babám, meg a rendőr kapitány
Ki a legény a csárdában igazán!
Hát gyertek ide bonencihter legények,
Ti szegények, Ti kretének.
(oszt) Hadd tudja meg a babám, meg a rendőr kapitány
Ki a legény a csárdában egyes egyedül!

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam: *Azt mondják, hogy nem merek" című magyar nóta*
Megjegyzés: *Hencegő „nagylegények" csúfoló, provokáló nótája volt. Miskolcon a „Pirzik, porzik" c. nótát követi, Sopronban fordítva.*

71: *(poncihter, bohnenzüchter)(német) babtermelő. A tőkék közé is veteményező szőlősgazdák - a helyi németség - neve Sopronban és környékén.*

Elázott holmit szállított…

Elázott holmit szállított egy fuvaros „elázva",
De amint Selmecre jutott elakadt a mély sárba'
Biztatta a szegény gebét,
S rivallt, ahogy torkán kifért,
És elindult a pára, és elindult a pára,
És elindult a pára.

Másik fordítás:

Boros kocsis–boros szekér igyekszik megrakottan,
De jaj! Mikor Selmecre ér, biz' megfeneklik ottan…
Ám megsuhintja ostorát,
S ordít, minőt tud, akkorát:
Gyí te hí, gyí te hó! Csihi, csahó!
//: És megy tovább nyugodtan. ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1843, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Es kam ein nasser Fuhrmann an…"*
Fordítás: *Palmer Kálmán, 1931*
Második fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
Megjegyzés: *Az eredeti német szövegben Sopron helyett Selmec szerepel. A mai diákság egy része ma is Selmeccel énekli.*

Lányok, lányok

Lányok, lányok, szép soproni lányok.
Van-e néktek berakott szoknyátok?
(Mert) ha nincs néktek berakott szoknyátok,
Majd berakják a főiskolások…
Csókolom a kedves szeretőmet.

Lányok, lányok, szép soproni lányok.
Van-e néktek kis pólyás babátok?
//: (Mert) ha nincs néktek kis pólyás babátok,
Majd csinálnak a főiskolások!
Csókolom a régi szeretőmet! ://

Szöveg: *Kutor Ferenc*
Dallam: *„Lányok, lányok" című magyar nóta alapján*
Megjegyzés: *A diákköltés keletkezésének pontos idejét nem ismerjük, de az 1930-as években már ismert volt*

Tóbiás

Alvég: Éliás! **Felvég:** Tóbiás!
Alvég: Mit csinálsz?
Felvég: //: Csinálom a csizmám, csizmám, csizmám, ://

Felvég: Éliás! **Alvég:** Tóbiás!
Felvég: Mit csinálsz?
Alvég: //: Iszogatunk pajtás, pajtás, pajtás, ://

Megjegyzés: *Az 1800-as évek végén már közismert volt. Késő este mulatozásról, szakestélyről hazafelé tartva szokás énekelni. Selmecen és Sopronban is Tóbiásnak csúfolták a csendőröket. Két egymástól még hallótávolságban lévő csoport kell hozzá, akik az utolsó sort mindig ott az éneklés közben találják ki. Míg az „alvég" percekig hangosan énekli saját sorát, addig a „felvég" eltűnik az előbbi harsány csendzavarásért őket kergető csendőrök elől. A dal váratlanul új irányból szólal meg, amikor a rendőrök már az „alvégieket" keresik. Most azonban elhallgatnak, és teli tüdővel zeng az alvég, amíg a felvég menekül…*
Miskolcon a „Szakestély végére" c. nóta után szokták még énekelni, ahol a társaság két részre oszlik és hangosan „Tóbiás"-ozik.
A nóta végén a két csoport találkozik, hogy koccintsanak és együtt mulatnak tovább.

Hol van a jókedv…?

//: Hol van a jókedv? Borban van! Duli-duli-Haj!
Hol van a jókedv Borban van! Haj! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1818*
Eredeti cím: *„Ja, Lust und Freude…"*
Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
Megjegyzés: *„Sza-sza-szakestélyt…" kezdetű dal 3. versszakával rokon. Egyéb italra (sörre, borra, rumra stb.) is énekelhető.*

Megjöttek a mérnök urak

Amikor még nem volt vasút Egerbe,
Nem volt vasút Egerbe, nem volt vasút Egerbe.
Három hétig tartott az út Egerbe,
Tartott az út Egerbe, tartott az út Egerbe.
//: De már most jól megy a sorunk.
Felülünk az éjjelire (s) reggel ott vagyunk. ://
//: Megjöttek a mérnök urak.
Azok az urak, azok az igazi urak. ://
//: Ha a műszer egyenesen áll,
A kocsmában minden cigány nékünk bazsevál. ://
//: Megjöttek a mérnök urak.
Azok az urak, azok az igazi urak. ://

Megjegyzés: *A dal az 1970-es években bukkant fel a Miskolci Egyetemen. Államvizsga után a végzett diákok együtt éneklik, így tudatva mindenkivel, hogy „megjöttek a mérnök urak". A nótát az intonálhatja, illetve a „Megjöttek a mérnök urak..." ismétlendő részeket csak az nótázhatja, aki már végzett mérnökök vagy már diplomatervezik és belátható időn belül mérnök is lesz, a többi részt bárki énekelheti*

Körének

Körének zengjen most az asztalunk körül, körül!
Körének zengjen most az asztalunk körül!
Kétszer kettő az négy, soron pajtás Te légy!
Kétszer kettő az négy, ***N. N.***[72] pajtás Te légy!
Mi a nótád pajtás?

Szöveg: *Ismeretlen, 1823*
Dallam: *Ismeretlen, XVIII. sz.*
Eredeti cím: *„Rundgesang und Gerstensaft"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*
Megjegyzés: *Mulatozások során e dalra kell mindenkinek saját nótáját intonálnia, ha rákerül a sor.*

72: *(nomen nescio): (latin) nevét nem tudom. A megfelelő név helye a szövegben.*

A csüggedőhöz

Pajtás, miért e csüggedés,
Tán sok a gond, s a pénz kevés?
Oly derűsen, vígan telt az este,
Ám ha bú van homlokodra festve
Elrepül, elszáll kedvünk.
Mondd mi bánt? Mondd el hát nekünk,
Mondd el hát gyorsan nekünk!
Szóló: Adjatok, oh italt nekem,
Mert ez hiányzik úgy érzem!
Kar: Ej, igyál és térj eszedre,
Vedd a kelyhet s idd ki kedvesedre!
Itatás: //: Hagyd a bút és légy vidám! ://
Szóló: De minek is búsulnék?
Kar: Huncut, aki búsul még.
Szóló: De minek is búsulnék?
Kar: ***balek***[8] aki búsul még.

Szöveg: *Ismertetlen*
Eredeti cím: *„Bruder, warum so missvergnügt…"*
Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*

Hé, kocsmáros! Áldomást!

Hé, kocsmáros! Áldomást! Jó a kedvem, megbocsásd!
Egész flaska van Tenálad, nem kínálod, szép szokás!
Minket minden bajba' védj, forró kelyhet rakj elénk!
Drága nedve gőzölögve űz el szégyent, reszketést.
S ha ***krampampuli***nk[12] már elfogyott, jöhet más!
Borra fel hát, borra fel hát! Éljünk ***Bacchus***ért![52]

Szöveg és dallam: *Carl Michael Bellman, 1773*
Fordítás: *Gergely Ágnes, 1992; átdolgozta: Cefre, 1994*

General Poppenheimer

Mi lenne, hogyha együtt innánk most,
Vagy egy fél kupával még?
Aztán mért' ne innánk
Fél kupával pajtások,
Aztán mért' ne innánk
Két kupával mondjátok?
Rajta, hát igyunk vígan!
//: Cimbora Rád köszöntöm fél kupámat,
Cimbora kívánom, hogy élj soká'! ://
A sör és a bor ***Bacchus***nak[52] is ízlett mindenkor,
A bor és a sör, minden cseppje nékünk is gyönyör!
//: Cimbora Rád köszöntöm fél kupámat,
Címbora kívánom, hogy élj soká'! ://
Élj soká'! Élj soká'!

Fordítás: *Ismeretlen, 1938*
Megjegyzés: *A „cimbora" szóra az asztalnál ülők ütemesen az asztalhoz koppintják korsóikat, majd egymással is koccintanak.*
A dunaújvárosi Csalódott Kenyér Asztaltársaság nótája.

Öreg Firma köszöntése

//: Éltessük kedves öreg pajtásunkat! ://
Megismerve Őt megszerettük Őt,
Megszeretve Őt megismertük Őt.
Éltessük kedves öreg pajtásunkat!
Itatás: //: Guli guli guli guli guli
Guli guli guli guli ://
Éltessük kedves öreg pajtásunkat!

Eredeti cím: *„Grüß ihn Gott, unsern leben…"*
Fordítás: *Palmer Kálmán, 1931*
Megjegyzés: *Itatós nóta. Kedves, idős szaktárs tiszteletére szokás énekelni.*

Firmaköszöntő

Rég láttalak már igazán egy komám jó komám
Rég láttalak már igazán vígan inni.
Itatás: //: Igyál pajtás, igyál pajtás így, így, így
Igyál pajtás, igyál pajtás mindig így! ://
Az italnak már vége van, vége van, vége van,
Mi felül volt, az alul van, alul van, alul van.
//: Hej, jó komám! Hej, jó komám! Hopp hopp hopp!
Hej, jó komám! Hej, jó komám! Hopp hopp hopp! ://

Szöveg: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„Ich hab' mein Bruder…"*
Fordítás: *Krúg Lajos, 1931*
Megjegyzés: *A nóta egy itatós nóta. A „Hej, jó komám…" sornál az itatottat a hóna alá nyúlva fel-le emelgetve összerázzák. Manapság Miskolcon nem az itatott hóna alá nyúlnak, hanem többen fogják meg, és teljesen megfordítják (Ez a szokás a Cantusok Köre alapító tagjaitól származik). A nótát régen bárkinek intonálták, manapság az éppen Firmává váló egyéneket (vagy egyéb Firmákat) köszöntik ezzel a nótával.*

A vén kaszás

Ha ***N. N.***[72] egyszer a vén kaszással
A másvilágra útra kél.
Egy ***krigli***[73] sör legyen kezében
A névre szóló útlevél!
Ez légyen a ***viatikum***,[74]
Ha várja az ***elizium***,[75]
//: Útravalója csak ez legyen,
Az ördögök honába' lenn! ://

Másik fordítás:
Ha a csontos kaszás, majd egykor
N. N. barátunkért jön el.
Gyászunk helyett egy telt pohár bor
Kísérje útjára el.
Majd ez lesz a viatikum,
Ha várja az elizium.
//: Útravalója csak ez legyen,
Az ördögök honába' lenn ://

Eredeti cím: *„Wenn einst der alte Knochenhauer…"*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán, 1931*
2. Fordítás**:** *Fekete Zoltán, 1938*
Átírat: *Szemerey Tamás a. Kisfül és Gál Péter a. KVHzi 1990.*
Megjegyzés: *A közölt szöveg a két eredeti fordítás egybeszerkesztett változata. Itatós nóta, amelynél az itatott személy a nóta elhangzása után kiüríti poharát.*

73: *egy liter űrtartalmú korsó*
74: *(latin) útravaló, úti pénz*
75: *(görög) a hely, ahová a görög mitológia üdvözültjei gyűlnek össze.*

Hej kocsmáros!

//: Hej! Kocsmáros egy telt kupát, ne várjak rád hiába! ://
Ref.: //: Még ma éjjel mulatunk, még ma éjjel vígadunk,
Még ma éjjel berúgunk, s kirúgnak hajnaltájba'! ://

Ha gyenge sört iszol komám, és józanul mész ágyba.
Hát elsárgulsz, mint őszi lomb, és lehullasz a sárba.
Ref.

Ha erős sört iszol komám, és részegen mész ágyba.
Hát úgy élsz, ahogy élned kell, és nem éltél hiába.
Ref.

Ha szép lánnyal alszol komám, és elmondja anyjának,
Hát fogd be jól a szájadat, és ne nézzél más lányra.
Ref.

Szöveg és dallam: *Régi magyar mulatódal.*
Megjegyzés: *A nóta utolsó versszakának létezik egy soproni változata is.*

Igyunk egyet

Igyunk egyet, kicsit, kicsit, kicsit, kicsit, kicsit!
Ne röstelljük, ha jól esik, esik, esik, esik!
Hiszen egykét pohár bortól ez a világ föl nem fordul,
S ha fölfordul azt se' bánom!
Nincsen benne semmi károm.
Semmi károm nincs benne.

Szöveg és dallam: *1931 óta ismert mulatódal.*
Megjegyzés: *A nóta végén a társaság minden tagja iszik.*

Régi kocsmám

Régi kocsmám! Köptem én rád:
//: Csak ne nőjön a kamat. ://
S pálinkád olcsóbban add!
Csakhogy akkor már nem élek,
Jönnek új ***Bacchus***[52] vitézek,
Akkor édes nénikém,
Jó nagy ***krigli***[73] kéne még,
Innék, istenuccse én, Lucidor kidőlne rég
Régi kocsmám! Köptem én rád:
Csontvázam bár dől hanyat,
Szám a kriglihez tapad
Tölts kupámba bort, s a számba add!
Bacchus engemet balzsamozz be máma,
És megőrzi hírnevemet.

Drága néni! Hagyd beszélni
//: Halni kész hű ***Bergmann***od![76] ://
Dupla sörtől vigadok
Míg a szimpla meg se rendít
Csak ha jó ***snapsz***[77] gőze leng itt.
Jaj, ki most e sírba lép,
Bacchus úr vitézeképp,
Bűnben eltaszítva élt, árnytól is remegve félt.
Drága néni! Kéne némi
Papramorgó korty akár,
Úgy is elnyel majd a sár.
Jő a sajka, ***Charon***[58] abba vár.
Itt a rusnya vég, csuklom, néni hallja:
„Bacchus bora felvidít még."

Hé, barátim! Énreám mind,
//: Korsót fogva és kupát. ://
Tósztot mondjatok, s imát!
Daloljatok vágyról, borról,
Szomjazót gyötrő kínokról!
S arról, hogy találhat egy
Korhely Édenben helyet?
S lelve szőlőfürtöket, vére hogy fogott tüzet
Hé cimbora! Jól becsukd a
Kocsmát, többé nem jövök!
Csak a szellemem zörög
Csöpp se járna, mégis szánd ma Őt!
Mennem kéne már: lelkem égbe szállna.
Szomjazom: hol hát a pohár?

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1770 március-május*
Dallam: *Egidio Duni – La Clochette francia vígopera betétdala, 1766; átdolgozta: Carl Michael Bellman*
Fordítás: *Baka István, 1992*

76: *(berg) (német) bányász*
77: *(német) rövid ital*

Kocsma

Erdőben, rácskapu mögén, kis templom áll ódon, szerény.
Vágy telve oda ifjú, s a vén
Az ablaka párba, az ajtaja tárva
Kocsmába mén'.

Templom, de nincsen tornya, lám lakat se lóg az ajtaján,
S nem lelsz ott imakönyvet ám
A ***söntés***[78] az oltár, tivornya a zsoltár
E szent tanyán.

Bűnös nem könyörög sosem, hogy a halála jó legyen,
Napi kenyerét kevesen:
A papja a ***csaplár***[79], hívő pad alatt már
Vérveresen.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1769 október-december*
Dallam: *Justine Favart és Adolphe Blaise – Annette et Lubin c. opera betétdala, 1762; átdolgozta: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Tótfalusi István, 1993*

78: *(sentés) A német Schenktisch-ből, kocsmákban az az elrekesztett hely, ahol a korcsmáros a bort méri.*
79: *(csapláros) kocsmáros*

Éjfélen túl inni még!

Éjfélen túl inni még, korhelyek tanyáján!
Padlatom a föld kerek és a Hold a fáklyám.
Én már semmit nem bánok,
Csak hogy fejem kóvályog,
Kóvályog, kóvályog, a fejem kóvályog:
Míg csak el nem kábul s alszom igazából.

Firmámé[4] volt e kabát kifoszlott könyökben,
Úgy ürítek telt kupát, víg társak köröttem.
Szép kancsókból hetyke korty:
Reggel, délben, este bort.
Reggel bort, este bort, reggel bort, este bort.
Míg vörös lesz képem, jó szesztestvér képpen.

Feltámadna holt atyám, s hallaná, hogy csuklok,
Mondaná: „Derék, no lám, pertut ihatunk most!"
Testvér, szólnék, míg telik,
Igyál velem reggelig.
Reggelig, reggelig, reggelig, reggelig
S térhetsz vissza nyomba, örök nyugalomba!

Lennék gazdag ember én, pénzem, mint a pelyva,
Mint a király, kicsípném magam karácsonyra.
Vennék mellényt legelébb,
Kabátot és új cipőt,
Új cipőt, új cipőt, új cipőt, új cipőt.
Meg copfos parókát, aranylánccal órát.

Ám torkom csak inni vágy, elaszni nem óhajt,
Por az arany, cimborák, ki hát a dugókkal!
Békén igaz lelkünkre
Végső kortyunk nyeljük le,
Nyeljük le, nyeljük le, nyeljük le, nyeljük le!
//: S hulljunk halva-hülve A vörös nedűbe! ://

Szöveg: *Carl Michael Bellman, XVIII. század második fele*
Dallam: *Quand la mer Rouge apparut című francia népdal, 1627; átdolgozta: Carl Michael Bellman, XVIII. sz. második fele*
Fordítás: *Tótfalusi István, 1992*

A vendéglőből most jövök éppen

A vendéglőből most jövök éppen,
Olyan furcsa vagy Te utca nékem!
Ami jobbra volt, most az van balra,
Utca úgy látom, te be vagy nyalva.
Ref.: La-la-la-la-la-la, la-la-la-la-la-la-
La-la-la-la-la-la, la-la-la-la-la-la-la-la-la.

Hold, A Te ***blatt***od[80] is fura kajsza!
Egy szemed csáré, a másik hajszra.
Néked ártott meg a ***Flóris***[81] bora?
Szégyelljed magad Te vén cimbora!
Ref.

No nézd a lámpákat – mit kell látnom!
Nem állhatnak meg egyenes lábon.
Izeg-mozog a keresztek rúdja.
Az ám! Mindnyájan be vannak rúgva.
Ref.

Be van itt minden rúgva, valóban;
Hát csak én legyek egyedül józan?
Gyanakszom, az ügy nem egész tiszta!
Inkább megyek a kocsmába vissza!
Ref.

Szöveg: *Heinrich von Mühler, 1840*
Dallam: *Mühler a dallamot a „Le Diable boîteux" (A sánta ördög) című francia balett Cachucha című betétdalától vette át.*
Eredeti cím: *„Bedenklichkeiten" (Aggályok), később „Auf dem Heimweg" (Hazafelé) címmel terjedt el*
Fordítás: *Tassonyi Ernő, 1905*
Megjegyzés: *Ehhez a nótához kapcsolódik egy remek kis történet, az „Aki a párját keresi" c. diákregényben.*

80: *lap, kártya*
81: *Stelz Flórián. Több, mint fél évszázadig volt kocsmárosa Selmecen az „Az arany bányamécshez" címzett fogadónak.*

N. N. a tóban

//: ***N. N.***[72] a tóban hempereg,
Ki nem hiszi, nézze meg! ://
Tra-ra-ra-ra-ra-ra.
Ki jól inni nem tanul, Ez a sorsa: vízbe fúl…

Másik fordítás:
//: N. N. hogyha elázik,
Bum-bum tavon halászik ://
Tra-ra-ra-ra-ra-ra.
N. N. hogyha elázik. Bum-bum tavon halászik.

Eredeti cím: *„N.N. liegt an Bumbumsee…”*
1. fordítás: *Palmer Kálmán 1931*
2. fordítás: *Fekete Zoltán 1938.*
Megjegyzés: *Itatós nóta, amelynél az itatott személy a nóta elhangzása után kiüríti poharát. Régi selmeci kocsmai csúfoló.*

Akárhogy bámulok

Akárhogy bámulok, szép ***nimfa***[82] egy sincs erre már.
Csak egy cipősarok mit ellepett a sár.
Hólábú pásztorlány se fut előlem kecsesen,
Mit látok: Csak egy rossz papucs hever az útfélen.

Már minden háztetőt, nap aranyoz s madár dalol.
De kiskocsmák előtt cégtábla nincs sehol.
Ne lennék diák ily szegény, nem volna oly sarok,
Hol sasmadárral fedelén ne lógna ***krigli***[73] sok.

Ej, szomjazzék a zord Sátán, ez itt az Ő helye!
Víg szívvel idd a bort! Ez létünk lényege.
Ki máskor robotolsz, ne bánd, most ***Bacchus***[52] prése vár!
Dalold a szabadság dalát: Már színig a pohár.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1791*
Dallam: *Franz Joseph Haydn 82., C-dúr („Medve”) szimfóniájának 2. tételéből, átdolgozás: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Baka István, 1992*

82: *A görög mitológiában alsóbb rendű női természetistenségek, melyek forrásokban és patakokban, vagy mellettük (najádok), ligetekben, réteken, hegyeken (oreádok) és erdőkben, meg fákban (driádok) laktak.*

Adná az ég

Kar: Adná az ég: hogy majd ezer év múlva
Így összejöhetnénk újra! Mindannyian!
De minthogy ezt bajjal fogjuk megérni,
Jobb hát a percnek élni! Fogj hát pohárt!
Itatás: //: S ürítsd ki, nem pihenve
Amíg egy csöpp van benne! ://
Ej, mi ez már?
Szóló: Üres pohár!
Kar: Nézzétek a cimborát, mind megitta a borát!
Ilyen pajtás kell minékünk, ki elissza együtt vélünk
Csizmáját, kapcáját, s mezítláb fut a poklon át:
A cseppre, a csapra a pince felé,
Bármije van, mind tönkre nyelé!
S végül még adós marad, hogy ne álljon a garat!

Másik fordítás:
Kar: Óh, volna bár örök tavasz szívünkben,
S száz éven át kezünkben csengő pohár!
Óh, jaj, be kár, hogy elrepül az élet.
Ezért mit ád tenéked; élvezd, s igyál!
Itatás: //: Igyál, ne nézd a végit
Ürítsd, ürítsd fenékig! ://
Ej, hát mi ez?
Szóló: Nincs benne szesz!
Kar: Jól csináltad, ez derék!
//: ***Firma***[4] módra elnyeléd. ://
Mint gödénybe ment beléd.
Ilyen pajtás kell a gátra, ki nem néz előre-hátra,
Csak nyakal reggelig, mindent otthagy, míg iszik:

A csapot, a papot, a lapot, a lányt,
Inget, gallért és ***dolmány***t[83].
S csak ha a bele tele – lesz vele rend,
S ha a ruha, ***suba***[84], ***guba***[85], mind elment.
Csend!

Eredeti cím: *„Ei, wollte Gott…"*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán, 1931*
2. Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
Megjegyzés: *Itatós nóta. Általában, mint két külön versszak szokás énekelni.*

83: *A csak előző században keletkezett atilla viselése előtt a magyar nemzeti öltönynek a felsőtestre való része, amely a mostani atillához hasonlított, de rövidebb volt és alsó szélével csak a csípőig ért.*
84: *Bokáig érő, ujjatlan felsőruha, birkabőrből, amely különösen az alföldi magyarságnál volt / van elterjedve*
85: *pénz*

Ragadd fülön barátom…

Ragadd fülön barátom e színig telt pohárt!
Szóló: Pohárt!
Most légy legény a gáton, S ne bánd, ha tán megárt.
Szóló: Megárt!
Hisz elrepül a mámor és holnap újra vár,
A hűvös pincegádor, s a színig telt pohár!
Szóló: Pohár!
Itatás: //: Haj, hejre rutyu-tyu-tyu,
Elszáll a gond s a bú, a bú! :// A bú!

Másik fordítás:
Ej, pajtás nyúlj pohárhoz, és idd ki bátran mind!
Ha becsípsz az se baj, csak a holnapot tekintsd!
Majd nemsokára virrad, s rendben leszel megint.
A bor a gond ütője, s vidám kedvhez segít.
Itatás: //: Igyál, mint annyi más,
Közöttünk ez már csak így szokás.
Igyál, mint annyi más,
Közöttünk ez így szokás! ://
Szokás!

Szöveg: *1843, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Herr Bruder, nimm das Gläschen!"*
1. Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
2. Fordítás: *Ismeretlen, 1931*
Megjegyzés: *Itatós nóta*

N. N. iszik most

N. N.[72] pajtás iszik most, nem tudja mi drága most.
Keres annyit mindenkor, mit megiszik ilyenkor.
Mondjuk tehát Nékie, váljék egészségére!
Itatás: //: Re-re-re-re-re-re-re ://
Váljék egészségére ez a jó bor/sör!

De ha egyszer bevette, másodszor is vegye be!
Itatás: //: Re-re-re-re-re-re-re ://
Váljék egészségére ez a jó bor/sör!

Szöveg: *Ismeretlen*
Fordítás: *1943. előtt*
Megjegyzés: *Itatós nóta. Az itatás folytatódhat további versszakokkal, amíg az itatott bírja (De ha egyszer bevette, másodszor is vegye be… De ha kétszer bevette, harmadszor is vegye be… stb.) versszakokkal.*

Fellegek árnya

Fellegek árnya száll le e tájra,
Elhal a szél, mely elébb zsinatolt,
Fénylik a város, Dél aranyát most
Váltja ezüstre az esteli Hold,
Zord kutya hördül, tölgykapu dördül:
Zengjen a húr!
Bárhova jutsz lám, serblik az utcán:
Csincsin, az utca mulat, hejehuj!

El ne botolj ott, leld meg a pultot,
És tapogasd ki a flaska nyakát!
Rázd fel a fűszert, húzd a nedűt meg,
S tedd poharad most az ajkad alá!
Köpd ki, taposd el, zengjen a hangszer
Pengjen is ám!
Mennyei hála, hív a leányka,
Gyertya kezében, az ágyba talán.

Nőjön a lárma! Gyertya világa
Villog a mennyezeten, falakon.
Most ne busongj hát. Hozzák a sonkát
Íze be jó, be csudás, be finom!
Látom már rajtad, nem ezt akartad,
Hogy kínoz a láz!
Két szemed kába, vágyol e lányra
Szíved az árva, ez ám csak a láz!

Kit nyilaz ***Ámor***[86], elhagy az álom,
S ugrik, akármire kéri a lány:
Lángol a lelke, csak veszít egyre,
Snapsz[77] meg a sonka segít a baján.
Rajta, barátok, járjon a szátok!
Kezdj bele, ***Berg***![76]
Tombol a kocsma, jót mulatunk ma,
Míg feketéllnek az éji egek.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1770 július-szeptember*
Dallam: *La Quaiqver c. balett, 1768, átirat: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Baka István 1992, átdolgozta: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
A későbbiekben több verssszak is fordításra került.
A „Rázd fel a fűszert…" sor arra utal, hogy a messziről importált – és nem mindig kiváló minőségű – bort fűszerezéssel tették élvezhetőbbé.

86: *(latin) a szerelem istene a római mitológiában.*

Jó estét cimbora

Jó estét cimbora! Most rajtad van sora
Az áldomásivásnak.
//: Mert máma inni kell! ://
Itatás: //: Csak öntsd beléd a drága lét! ://
Jó pajtás itt jobbról, jó pajtás itt balról,
Egymásért egy ***smollisz***t[87]
Igyunk csak korsónkból!
//: Halli-halló, hej pajtás ez jó! ://

Másik fordítás:
Jó estét pajtikám! A sor most rajtad ám,
A telt pohárt ürítni.
//: Igyál és légy vidám! ://
Itatás: //: Igyál betyár, múlik a nyár.
Elkésni kár, ürítsd ki már! ://
Jobb pajtás, bal pajtás, egy tőkén sok hajtás,
Sok hajtás egy lélek, mily szép így az élet!
//: Huj huj hajrá! Koccintsunk rá! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *Guten Abend, Herr Kumpan*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán 1931*
2. Fordítás: *Fekete Zoltán 1938*
Megjegyzés: *Ragyogó itatós dal.*

87: *(német) Pertut inni valakivel.*

Hű cimborák együtt ülünk…

Hű cimborák együtt ülünk
E víg asztal körül.
Töltsük hát színig serlegünk,
S ürítsük emberül.
Míg van borunk, zeng a dalunk,
A rosszkedv elkerül…
Töltsük hát színig serlegünk,
//: S ürítsük emberül! ://

Szóló: Ezt kedvesemnek szentelem,
Őt élteti dalom,
Még édesebb a bor nekem,
Ha róla álmodom
A vére hő, rég hívem Ő,
Szíve értem hevül…
Ha egyszer keblemen pihen
Üdvöm beteljesül.
Kar: Üdvöm beteljesül!

Szóló: Nos, zengjünk már, sorjába' mind,
Dalunk a kedvesért.
Daloljunk ős szokás szerint,
Mulassuk át az éjt.
Fel mind velem! Szép kedvesem
Ezt rád köszöntöm én…
Ki volna drágább kincs nekem
E széles földtekén?
Kar: E széles földtekén?

Másik fordítás: Éljen Ő!

Baráti körben és vidám
Pohárcsengés között.
A jó kedv úgy virágzik ám,
Ha borral öntözött!
Dal és a bor itt összeforr,
E kettő kell nekünk!
Fel hát fiúk, és töltsetek!
//: S hadd szóljon énekünk! ://

Szóló: E telt pohárt most kisleány
Tenéked áldozom.
Ajkamra dől a muskotály
S Terólad álmodom.
Szép szemeidet, ha rám emeled
Ragyog szívemre fény!
Karomba zárni téged, óh
Mi boldog érzemény!
Kar: Mi boldog érzemény!

Szóló: Daloljatok ti is fiúk
S örüljetek velem!
Hisz mindünknek bőven kijut
A csók, s a szerelem.
Fogjon serleget, mind, aki szeret!
Sokáig éljen Ő!
Szeretlek úgy, mint senki mást
Te édes drága nő!
Kar: Te édes drága nő!

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam: *Friedrich Wilhelm Weiss, 1775*
Eredeti cím: *Wir traute Bruder sitzt man hier*
1. Fordítás: *Palmer Kálmán, 1930 körül*
2. Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
Megjegyzés: *A két fordítást általában egymás után szokták nótázni*

Le fenékig!

Itatás: //: Le, le, le fenékig! Le, le, le fenékig!
Jaj de lassan iszik! Talán nem is iszik! **://**
Most ivott Ő kedvére, Váljék egészségére!

Dallam: *Ismeretlen; Lejegyezte Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2003*
Megjegyzés: *Itatós nóta.*

Vivat Bacchus!

Kar: Vivat ***Bacchus***[52]! Bacchus éljen
A bor, s barátság ősatyja
Kinek a borsajtója szőlő nedvét
Legelőször csorgatta.
(Hej) Éljenek a lánykák, a szőkék, s a barnák,
Mind éljenek soká, mind éljenek soká!
Szóló: Kezemben, ím, a telt pohár,
Mi Bacchus áldására vár.
Itatás: //: Igyál hát, igyál hát, igyál hát, igyál!
Ürüljön a pohár, ürüljön a pohár! ://
Szóló: A bort megáldozám, tanúim vagytok, lám!
Kar: A bort megáldozád, Bacchus áldása rád!

Másik fordítás:
Kar: Éljen Bacchus! Bacchus éljen
Bacchus egy derék ember volt
Ki aranyfürtből legelsőnek
Készített üdítő bort.
(Hej) Éljenek a lánykák, a szőkék s a barnák,
Mind éljenek soká, mind éljenek soká!
Szóló: S ha megtehetem, hát megteszem,
Urak megengedik nekem?
Itatás: //: Csak nyeld azt a lőrét, csak nyeld szaporán! ://
Szóló: No lám! Lement vígan, látták mindannyian.
Kar: No lám! Lement vígan, láttuk mindannyian.

Szöveg: *Ismeretlen, 1870 előtt*
Dallam: *Wolfgang Amadeus Mozart / Christian Gottlob Stephanie - Die Entführung aus dem Serail (Szöktetés a szerájból) opera „Vivat Bacchus" (1782) című betétdalának egy szöveg- illetve dallamváltozata, valamikor 1782 és 1858 között*
1. Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938; átirat: 1965*
2. Fordítás: *Ismeretlen, 1931*

A pince mélyén

Egy hordó hátán ülök én egy jó sötét pincében.
S mert akkor jó a bor, ha vén,
Hát töltögetnek nékem.
//: Csak egyet intek és a csapos, már tölt is, mert szomjazom,
S mivel a kedvem csillagos, hát iszom, iszom, iszom. ://

Egy démon bánt – szomj a neve! Melyet elűzni félek!
Kancsóm veszem hát kezembe
És hegyaljait kérek.
//: A fél világot körülöttem már rózsaszínben látom,
Táncol minden már előttem: s én iszom, iszom, iszom. ://

De a szomjam csak gyarapszik, mindegyik telt pohárnál.
Természetes következmény
Ez minden borivásnál.
//: S ha végleg földre is esem, ez a vigasztalásom:
Kötelességem nem szegem, csak iszom, iszom, iszom. ://

Másik fordítás:
Hűs pincém mélyén van tanyám, boroshordó a székem.
Tokaj nedűjét szürcsölőm,
Oh, milyen jó itt nékem!
//:Merül lopóm szorgalmasan, s a szívem gyönyörben úszik.
Mikor a bor a torkomon lecsúszik, csúszik, csúszik. ://

Hordóm ürül s aggódok én, vajon kitart-e az óbor?
Tán ***Bacchus***[52] szomja szállt belém,
Fogj egy ***iccé***t[88] Te is sógor!
//: A sötét pincét körülöttem olyan derűsnek látom.
Fölém kerül a „sárga föld", s én iszom, iszom, iszom. ://

Minden pohár újat kíván, s kedvünk nótára perdül.
Hát ***Cantus Praeses***[89] intonálj
Egy dalt a selmeciekbül!
//: A ***Neuschacht***ban[90] is épp ilyen volt ***Firma***őseink[4] torka.
S ha itt lehetne valahány, azonnal korsót fogna. ://

Szöveg: *Karl Friedrich Müchler, 1802*
Dallam: *Johann Ignaz Ludwig Fischer, 1802*
Eredeti cím*: „Der Kritikaster und der Trinker"*
1.Fordítás: *Gyula deák és Hantos Ernő, 1931*
2. fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*

88: *métermérték behozataláig használt mérték, mintegy 3/4 liter.*
89: *(latin) Nótabíró, a szakestek és más rendezvények fontos szereplője.*
90: *(Schacht) Régi diákkocsma volt Selmecbányán. A városon kívül, a Szélaknai kapun (Windschacter Tohr) túl. Már a múlt század elején is rendeztek itt szakestélyeket (Schachttag).*

A korhely élete

Imhol odalett a nyár, arany időm is lejár
Tél ül a nyakamra már, jönnek a fagyok
Mind rogyásig állt a bál. //: Immár nyughatok. ://

Nyughatnék, de nincs helyem, tönkre mentem teljesen,
Elkockáztam korhelyen pénzemet, de mind!
Cipőm s ruhám nincs nekem, //: csak egy ócska ing. ://

Ócska ingem foszladoz, csupa rongy és csupa kosz.
Nem lett volna ilyen rossz, tettem volna fel,
Hogy szerencsét hátha hoz, //: s veszett volna el. ://

Akármennyi pénz dukált, nem volt elég a dukát!
Pénzverő még nem csinált annyi pénzmagot,
Amennyit egy éjen át //: eldorbézolok. ://

Bolondságra vertem el azt, mi tudományra kell,
Azt, miből, ha majd kikel új pénzmag terem
Én magam ítélem el: //: nyomorult fejem! ://

Eredeti cím: *A definement d'esteit lairai ma jolieteit..., XIII. sz.*
Dallam: *Ismeretlen, átirat: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Fordítás: *Mészöly Dezső, 1993 előtt*

Korhely cimbora

Kar: Korhely cimbora, korhely cimbora.
Szomjad nem szűnik már soha?
Korhely cimbora, korhely cimbora,
Miért iszol te még?
Szóló: Rajtam múlik-e, rajtam múlik-e?
Hogy olyan jó az árpalé?
Kar: Rajta múlik-e, rajta múlik-e?
Hogy jó az árpalé?
Itatás: //: Te részeges pajtás, jobb útra kell térned!
Hogy végképp lezülljél, kár volna tán érted! ://
//: Ihaj, tyuhaj, vigadjunk nincs baj. ://

Eredeti cím: *„Bruder, Liederlicht…"*
Fordítás: *Ismeretlen, 1931*
Megjegyzés: *Ragyogó itatós nóta.*

Te díszes mákvirág

Kar: Te díszes mákvirág, a sok szesz már kirág.
Miért nem tartasz hát határt?
Hiszen Te jól tudod, a jóból is a sok
Mily könnyen megárt!
Szóló: Más bűnöm nincs nekem,
A jó bort kedvelem,
De még mérsékelhetem!
Kar: A jó bort kedveli, de mérsékelheti,
Ezt hisszük neki!
Itatás: //: Ej látjuk már pajtás,
Hogy hajlasz a jóra,
Kívánjunk hát áldást
Az ígért szép szóra! ://
//: Trillárom-trillárom-trillárom-trillárom
Trillárom-trillárom-trillárom- Haj! ://

Fordítás: *Fekete Zoltán, 1938*
Megjegyzés: *Itatós nóta, a „Korhely cimbora" c. nóta változata.*

A vén korhely

Adjad ide még ez egyszer
Kezembe a telt kupát!
Majd elégülten távozom el
A másvilágra, mint vén diák.
Sok évnek súlya nyomja vállam,
Az átkozott kór megviselt,
Valami súgja, hogy ma nálam a számadási könyv betelt.

Bort gyöngyöző bort ónkupámba,
S hadd szóljon egy régi dal.
Jöjj édes asszony karjaimba,
Egy percre hadd legyek fiatal!
Váljék kedvem mámorosra,
Amíg öreg szívem dobog,
Addig csak egymást váltogassa a bor, a dal, s a dalra csók.

Ó, hát jertek búcsúszóra
Dal, bor, s édes szerelem!
Ettől elmúlik szívem búja,
És víggá válok hirtelen.
Rázzátok meg e vénhedt csontot,
Mert néki ez, tudom, jólesik!
Tűz hevíti a vén bolondot, mint izzó acélt, ha verdesik.

Meg ne rogyj még gyönge térdem,
Ne zsibbadj el két vén karom!
Amíg a partot el nem érem,
Hadd lennék úr a csónakon.
Míg elhagynám ***Bacchus***t[52], ***Ámor***t[86],
És köszöntném ***Charon***-apát[58]
Hadd éljek át egy bűvös mámort, még egy utolsó éjszakát!

Mámoros, vad és parázna
Tűzzel teli éj legyen,
Ne dideregjek ázva-fázva
Ott a legutolsó perceken!
És utamra csak ez kísérjen,
Más emlék nem érdemes!
Bor, dal, asszony éljen! Éljen! Igyál öreg, dalolj, s szeress!

Ne törd össze gyönge szívem,
Ragadd meg a két kezem,
És ha másra vetnéd szemed,
Hű maradj hozzám szeszem,
Mosolyogj majd csengő pohár,
Adj csókot teli korsóm,
És ha majd a bú elvinne, dal kövesse koporsóm.

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam: *Eredeti ismeretlen; ma énekelt változat: Gál Péter a. KVHzi, 1986*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *Az utolsó versszak szerzője Ramhab Zoltán a. Kanyi.*
1870 körül Selmecen még németül énekelték.

A korhely halála

Ha nem iszom többé barátim,
S megbénulok köszvény miatt,
Fetrengve ágyam gyűrt párnáin
Elér a végső pillanat.
Ha meghalok ma, avagy holnap
Végrendeletem készen áll.
//: De tudják meg kik elhantolnak,
Hogy nékem pompa nem dukál. ://

Nyugodjatok meg! Kihűlt testem,
Egy hordóba tegyétek át,
Orvosság helyett, ha elestem,
Ragadjatok föl telt pohárt,
Sírt ássatok pincébe kérlek,
Ahol belém folyt annyi lé,
//: Fejem a csap alá tegyétek,
A lábamat a fal felé. ://

Ha koporsóm kísérni vágytok,
Kövessen minden jó ***balek***![8]
Csakis a harangszót hagyjátok,
Inkább koccintni kezdjetek,
S véssétek ezt sírkövemre:
„Született, élt és jól ivott,
//: Most itt feküszik megpihenve,
Hol korhely élete lefolyt. ://"

Szöveg: *Ismeretlen, 1767*
Dallam: *Ismeretlen, 1810*
Eredeti cím: *„Der Trinkers Testament"*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *Dallama az „A Praeses dala" c. nótáéval hasonlatos. A miskolci Korhely Baráti Társaság nótája.*

Amikor Noé kikötött

Amikor Noé kikötött, az Úr meglátogatta Őt,
Ki által látott a szitán, s így szólt: „Ma kegyet osztok ám!
Mivel ember vagy talpadon, ha kérsz valamit,
megadom!"

Így szólt Noé: „Ez már beszéd! Rég unom a felhők levét,
Mert abba sok szedett-vetett gonosz népség beléveszett.
Ezért szegény öreg fiad kívánna más egyéb italt.”

Ekkor az Édenkertbe nyúl, s egy borágat letép az Úr.
Sok jó tanáccsal nyújtja át, s így szól: „Ápold e kis csírát!”
Noénak – amily léha volt, bolondos kedve támadott.

Kiáltja nőjét, gyermekét, tódul a házi csőcselék.
S elültetik ide-oda, hisz Noé nem volt ostoba.
„Hej! Pincét, sajtót gyermekek, kádat s hordókat töltsetek!”

Noé egy víg ember vala, sok hordót sorba állíta.
S míg egymás után itta ki, nem voltak aggodalmai.
Jól hajtogatta a kupát háromszázötven éven át…

Láthatja ebből ki okos, hogy nincs a borban semmi rossz!
Ily gazda – ha csak nem pogány! – nem vizezi fel ostobán.
//: A vízbe sok szedett-vetett gonosz népség beléveszett. ://

Szöveg: *August Kopisch, 1824*
Dallam: *Carl Gottlieb Reissiger, 1824*
Eredeti cím: *„Historie von Noah”*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*

Pompás fickó

Pompás fickó, pompás fickó volt Noé tata.
Lábát partra tette, s úgy tele ültette
Borszőlővel, borszőlővel Földünk, hogy csak na!

Noé bátyó, Noé bátyó, vén bárkájában,
Volt ott bor tömérdek, mit kocsmába mérnek,
Hogy ihassunk, hogy ihassunk parkunk árnyában!

Tudta Ő jól, tudta Ő jól, hogy a Teremtő,
Embert és állatot, Szomjasnak alkotott.
Ezért szőlőt, ezért szőlőt, Azt ültetett Ő!

Pompás nő volt, pompás nő volt, Noéné asszony!
Bort hozott urának, csak ilyen lányt találjak,
Azon nyomban, azon nyomban elveszem, bizony.

Sose mondta, sose mondta: „Ejnye már papa,
Azt a kancsót tedd le!" Ő bizony engedte,
Hogy az öreg, hogy az öreg magát leigya.

Sose hordott, sose hordott, Noé parókát.
Csak kecskeszakállat, kövér, kerek állat
Ekset[25] ivott, ekset ivott, mi is igyunk hát!

Sose volt a, sose volt a vén Föld boldogabb!
Napszám csak vedeltek, ha asztalhoz ültek,
Senki ottan, senki ottan, szomjan nem maradt!

Eszükbe' sem, eszükbe' sem volt koccintgatni!
Tósztokkal, mint mi, ők nem húzták az időt,
Hanem ekset, hanem ekset ittak, csak – így ni!

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1766 előtt*
Dallam: *Dán népdal, átirat: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Rakovszky Zsuzsa, 1991*
Megjegyzés: *A soproni Bor Milicia asztaltársaság himnusza.*

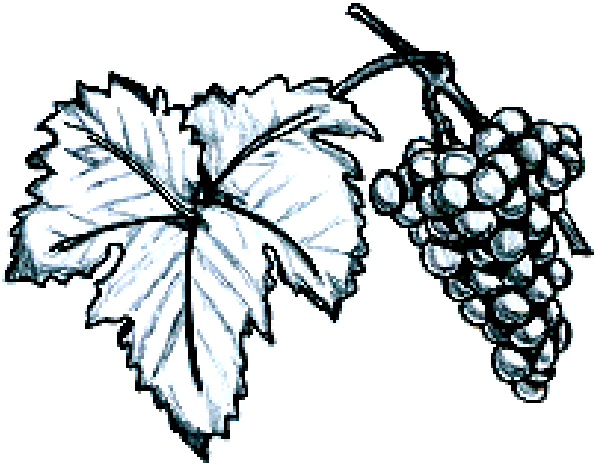

Szólt az Isten

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam Noé!
Itt a szőlő, kóstold meg, hogy jó-é?”
Mesélő: Felelt No-é:
Noé: „Ily bogyót nem ettem,
Isten ucs’cse, teremt ucs’cse, mióta születtem.”

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam Noé!
Itt az új bor, kóstold meg, hogy jó-é?”
Mesélő: Felelt Noé:
Noé: „Iszom reggel óta,
Gyere pajtás, gyere pajtás! Van még a hordóba!”

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam, Noé!
Itt az óbor kóstold meg, hogy jó-é?”
Mesélő: S felelt Noé:
Noé: „Ihaj, csuhaj, Sári!
Kezdek én már, kezdek én már három Istent látni.”

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam, Noé!
Itt az ászok, kóstold meg hogy, jó-é?”
Mesélő: Felelt Noé:
Noé: „Finom ez az ászok
Addig iszom, addig iszom, ameddig csak mászok.”

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam, Noé!
Itt a Becher, kóstold meg hogy jó-é?”
Mesélő: S felelt Noé:
Noé: „Ízlik ez a Becher,
Addig iszom, addig iszom, míg lábamról lever.”

Mesélő: Szólt az Isten:
Isten: „Kedves fiam, Noé!
Itt a Törköly, kóstold meg hogy jó-é?”
Mesélő: S felelt Nóé:
Noé: „Finom ez a törköli,
A Zwack Péter társaság fog tirajtatok röhögni!”

Szöveg: *Gárdonyi Géza, 1890 (1-3. vsz.)*
Dallam: *Ismeretlen, 1911 előtt*
Eredeti cím: *„A bor születése…”*
Megjegyzés: *Gárdonyi Géza versének az eredetinél hangulatosabb, találóbb változata. Az 1911-ben kiadott nótáskönyvben jelent meg először. A 4-6. versszak dunaújvárosi utánköltés (1992.).*

Dal Ádámról

Nos ki hallott valaha oly esetet,
Mi Ádámmal s Évával rég megesett!
Ref.: Hollári-riada-hollasszassza, hollári-riada.

Midőn az Úristen elunta magát,
Hat ***rőf***nyire[91] teremté Ádám apát. **Ref.**

Bal oldali csontjából asszonyt szabott,
Mely egészben alig öt rőfnyi ha volt. **Ref.**

És mondá az Úr: „Bizony Isten” kikap;
Aki a tiltott almába harap. **Ref.**

De Éva – a cudar – a tilosba' járt,
Mert Ádámra este egy szép alma várt… **Ref.**

Az angyal szólt: „Mit törődök én vele",
S űzte őket az Édenből kifele. **Ref.**

Most láthatod Ádám, te marha, ökör!
Ezt mind csak a zabálás idézte föl! **Ref.**

Éva is sír: „Az eset oly ostoba,
Ezentúl nappal nem megyek sehova!" **Ref.**

Ádám is sóhajtgat: „Most mit is tegyek?
Ej, elmegyek Selmecre, s ***Firma***[4] leszek." **Ref.**

Tudok Selmecen egy pár finom csapot,
Te bánd meg bűnöd, míg én odavagyok! **Ref.**

Így lett ***balek***om[8] Ádám s nálam lakott,
De még a hátán is öt borvirág volt… **Ref.**

Szöveg: *Ismeretlen, 1911, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Adamslied"*
Fordítás: *Révai Károly 1912-ben és ennek nyomán Hantos Ernő 1931-ben.*

91: *Régebbi hosszmérték szövetekre, melynek hosszát a kar hosszúságától vették. (mérete 60-80 cm között változik)*

Most Ádámra egy kupát!

Most Ádámra egy kupát, még ily derék ősapát!
Bő gatya***, kucsma***[92], fáin a puska.
Ő meg Évi tudtak élni, Sört inni a sutba'.

Évi ősanyánk, ha most kelsz porodból, hamarost
Kumni lehajtod szép piros arcod
Az pityóktól, flaskát imhol nyújt megannyi sarjod.

Boldog Noé, jó neje Isten szundít most vele:
Vész oda nem ver, csendes a **szender**[93]:
Élet, volt-nincs! Frissen kortyints, és gondold meg
ember.

Föl hát színig telt kupák, félre mostan, bús világ,
Félsz nyomorúság, sírbeli kórság!
Érces bendő, víg jövendő legyen sors, valóság!

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1766*
Dallam: *Svéd népdal, vagy francia bordal, átirat: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Csordás Gábor, 1992*

92: *(gucsma) szőrös téli föveg*
93: *molylepkékhez hasonló, annál nagyobb testű rovar*

Rotschild nóta

Legjobb korán reggel, mikor már hajnalodik.
Az ördögbe! Csak az kéne,
Hogy énnékem senki sem hitelezne
Az ördögbe! Csak az kéne…
//: A pénzem elittam üres a tárcám
Hej pedig de nagyon ihatnám!
Rotschild![94] Rotschild! Rotschild!
Adhatna pénzt borra, adhatna pénzt borra! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen; Sopron, 1924.*
Eredeti cím: *„Rotschildlied”*
94*: egy híres bankárcsalád*

Szegény kántor

//: Szegény kántor, egész héten
Az Úristent dicsőíti. ://
De ha boros kancsó a kezébe, kezébe,
Nem jut az Úristen az eszébe, eszébe,
Úgy ömlik a bor, bor, bor, bor beléje, beléje,
Abba a nagy bőrös belébe, belébe.
Iszik hétfőn, iszik kedden és szerdán,
Csütörtökön, mint addig is egyformán;
Iszik pénteken, szombaton.
Dolognapon, s vasárnapon
Uram nézd meg, már megint részeg
A Te szegény kántorod.
De ha boros kancsó a kezébe, kezébe,
Nem jut az Úristen az eszébe, eszébe,
Úgy ömlik a bor, bor, bor, bor beléje, beléje,
Abba a nagy bőrös belébe, belébe.

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Megjegyzés: *Ez a nóta a soproni Fapuma Baráti Társaság himnusza.*

Bordal

Hát elhagyunk liget, Te zöld
Hol ***Bacchus***[52] bolydul és rikolt.
A halál hív pajtás! Időd a vén Dunán lefolyt.
Apó most már mankó se kell;
Legényke szavam el ne vétsd!
A legszebb ***nimfá***t[82] csípd ma fel, mosolya csak tiéd!

Ref.: Ha a sír néked túl mély gödör
Nosza, egy pohár bort hajts ma föl
Meg a másodikat, meg a harmadikat.
Hát látod így vígabb.

Te ott, hordók és prés megett,
Piros fő, hetykén ***kalpag***os[95],
Visz majd fekete gyászmenet téged is hamarost;
Te meg, ki fönnen szónokolsz,
Mentéden csillag, paszomány:
Koporsódat az asztalos épp most gyalulja tán
Ref.

Te is, te savanyú gonosz,
Kit óv a rigli, rács, retesz,
Ki pénzesládán kucorogsz, hová nem hat be nesz.
Vagy te, ki tükröt és kupát
Törsz ízzé-porrá nőd miatt,
Igyál most, mondj jó éjszakát, s köszöntsd vetélytársad!
Ref.

És te, kinek koldusbotot
Juttatott csak rossz istene,
S egy fillért el nem rakhatott a szemfödőre se,
Avagy ki untig átkozod
Bölcsődet gyáva, rest dühvel,
Ámbár a bort vígan szopod, míg cseppig nem fogy el.
Ref.

Ki ***Mars***[96] kürtjét hallván sietsz
A harcmezőre, s vér fürészt,
És te, ki gyáván henteregsz ***Ámor***nak[86] karja közt.
Ki arany imakönyvvel állsz
Visszhangzó templombolt alatt,
S bölcs főhajtással szétkuszálsz pokolhatalmakat.
Ref.

Ám te, ki tisztes szín megett
Gyalázol hű barátokat,
Bort öntesz, s rágalmat vegyest, hitetvén: tréfa csak,
S ki mindezt, lám jóváhagyod,
Bár nálunk olyan bort vedelsz,
Hogy tíz ujjad megnyalhatod, vajon most mit felelsz?
Ref.

És te, ki állnál már odább,
S nem ittál a gazdára sem,
Holott megülted asztalát, és kínált szívesen,
Az ilyen éhen elmehet,
Retyerutyája is repül.
Üsd el zordan a serleget pofázata elül!
Ref.

Jól mulattál e mond komám?
Dicsérd a gazdát és gyerünk
Hajtsd föl, s a lámpást bízd reám, ha egy felé megyünk,
De még gazdánk nejét borok
Köszöntsék vörös és fehér,
Majd szálljunk sírba csillagok Esteli fényénél!
Ref.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1787 karácsony és szilveszter között*
Dallam: *Johann Gottlieb Neumann - Gustaf Wasa c. svéd opera Gustaf áriája 1786, átirat: Carl Michael Bellman, 1791*
Fordítás: *Csordás Gábor, 1992*

95: *magyar föveg, mely szőrméből, vagy nemezből készített hengerből áll, a henger felső nyílását kelméből (posztó, bársony stb.) varrt tölcsér alakú sipka zárja el, melynek közönségesen bojtos csúcsa oldalt lelóg.*
96: *az ó-itáliai népek és különösen a rómaiak egyik fő (háború) istensége.*

Cimborák én mondok egyet

Cimborák én mondok egyet,
Tegnap boros kancsó mellett
Iszonyatos állapot, A halál reám nyitott.
Hopp, hopp, hopp!

Rám meredt kaszája éle,
S csont ajkával így beszéle:
Föl te ***Bacchus***[52] nemzedék! Az ivásból már elég!
Hopp, hopp, hopp!

Ó halál! – zokogtam lágyan –
Mondd meg, miért vágysz én utánam?
Nézd, a bor itt vár reád, hát ne bántsd a cimborád!
Hopp, hopp, hopp!

Fölragadta rám kacsintva
És fenékig mind kiitta;
Élteté az döghalált, oszt' letette a pohárt.
Hopp, hopp, hopp!

Azt hivém, már nincs baj semmi,
De elkezdett fenyegetni:
Mit gondolsz bolond, hogy én elbocsátlak könnyedén?
Hopp, hopp, hopp!

Kérlek – szóltam – távozz tőlem,
Hiszen orvos lesz belőlem
S átadom kegyelmedért pácienseim felét!
Hopp, hopp, hopp!

No, ha így van – élj tovább is,
De fogadj szót ezután is
Élj, míg csókkal jól lakol s kifáraszt az alkohol!
Hopp, hopp, hopp!

Jaj, be szépen szól e nóta,
Mintha most született volna!
A barátságért tehát rád köszöntöm e pohárt!
Hopp, hopp, hopp!

Mindörökké fogok élni,
Mert a bort az Isten méri!
//: Szerelem s bor az a kincs, melynek soha vége nincs.
Hopp, hopp, hopp! ://

Szöveg: *Gotthold Ephraim Lessing, 1747*
Dallam: *August Harder, 1827*
Eredeti cím: *„Der Tod. Zecherbündnis"*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*

Didergés

E földet el kell hagyni végleg
Bacchusnak[52] búcsút mondhatok
Isten hozzátok jó borok.
Nektár mit a szüret kipréselt,
Épp mostan éltem alkonyán.
Jöjj hívlak kétségbeesésem,
Korsóm tekerd körül kötéllel,
S akassz fel rá egy korty csupán!

Üres kupám, mely egykor éltet
S derűt csöpögtetett belém,
Most síromon hever szegény,
Miközben más szuszog, pöfékel,
Hol én szürcsöltem, éppen ott.
Mint színpadon, a cimborákat
Úgy látom: tűz körül pipáznak,
S a kampón más kalapja lóg.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1780*
Dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *Frossan (Hidegrázás/hideglelés – nem a fázással kapcsolatos, hanem valamilyen betegséggel, mint például a malária)*
Fordítás: *Baka István 1992, átirat: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Megjegyzés: *Másik négy versszaka ismert még.*

Nota bene

Hogyha jó dagadt a buksza, ***Nota bene***[97]: bort elém!
S hozzá még egy szőke fruska, Nota bene: ki enyém.
Akkor minden boldogít, Nota bene: holnapig.

Csuda jó időket élünk, Nota bene: úgy-ahogy,
Ellenség venné a vérünk, s szenvedünk mi, jámborok.
Hinnéd, boldog és szabad, Nota bene: balga vagy.

Forogjon a föld, a rest ég Nota benék közt tovább
Csak babámból az öregség ne csináljon rút banyát!
Bor s a szépség felvidít, Nota bene: holtomig.

Szöveg és dallam: *Carl Michael Bellman, 1766*
Fordítás: *Baka István, 1992*
97: *Jól jegyezd meg!*

A borosüveghez

Gyere hát becses barátom,
Gyere borosüvegem!
Sosem volt még jobb pajtásom;
S tudom, nem is lesz nekem!
Vivát! Vivát! Maradj hát velem! Maradj hát velem!

Hogy szolgál a jó egészség?
Látom, pajkos kedvű vagy.
Bókra nem vársz, semmi kétség.
Kéred inkább csókomat.
Vivát! Vivát! Kérd a csókomat! Kérd a csókomat!

Honnan jöttél, hű barátom?
Mosel[98] küld vagy Rajna tán?
Vagy az Óperenciából?
Fő, hogy nem vagy sarlatán.
Vivát! Vivát! Nem vagy sarlatán. Nem vagy sarlatán.

Torkom oly epedve várta
Jöttöd édes cimbora;
Most azonnal csússz le hátra,
S onnan meg ne térj soha!
Vivát! Vivát! Meg ne térj soha! Meg ne térj soha!

Rajta légy legény a gáton!
Fel, kurázsi! Vár a tor.
Mint zsilipkapun, gigánkon
Vitorlázzon át a bor!
Vivát! Vivát! Ússzon át a bor! Ússzon át a bor!

Jó torokkal Isten áldott,
Ám a bendőm tele van.
Nincs erőm, és mit se látok:
Hova lett a poharam?
Vivát! Vivát! Hol a poharam? Hol a poharam?

Küldjetek papért, megírnám
Most a testamentumot,
Ám előbb a bort meginnám,
Szomjan mégse halhatok!
//: Vivát! Vivát! Szomjan nem halok.
Szomjan nem halok. ://

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1766*
Dallam: *Francia operett betétdal, XVIII. sz. közepe,*
átirat: Carl Michael Bellman, 1766
Fordítás: *Baka István, 1992*

98: *(Mosella, Moselle) A Rajna baloldali mellékfolyója a Voges-hegység déli szögletében. Mosel-bor: A Mosel folyó mentén, különösen Trier és Cochem között, magnéziában bővelkedő agyagpalán terem, rendszerint meredek hegyoldalakon, fő szőlőfajták a rizling és elbling.*

Fel drága barátim

Fel drága barátim a borban igyunk!
Míg itt e rossz földi világba vagyunk!
Fel a présre ne késs Te, dologra, dobogva!
E létből úgy is mi hamar kifogyunk!
Hetyke legény a ***sörintusi***[99] mind
Borisszai[99] torkon a bor lecsúszik,
Vadulva, vedelve csap kedve magasra
A flaska ürül, s ki-ki orra bukik.

Töltsd jól fedeles poharad teli most,
Feledd el a gondot, húzz egy alapost!
Ne légy henye, egyébre, dologra, dobogva!
A prést te most vígan, rikoltva taposd!
A szesznek apostola jó sok akad,
Ki kürtöli szerte a szent tanokat
Csak nyakalnak, egész nap
Motyognak, inognak
Mint hős, akit átdöf az ősi kard.

Nosza, hát üveghez, emeld poharad!
Jó messze kerüld el a józanokat!
És légy résen, a présen! Dologra, dobogva!
Bacchusnak[52] örökre a híve maradj!
A jó bor jól csúszik, hát rajta, nyakald!
Egy fürge ***balek***[8] már a pult fele tart.
Rakva itallal az asztal,
Bor rajta, jó fajta
Hozd már, balek azt az italt!

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1770 március-május*
Dallam: *Henrik Brandel „Att sedan Bernardus kom till vår by" című vígopera egy dala, átdolgozta Carl Michael Bellman, 1770*
Eredeti cím: *Til the trogne Bröder på Terra Nova i Gaffelgränden*
Fordítás: *Rakovszky Zsuzsa, 1990*
99: *Szent Pált parodizáló szóviccek, a korintusi és a kolosszei levél címeinek elferdítései.*

Ének a sörről

Ki szomjas, az tetszés szerint választ italt magának.
Bacchus[52] körül a jó ivók sok jó italt találnak.
De leginkább van annyi közt keletje az árpalének,
Ha nem így vón', elégiát zokogna most az ének.

A sört, a sört és nem a bort becsülöm én kiválón,
(S egy) ***virtigli***[100] asztaltársaság szent üdvének találom.
Kétségtelen példák sora nyomósan azt bizonyítja,
(Hogy) Egész Európában a sör sok jó dolognak volt nyitja.

Mikor bejött az kolera, az lett a sörnek veszte,
Mert akkor sok rossz társaság áttért másféle szeszre.
Igyunk! Éljen a tudomány! Amelyben azt tanultam,
Hogy minden rút bacillust a sör kipusztít ***Grüsz Gott***![101]-
legottan.

Ne szidja senki hát a sört, ellenkezik az hitemmel!
Ömölj belém te drága lé és egyesülj szívemmel!
Utadba' nem áll semmi sem, adj csókot egyre-másra!
Bensőm kitárom lelkesen,//: a méltó fogadtatásra. ://

Szöveg: *Német nyelvű eredetije ez idáig ismeretlen. A selmeci diákok 1870 körül már dalolták.*
Dallam: *Ismeretlen; Gál Péter a. KVHzi, 1986*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *További három versszaka ismert, a miskolci Virtigli Asztaltársaság nótája.*

100: *igazi, valódi, eredeti*
101: *Ausztriában használatos köszönés*

Szeretjük a dalt s a sört

Szeretjük a dalt s a sört, hogyha ömlik árral;
Ezért tehát cimborák, fel a telt pohárral!
Halljuk kedvesed nevét: ***N. N.***[72] soká' éljen!
Soká', soká' éljen! N. N. élj soká'!

Cantus et spumantia pocula amamus,
Vivat cerevisia! Iuvenes, bibamus!
Quae et, frater quam amas? N. N. tua vivat!
Bis vivat! Ter vivat! N. N. floreat!

Szöveg: *Ismeretlen, 1823*
Dallam: *XVIII. sz.*
Eredeti cím: *„Rundgesang und Gerstensaft…"*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *Akire mutat a Cantus Praeses, az énekli vagy mondja a kedvese nevét.*

Csak barnát, ha sör…

Csak barnát, ha sör, s csak barnát, ha lány!
E kettőre vágyik az ajkam csupán.
Hejli, hejhó! Te sötét szemű lányka,
Reám, reám tekints! Korsómba semmi sincs,
Szívemnek nyugta nincs,
Szívemhez csók és sör a kilincs.

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1855*
Eredeti cím: *„Das schwarzbraune Bier,…"*
Fordítás: *Ismeretlen, 1938*

Útján e világnak

Útján e világnak sörre mért ne vágyjak?
Mért ne törjek néha víg órák felé?
//: Rövid éltem sorján a fűszer jóformán
Nem egyéb, mint bor és árpalé. ://

Ha a pincét bújva, hordóhoz simulva
Áztathatnám torkom az nagy ***Bacchus***ért[52]
//: A mámoros percet nem adnám sem herceg,
Sem királyi fényes trónusért… ://

Ha a rét kizöldül, forrás kél a földből,
S árpakalász sarja duzzad a mezőn,
//: Ha a komlón látok illatos virágot,
Elönti a szívem az öröm (a söröm)://

A jó király pedig, ki bort ivott mindig,
Malátából mégis sört készíttetett,
//: Örökké dicsérem ott fenn a magas égben,
Ahol nektárt bőven rejteget. ://

Ha lesújt a bánat és a sors megtámad,
S noha ***Ámor***[86] biztat, senki sem szeret;
//: Akkor a csapszékben telt pohárral kézben
Nem kínozza semmi szívemet. ://

Így hát jó testvérek csendüljön az ének!
Ragadjatok kézbe teli poharat!
//: Éljünk a gyönyörnek, míg a percek jőnek,
És egünkről leáldoz a nap. ://

Bort a rossz időkben nélkülözhetsz könnyen,
Hogyha nincs szűkében a(z) komló leve.
//: Tűrj! Hát ez tanácsom, adósság ne bántson.
Még a gúnyba is törődj bele. ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, 1846*
Eredeti cím: *Bier, bier und wein (Sör, sör és bor)*
Fordító: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *Újaknai körének (Neuschachter trinklied) néven is ismert. Németországban Selmecről terjedt el. Az Újaknai kocsma (Neuschacht) több, mint 100 éven keresztül volt a mulató diákság kedvelt szórakozóhelye Selmecen. A dunaújvárosi GéMSz Asztaltársaság nótája.*

Sört ha vedelt…

Sört, ha vedelt s a sörre ***snapsz***ot[77],
Szárnya lankad oly nehéz.
Sárba letottyant ég magasból,
Tompa megfakult az ész.
Nézd csak a ***Berg***et[76]! Hogyha betermelt,
Lomha a hangszere orra vörös.
Bár ha épp csupán sörös.

Hát az a bő sipkás ki volna,
Ki csizmáját dörgöli?
Kriglit[73] emel, szuszog, bedobja
Majd pipáját tömködi.
Csak vigyorog, de kortyol is egyre,
Bókol, iszik, mutogatja fogát,
Kínál korhely cimborát.

És ki lehet, ki megholt ottan,
S csattogtatja ostorát?
Kóbor eb ugrik, ám a hollók
Békén tallóznak tovább.
Távol a szirten, roskadozik fenn
Egy fura, vén kalyiba, alig áll,
Tetejére varjú száll.

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1773-1780*
Dallam: *Georg Joseph Vogler: Erwin und Elmire című vígopera hegedűnyitánya dallamának átírása Bellman által, 1781*
Fordítás: *Baka István, 1992*

Gyere kedves cimborám

Gyere kedves cimborám, van még egy kis pálinkám.
Ne legyél így letörve, majd együtt iszunk belőle.

Segít a bor, jól tudod, feledd minden bánatod.
Fogj hát pohárt' kezedbe, s ne gondolj a pénzedre!

Kell a jó bor s szép leány, ülj már ide pajtikám.
Pár hét múlva elválunk, de van még időnk, hát igyunk!

Szöveg: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1993*
Dallam: *A „Megszületett Jézusunk" című egyházi ének dallama*

Pálinkás nóta

//: Még pálinkát, még pálinkát!
Ezt a barátságot összetartó kis kupicát!
Még pálinkát, még pálinkát!
Töltsél, koccints és igyál! ://

Szöveg és dallam: *Kiss Balázs, 1994*

Ergo bibamus

Csak csengj kupa csengj, mire jó ma a szó?
A fontos az: ***Ergo bibamus***![102]
A jókedv ölében pihenni de jó!
Hej! Cimbora! Ergo Bibamus!
Ez régi, bevált, csuda nagyszerű szó,
E régi tanácsot követni de jó.
Csak szóljon a nóta, a tárogató,
//: A nagyszerű: Ergo bibamus! ://

Úgy látom a kedvesem, itt halad el,
Oly angyali – Ergo bibamus!
Jaj szólani kellene, mért szalad el?
Most mit tegyek? – Ergo bibamus!
Ha csókokat int az a szép ajakú,
Vagy hűtlenül elhagy, hogy öljön a bú,
A szív belesajdul, de nem szomorú;
//: Van még vigasz – Ergo bibamus! ://

Mit kellene szólni, mi szép s mi nemes?
Én egy komám – Ergo bibamus!
Azt gondolom én, hogy a szív szava ez,
Dalold velünk – Ergo bibamus!
Ez gyújtja ki szívünk, a rézangyalát,
Ez újra kicsalja a nap sugarát!
Hej cimbora töltsd tele töltsd a kupát!
//: Hadd zengjen az Ergo bibamus! ://

Ha rám tör a vég, ha a lét elenyész,
Hej cimbora – Ergo bibamus!
A kis batyu könnyű, a szív a nehéz,
Hát kétszeres – Ergo bibamus!
A test hamu lesz, de a lelkem az él!
A gyászra is írt ad a jó bikavér,
Csak csengj kupa, válhat-e vízre a vér?
//: Óh, cimbora, - Ergo bibamus! ://

Szöveg: *Johann Wolfgang von Goethe, 1810*
Dallam: *Traugott Maximillian Eberwein, 1813*
Eredeti cím: *„Ergo Bibamus"*
Fordítás: *Hantos Ernő, 1931*

102*: „Tehát igyunk!"*

N.N. Pajtás

//: ***N. N.***[72] pajtás, N. N. pajtás, igyuk ki hát borunk!://
Jobb dolog nincs az ivásnál,
Amióta a világ áll.
N. N. pajtás, N. N. pajtás egymásért hát igyunk!

//: N. N. pajtás, N. N. pajtás igyuk ki hát borunk!://
Ha elfekszünk jól berúgva,
Fölkelünk majd s kezdjük újra...
N. N. pajtás, N. N. pajtás egymásért hát igyunk!

//: N. N. pajtás, N. N. pajtás igyuk ki hát borunk!://
Holnap jön a ***kapucinus***[103],
Hátha kilenc zsák tallért hoz...
N. N. pajtás, N. N. pajtás igyuk ki hát borunk!

Szöveg: *Ismeretlen, 1870, Selmecbánya*
Eredeti cím: *„Brüder N. N. wir saufen ..."*
Fordítás: *Palmer Kálmán Révai nyomán, 1931*

Megjegyzés: *Itatós nóta, melynél az itatott személy az adott versszak után kiissza kupáját. Régi selmeci mulatódal, amelyet többen is lefordítottak.*

103: *(latin) szerzetes, a Ferences rend csuklyát és szakállat viselő ágából.*

A Firmákra

//: Isteni Fényben Tündöklő Dicső ***F*irmák**[4]
Egymásért hát igyunk! ://
Nincs igazság tudjuk régen, csak a korsó belsejében.
Isteni Fényben Tündöklő Dicső Firmák
Ma este vigadjunk!

Megjegyzés: *Variáció az „N.N. pajtás" c. dal dallamára*

A Firma álma

Azt álmodtam az éjjel: a Dunában bor van;
S fogadtam a ***balek***kal[8], melyünk iszik jobban?
Én kiittam Pozsonyig, ő kidőlt Vácnál sírva.
Minek iszik az olyan aki ezt nem bírja?

Okítom a balekot: „Nem kell úgy nyakalni!"
Csínjával a szeszekkel tanuljon meg bánni.
De hát bizony nyakas Ő, nem hallgat a ***Firmá***ra[4]:
Holnap aztán fájni fog //: gyomra, feje s mája. ://

Gyűjtötte: *Bakos Zoltán a. Paco és Legát András a. Lego 1994-ben, 2. versszakot hozzáírta Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre*

Dallam: *a „Szeretjük a dalt s a sört..." c. nótával hasonlatos.*

A pinzgaui sváb

Szóló: A ***pinzgau***i[104] sváb is a búcsúba ment.
Kar: A pinzgaui sváb is a búcsúba ment.
Szóló: Nótázni akart vón, de sehogyan sem ment.
Kar: Nótázni akart vón, de sehogyan sem ment.
Ref.:
Szóló: Csahi, csahó, csahiahiahó!
Kar: Csahi, csahó, csahiahiahó!
Szóló: Csak figyeljetek arra!
Kar: De merre?
Szóló: Selmecre, Sopronra, Miskolcra!
Kar: Miskolcra, Sopronra, Selmecre?
Szóló: Hogy itt van-e mind?
Kar: Hogy itt van-e mind?

Szóló: A pinzgaui menet a dóm elé jut.
Kar: A pinzgaui menet a dóm elé jut.
Szóló: Zászlójuk eltörött, hát ezért van csak rúd.
Kar: Zászlójuk eltörött, hát ezért van csak rúd.
Ref.

Szóló: A pinzgaui menet a dómba belép.
Kar: A pinzgaui menet a dómba belép.
Szóló: A szentek mind aludtak, hát ébresztgették.
Kar: A szentek mind aludtak, hát ébresztgették.
Ref.

Szóló: Óh, ***szent Florianus***[105]**-** tüzek védszentje!
Kar: Óh, szent Florianus - tüzek védszentje!
Szóló: Őrizd a házunkat, a másé égjen le!
Kar: Őrizd a házunkat, a másé égjen le!
Ref.

Szóló: Óh, ***szent Vendelenus***[106] - marhák védszentje!
Kar: Óh, szent Vendelenus - marhák védszentje!
Szóló: Védenceid helyett most miránk tekints le!
Kar: Védenceid helyett most miránk tekints le!
Ref.

Szóló: Óh, ***szent Ciprianus***[107] – diákság védszentje!
Kar: Óh, szent Ciprianus – diákság védszentje!
Szóló: Üres kupáinkat jó borral töltsd tele!
Kar: Üres kupáinkat jó borral töltsd tele!
Ref.

Szöveg: *Burshings és v.d. Hagen, 1807*
Dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„Der Pinzgauer …"*
Fordítás: *Ismeretlen, 1911*
Megjegyzés: *A szóló kérdésére vagy ellentétes választ kell adni pl. jobbra-balra, fekete-fehér; vagy visszafelé kell sorolni az elhangzott szavakat.*

104*: lótenyésztéséről híres vidék Salzburg mellett, a Salzach völgyben*
105: *vértanú, Felső Ausztria védőszentje, akinek segítségét a tüzek ellen kérik.*
106: *Az állattenyésztők védőszentje*
107: *vértanú, jellemzője a tudás. Működésével a római egyház nyelvét és eszmei irányát teremtette meg.*

A pápa és a szultán

Szóló: A pápa úri módon él,
Kar: Módon él.
Szóló: Sok ***péterfillér***t[108] összekér.
Kar: Összekér.
Szóló: A legjobb bor van asztalán,
Én lennék csak jó pápa ám!
Kar: A legjobb bor van asztalán,
Én lennék csak jó pápa ám!

Szóló: De mégsem! Ő egy árva lény!
Kar: Árva lény!
Szóló: Lánycsókot nem kap a szegény.
Kar: A szegény
Szóló: Úgy alszik, mint egy ***murmutér***[109],
Pápa sem lennék semmiért!
Kar: Úgy alszik, mint egy murmutér
Pápa sem lennék semmiért!

Szóló: A szultán cécók embere,
Kar: Embere,
Szóló: Szép palota a lakhelye.
Kar: Lakhelye.
Szóló: Sok édes lányka van kezén,
Mint szultán, jól helyt állnék én!
Kar: Sok édes lányka van kezén,
Mint szultán, jól helyt állnék én!

Szóló: De mégse! Ő egy vén falánk.
Kar: Vén falánk.
Szóló: Betartja híven a Korán.
Kar: A(z) Korán.
Szóló: Nem inna Ő egy csöppnyi bort,
Szultán sem lennék semmi mód!
Kar: Nem inna Ő egy csöppnyi bort,
Szultán sem lennék semmi mód!

Szóló: E két úr külön gyönge báb,
Kar: Gyönge báb,
Szóló: Inkább maradok hát diák.
Kar: Hát diák
Szóló: De belemennék örömest,
Hogy lennék mindkettő vegyest!
Kar: De belemennék örömest,
Hogy lennék mindkettő vegyest!

Szóló: Szép lányok csókot adjatok!
Kar: Adjatok!
Szóló: Török szultánná tesz a csók.
Kar: Tesz a csók.
Szóló: Ti pedig fiúk töltsetek,
Hogy kissé pápa is legyek!
Kar: Ti pedig fiúk töltsetek,
Hogy kissé pápa is legyek!

Szóló: Ha ring a sok-sok rózsaszál.
Kar: Rózsaszál.
Szóló: A szívbe szultán vágya száll.
Kar: Vágya száll.
Szóló: De ha lecsusszan egy-két pint,
Pápulnék én már, mint a pinty…
Kar: De ha lecsusszan egy-két pint,
Pápulnék én már, mint a ponty.

6. versszak másik fordítása:
Szóló: Szép lányok ágyba bújjatok!
Kar: Bújjatok!
Szóló: Éjjel szultánotok vagyok.
Kar: Az vagyok.
Szóló: De mire reggel a nap felkel,
A papnak pincéjében lel!
Kar: De mire reggel a nap felkel,
A papnak pincéjében lel!

Szöveg: *Christian Ludwig Noack, 1789*
Eredeti cím: *„Papst und Sultan"*
Fordítás: *1-6. versszak Révai Károly, 1912*
7. vsz.: Diák utánköltés
A 6. vsz. másik fordítása Ramhab Zoltán a. Kanyi utánköltése

108: *a templomokban a pápa számára perselyezett pénz.*
109: *(német) mormota*

Juppajdé

Szóló: Ha a diák úton van,
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: Akkor él csak boldogan,
Kar: Juppajdé-juppajda.
Szóló: Dínom dánom élete,
Boldogság a végzete…
Ref.: Kar: Juppajdia-juppajda,
juppajdia-juppajda,
Juppajdiajda.

Szóló: Ám ha nincs is sok pénze
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: Mégis jól él őkelme
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: Jámbor szállást adója
Reggelire csak ott tartja,
Ref.

Szóló: ***Korcsmá***ba[110], ha betérünk
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: Bor helyett csak sört kérünk
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: S csókból is jut épp elég,
Hisz a szép nem csak értünk ég!
Ref.

Szóló: ***Porter sör***[111] friss hurkával
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: Kerek keblű lánykával
Kar: Juppajdé-juppajda,
Szóló: S egy pohár ***krampampuli***[12],
Ez már aztán a valami!
Ref.

Szöveg: *Carl Maria von Weber, 1845*
Dallam: *Richard Schaffer, 1852*
Eredeti cím: *„Das Urbummellied"*
Megjegyzés: *A 30-as években kapa fel a dalt a közkedv, amikor az eredeti szöveget elhagyva, tanárokat megéneklő – esetenként vaskos szövegű – strófákat költött dallamán a főiskolai ifjúság. Ezek az ún. Prof-nóták. Azóta évfolyamtársakat, kamarásokat, híres eseteket és tanulmányutakat is megörökít számtalan folytatásban, többnyire csak az illető évfolyam számára érthetően. Ismerünk néhány selmeci „profnóta" szöveget is – sajnos dallamuk nélkül.*

110: *kocsma régiesen*
111: *(angol) Barna sör, a szokásosnál nagyobb szesztartalommal.*

1848

Ezernyolszáz acht und vierzig kitörött az háború.
Kossuth Lajos s Ferencz Jóska összevesztek cudarul!
Ref.: Én is ott volt, mégse meg hótt,
Ez aztán az valami! Valami!
Én is ott volt, mégse meg hótt,
Ez aztán az was ist das!

Tiszán innen, Dunán túl, úgy futottunk, mint a nyúl.
Még az ágyú meg se szólt, meine hose teli volt.
Ref.

Mikor ágyú eine szólt, meine gatya teli volt.
Mikor ágyú zweite szólt, alles gatya teli volt.
Ref.

Szöveg: *Ismeretlen, valószínűleg a XX. század elején ismert volt*
Dallam: *Ismeretlen, a Sárga csikó című magyar nóta dallamával hasonlatos.*
Megjegyzés: *A nóta az 1848-49-es Forradalom és Szabadságharc „paródiája".*

Brennbergi nóta

Szóló: ***Brennbergbánya*****i**[112] tűzoltók vigyázz!
Arccal az ***Perkovátz***[113], seggel az ***Schmauser***[114] felé!
Spritznit felcsinálni!
Három önkéntes tűzoltó föl!
Állj! Sok, sok fele vissza!
Nóta indulj! Ein, zwei, drei…

Kar: Brennbergbányán tűz van kiütve,
Hollári hollári hó!
Három sváb legény húzta a spricni',
Hollári hollári hó.
//: Húzta, de vonta, de nem szólt spricni,
Hollári hollári hó-ó-ó-ó!
Mert a spricnibe' egy nagy bumedli,
Hollári hollári hó-ó-ó! ://

Szóló: Achtung! Achtung! Közérdekű közlemény!
Aki az spriczniben bumedlit tárol,
Köteles azt a tűznek kitörése előtt fél órával
Eltávolítani! Nóta indulj! Ein, zwei…

Kar: Egyszer voltam Pilisvörösváron,
Hollári, hollári hó!
Három vak sváb játszott egy getáron,
Hollári, hollári hó!
//: Az getárnak elszakadt a húrja,
Hollári, hollári hó-ó-ó-ó!
Három vak sváb szemét majd kiszúrta (bökte),
Hollári, hollári hó-ó-ó! ://

Brennbergbányán kinyitom az tsárda!
Hollári, hollári hó!
Kitűzöm az nemzeti kokárda!
Hollári, hollári hó!
Az ki nem tudsz jól magyar beszélni,
Hollári, hollári hó-ó-ó-ó!
Annak nem lesz ide be gyere be!
Hollári, hollári hó-ó-ó!

Az ki nem tudsz ungarish sprecholni,
Hollári, hollári hó-ó-ó-ó!
Azt ki fogjuk hozentrogerolni!
Hollári, hollári hó-ó-ó!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Megjegyzés: *Valószínűleg Buda vidékéről terjedt el, mivel a Sopron környéki németeket az ottani magyarok sosem nevezték sváboknak.*

112: *Sopron melletti bányászfalu. (jelentése: Égő-hegy)*
113: *A két háború közti időszak jeles kocsmahivatala Sopronban, a Líceum oldalában. Tulajdonosa Perkov Félix volt.*
114: *'20-as évektől kezdve kedvelt diákkocsma Sopronban, Schmauser Lajos emlékét dicséri.*

Flandorffer utca

Lakom az Flandorffer utca húsz,
Van nékem ***poncihter***[71] haus
//: Van nékem szőlőm is, van nékem borom is
Van nékem sok minden franc. Tyuhéjj! ://

Van nékem Trézsi az nagyfejű,
Lakik az szemközti haus;
//: Amikor kinéz asz ablakon, 'szablakon,
Nem látszik tőle az haus. Tyuhéjj! ://

Éjjel, ha részegen megjövök,
Megverem ablakimat;
//: Kérdi az asszonykám: „Ki fan kint? Ki fan kint?"
Felelém: „Részeg urad. Tyuhéjj! ://

Reggel, ha megjön az mutterom,
Kérdezi, hol a fia?
//: Akkor én elkezdek mókázni, rókázni.
S kitör az patália. Tyuhéjj! ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Fordítás: *Ismeretlen, Sopron, 1931.*
Megjegyzés: *Több szövegváltozatban ismert. A harmadik versszakot több mint 10 másik nyelvre is lefordították.*

Butter Flórián

Bazsarózsa lugasban ül egy szép leány,
Oldalán ül a vitéz ***Butter Flórián***.[115]
Ref.: Flóri, Flóri, Flóri, Flóri, Flóri, Flórián
Flóri, Flóri, Flóri, Flóri, Butter Flórián.

Fülemüle zengedez a birsalmafán,
Alatta meg epedez Butter Flórián.
Ref.

Szöveg: *A nóta szövege Lauka Gusztáv (Don Gunarosz) 1847-ben íródott versének egy pici módosítása*
Dallam: *Ismeretlen*

115: *Egy selmeci tűzoltóparancsnok volt*

Bumfalva

Bumfalva[116], Bumfalva, ott lakom én.
Ott gyártjuk a tejet, Riska meg én.
//: Hollári, hollári, hollári hó. ://

A Riska lába közt van egy kebel,
Amit az tej végett rángatni kell!
//: Hollári, hollári hollári hó ://

Vasárnap a Riska nem ad tejet,
Egész nap azt bőgi: munkaszünet!
//: Hollári, hollári hollári hó ://

Mivel a tisztaság egy fő erény,
A tejet a kútnál megmosom én.
//: Hollári, hollári hollári hó ://

Adtam a Trézsinek egy szerenád,
Mondtam, hogy Trézsi én bukom te rád!
Sötét volt, nem láttam megbotlottam,
S Trézsi helyett az orromra buktam.
//: Hollári, hollári hollári hó! ://

Van nékem barátom: Grósz Tivadar,
Övé az Bumfalva' svábzenekar.
Ő fújja tüdővel az nagydobot,
Bummsztatta, bummsztatta, bummsztattabumm.
//: Hollári, hollári hollári hó ://

Bummfalva, Bummfalva, dort wohne ich,
Ott gyártjuk a tejet, Riska und ich.
Az Riska lába közt dort ist gross Brust,
Amit az tej végett zupfolni musst!
//: Hollári, hollári hollári hó,
Hollári, hollári hollári hó://

Szöveg és dallam: *A nóta a „Bánfalva, Bánfalva, ott lakom én…" című magyar gyerekdal egy változata. Másik dallammal is ismert, országosan elterjedt, főleg gyerekek körében.*

116: *Sopronbánfalva, németül Wanndorf*

Az utolsó ichtyosaurus

Mi zúg, búg úgy a páfrány erdőn s villog a tenger ölén?
Ott úszik egy ***ichtyosaurus***[117],
S oly bánatos a vénlegény.
Az időnek múlása gyötri, mert újabb nagy agyagtömeg
Törte át legutóbb ismét
A liászképződményeket.

A ***plesiosarus***[118] a vénség, ujjong a ronda pofa.
S a ***pterodactylus***[119] a múltkor
Már részegen röpült haza.
Az ***iguanodon***[120], a disznó! Is egyre szemtelenebb,
A minap az ichtyosaurusát
Már nappal csókolta meg.

Új világkatasztrófát sejtek, tovább így már nem mehet!
Hisz mi lesz az ősi ***liász***ból[40]
Ha ilyenek történnek meg?
Így jajdul az ichtyosaurus: A ***krétá***ból[121] már elegem volt!
És eltűnt a haboknak mélyén,
S gyászdalt a tenger dalolt.

És abban a percben fölfordult a ***saurus***[122] atyafiság.
Mert nem bírták immár a krétát,
S így nem is élhettek tovább.
Akinek ajkáról felcsendül ez a ***petrefaktikus***[123] dalocska,
Az ***fosszilis***[124] emlékként lelte
Egy ős ***koprolit***ban[125] tavaly.

Szöveg: *Joseph Victor von Scheffel, 1854*
Dallam: *Friedrich Silcher, Lorelei című dal dallama (szövegét Heinrich Heine írta), 1837*
Eredeti cím: *Der Ichthyosaurus*
Fordítás: *Somogyvári Gyula, 1931*
További ismert fordítása: Tassonyi Ernő, 1905
A múlt századi másodévesek (Kohlenbrennerek) őslénytant kigúnyoló dala volt.

117: *(görög) delfinhez hasonló kihalt őskori hüllő*
118: *(görög) a jura és kréta korszakban élt, tengeri életmódhoz alkalmazkodott nagytestű, hosszú nyakú őshüllő.*
119: *(görög) a jura és krétakorszakban élt veréb v. tyúknagyságú repülő őshüllő*
120: *(indián-görög) kb. 10 m hosszú két lábon járó kihalt, növényevő őshüllő*
121: *(kor) a földtörténeti középkor utolsó szakasza*
122: *(görög) őskori kihalt óriás hüllők sárkánygyíkok gyűjtőneve*
123: *(görög-latin) kövület, ősmaradványszerű*
124: *(latin) megkövesedett állat vagy növény ősmaradvány*
125: *(görög) megkövesedett állati ürülék*

A Garamon átvonul három diák

A ***Garam***on[126] átvonul három diák.
//: S egy csárdásné házának nékie vág. ://

„Hej csárdásné! Van-e jó söröd, borod?
//: Hát gyönyörű leányod merre forog?" ://

„Ó, a söröm, a borom tiszta üde,
//: De lányomnak koporsót tettem ide!" ://

S, hogy átlépik csöndben a kicsiny szobát,
//: A lányt leli holtan a három diák. ://

Az első fölemeli szemfödelét
//: S mély fájdalom fogja el ifjú szívét. ://

„Ó, hogyha még élnél szép ifjú leány,
//: Mától szeretnélek ám hőn, igazán!" ://

Míg a másik lefödi újra szemét
//: A halottas szobából sírva kilép. ://

„Ah, te, aki feküszöl ravatalon
//: Sok éven át voltál a vigasztalóm!" ://

És, hogy az utolsónak jött a sora,
//: Egy csókot ad halovány ajkaira. ://

„Csak te voltál, csak Te vagy most is enyém!
//: És az is maradsz, amíg meghalok én!" ://

Szöveg: *Johann Ludwig Uhland, 1808*
Dallam: *Friedrich Silcher az „Ich hab mir mein Weizen", (Megvan a búzám) című cseh-bajor népdal dallama alapján*
Eredeti cím: *„Der Wirtin Töchterlein…"*
Fordítás: *Révai Károly, 1912*
Megjegyzés: *A nótának több dallamváltozata is létezik.*
Másik címe: „A csárdásné leánya"

126: *a Duna egyik baloldali mellékfolyója*

Mestereknek mestere

Mestereknek mestere mondd meg mi az egy!
Egy az Isten, a jó Isten, akiért örökké mindörökké Ámen!
Kettő Mózes táblája!
Három a Szentháromság!
Négy az Evangélista!
Öt az Egyház parancsa!
Hat pohár bor, Kánaánból, igyunk egyet barátságból!
Hét a Főbűn! Nyolc Boldogság!
Kilenc az Angyali kar!
Tíz az Isten parancsa!
Tizenegy a Szent Szüzek!
Tizenkettő Apostol!

Eredeti cím: *A Bormester dala*
Szöveg és dallam: *Ismeretlen, lejegyezte Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre a 1990-es évek első felében*

Menzanóta

Húzd el, hogy az étkezésnek jóllakás a vége!
S ne húzd, hogy ma pörkölt címén mócsing volt ebédre!
Húzd, hogy frankó a kajád, húzd, hogy szaftos a világ!
Húzd el azt, hogy ennyi jóért kétszáz forint nem is ár!
Húzd össze a nadrágszíjad, aztán menj tovább.
Dicsérd a menzát, ne kritizáld!
A marha krumpli jól imponál.
Hiába hozza száz virág szagát a szél,
A dohos rizs illata tüdőcsúcsig ér.
Stabilra főtt hús, szilárd cupák.
Keresztény szívvel, ráglak tovább.
Óránként megpuszillak, aztán újra visszaduglak,
S rágcsállak egész délután.

Dallam: *Kálmán Imre: Csárdáskirálynő c. operettjében hallható a „Hajmási Péter, Hajmási Pál" betétdal dallamára.*

Egyéb nóták

Az itt szereplő nóták még csak kisebb csoportokban terjedtek el, viszont egyre több alkalommal csendülnek fel.
Reméljük, idővel minél többen megismerik és megszeretik ezeket is.

Gépész emlékdal

Valahányszor emlékeim kergetem
Ifjúságom sok szép képe van velem.
Ott ülök az egyesbe' nem is egyedül,
Míg a mechanika zsong oly remekül.
Ref.: Szép volt gépész szívvel egyetemre járni.
Jó volt egy gólyabálon Tereád találni.
Jöjj hát gépek nagyszerű világa!
Értünk szép Hazánk a karját is kitárja.

UV-dombon[35] hallgattuk az est szavát.
Lenn a parkban a szökőkút muzsikált.
Fák között és fák alatt tücsökzene szólt,
Összebújtunk s szívünk egyre így dalolt:
Ref.

Az, hogy elszállt öt esztendő kicsit fáj.
Holnap engem mérnökként lát ez a táj.
Mennyi sok szép emlék száll ***Dudujká***nk[127] felett.
És az Alma Mater egyre integet.
Ref.

Szöveg: *Deme Dezső, 1976*
Dallam: *Balázs Árpád, 1976*
Megjegyzés: *A miskolci Gépész himnusz pályázatára benyújtott pályamunka volt ez is, de a lehetséges változatok közül végül is a ma is énekelt került elfogadásra.*

127: *Miskolc-Tapolcán található a Hejő partján. Ezen a területen fekszik a Miskolci Egyetem*

Vegygépészek dala

Vegy'gépész gárda mulat ma itt:
Sok vihart látott cimborák.
Pohárt emelve felejtik ők
A hétköznapok száz baját
Igyunk fiúk a sok melóra:
Tartályra, csőre, lombikokra,
//: Betöltik Ők az életünk!
Mi lenne vélük nélkülünk? ://

Nem volt vidám mindig a sorsunk,
Küzdöttünk, mint a farkasok.
Rajzoltunk éjjel, nem éppen kéjjel,
S azt mondtuk, hogy ez marha sok.
Tartály, bepárló egymást követték.
Lepárlónk sajnos most sem emlék.
//: Nadrágunk hátul megkopott,
Amíg gazdájuk alkotott! ://

Emlékszünk még a Vegygép tanszékre,
Vezérkarunk tanyázik itt.
Előadásra betértünk néha,
Utunk ha éppen arra vitt.
Sötét ruhánkban talpig gyászban
Vizsgánk is volt e kedves házban
//: S pancsoltunk, mint a kisgyerek –
Laborban voltak vegyszerek! ://

Elszáll a perc jó barátim,
S feledjük majd az éveket.
Emlékeink is ritkulni fognak,
De nem feledjük a szépeket.
Igyunk fiúk a sok melóra!
Közel van úgyis az az óra:
//: Búcsúznak majd a cimborák,
S elhagyja mind az őshazát. ://

Szöveg: *Végzős vegyipari gépész hallgatók, Miskolc, 1968*
Dallam: *Huszka Jenő – Bob herceg című operettjének „Londonban hej" című betétdala, 1902*
Megjegyzés: *A miskolci Vegyipari Gépész Tanács hivatalos nótája, mely a Húzótüske 1970-es számában jelent meg először és később néhol változott szövegében.*

Géptervező nóta

Géptervező lettem én hajdanán,
A tervező a legszebb szakirány.
A hajtómű lett az életem,
Fogaskerék, ez az, mi kell nekem.
Ref.: //: S ha tanszékünket látom,
Megdobban a szívem.
Hogy géptervező lettem,
Ez büszkeségem! ://

Tanszékeink, Gépelem és Szerszám,
Tanáraink megnyúztak minket ám.
Jegyzőkönyvet gyártunk mi rengeteg',
S rajzainkból lett néhány gyermeteg.
Ref.

Fogaskerék, retesz és csapágy,
Főhajtómű, késtartó és az ágy.
Működnek ők évszázadokon át,
Nevünket így megjegyzi a világ.
Ref.

Jó esetben, az ötöd év után,
Kezünkbe jut a papíriromány.
Könnyes szemmel visszasírjuk szakunk,
Ha majdan az iparban dolgozunk.
Ref.

Szöveg: *Berencsi Zsolt a. Sántalidérc,*
Bodnár Róbert a. Róbert Gida, aki úgy néz ki, mint Micimackó,
Simon Gábor a. Hombre Grande,
Barak Antal a. Atomanti
Horváth László a. Alvó menyét, 2005
Dallam: *A „Vadász vagyok" című nóta dallamára*

Gépészek, gépészek

Gépészek, gépészek, megjöttek-e már?
A miskolci gépész az mindig haza jár, (ha muszáj)
Által a városon vígan átrobog,
Itt is egy-ott is egy kislány mosolyog.

Megáll egy pincénél a tokaji vonat.
Gépészsereg énekli a nótáikat (ha mulat).
Csapra verik az összes hordó bort
És eközben elszáll mi bús és komor.

Odalenn a pincében isznak nagyokat
És eközben elindul a tokaji vonat (a rohadt)
És akit a szesz már nagyon meggyötört
Azt az embert két pajtása ölben hozza föl.

Dalaiktól visszhangzik az egész dombvidék
Ám az út hazáig nagyon hosszú még (a fenét)
Szürcsölgetik szorgosan a hozott borokat
És ezután Miskolc felé veszik az utat.

Megáll még Bőcsön is a víg kis csapat.
És a Borsodiból kortyol nagyokat.
Megjöttek, a miskolci gépészek
Nézzétek, milyen nyalka legények vagyunk mi!
Ajtó, ablak nyitva-tárva minden kislány minket várva
Megjöttek a Miskolci Gépészek! Gyalog!

Szöveg: *Luka Lajos a. Hova tűnt a konyakom?*
Nagy Gábor a. Nagyon Brutális Patyolatmadár
Zsigmond Endre a. Mjuzikális Rókaűző Balekinatipró,
avagy a ligetbe jössz két Ekssel
Dallam: *Hofi Géza egyik bohózatában szereplő „Jászberényi tüzérek" c. nóta*
Megjegyzés: *Előadta az Anczug Tanszék Baráti Társaság, 2003 Gépész Gyűrűavató*

Kopjafát avatók dala

Túl a záróvizsgákon szép az életem
Mérnök informatikus lett már belőlem!
Áll a büszke kopjafa, rá szöget verek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

T-szer T, az T négyzet, Tóth professzor Úr!
Sódered elenyészett, Hejőn innen, s túl!
Áll a büszke kopjafa, rá szöget verek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

Azt mondja Kovács Laci, a join költséges.
Mivel sok pénzt keresek, ez nevetséges!
Áll a büszke kopjafa, rá szöget verek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

ES-eS-A-Dé-eM, s Ficsór, Isten véletek!
U-eM-eL és O-O-Pé, elfelejtelek!
Áll a büszke kopjafa, rá szöget verek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

Wagner Gyurka hadarhatsz, már kit érdekel!
Pascal nyelv és védelem, tűnjetek már el!
Áll a büszke kopjafa, rá szöget verek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

Túl a záróvizsgákon szép az életem
Mérnök informatikus lett már belőlem!
Oklevelem megfogom, sok pénzt keresek!
[s arra,] hogy a GOTO veszélyes, magasról teszek!

Szöveg: *Dr. Vadász Dénes a. Stüszivadász, 2002*
Dallam: *Kálmán Imre: Csárdáskirálynő c. operettjében hallható a „Túl az Óperencián"c. betétdal*
Megjegyzés: *Ez a nóta, ezzel a szöveggel a 2002-ben valétált miskolci mérnök informatikusok Kopjafaavató Szakestélyén hangzott el először és azóta a Kopjafaavató Szakestélyek fontos részét alkotja.*

A vándordiák dala

Ha diák vagy ne tanulj! Lányok után bolondulj!
Dobd a könyvet a sarokba, ültesd a lányt a karodba!
Ref.: Seje-huja-haj! Nem lesz semmi baj!

Ha kimégy a ligetbe! Szivart végy a kezedbe!
Szívjál egyet utoljára, professzorod haragjára!
Ref.

Ha meghalok, meghalok! Elvisznek az angyalok!
Viszek oda sört is, bort is, leitatom az angyalt is!
Ref.

Ha megdöglök, megdöglök! Elvisznek az ördögök!
Viszek oda bort is, sört is, leitatom Lucifert is!
Ref.

Ha meghalok, meghalok! Fejfámra ezt írjátok:
//: „Itt nyugszik egy faiparos,
Kinek torka szesztől szagos!"
Seje-huja-haj! Nem lesz semmi baj! ://
Nem lesz semmi baj!

Szöveg: *Johann Wolfgang von Goethe*
Dallam: *Lengyel népdal, gyűjtötte Bevilaqua-Borsodi Béla, 1902*

Barlangász Nóta

Fenn már kigyúlt az éjszaka,
Messzi fények ragyognak szerteszét,
De a patak nem hozza le nekünk
A csillagok neszét.
Fenn már barátok alszanak,
S talán rám gondolnak még,
Ám de itt lenn sötétek a falak,
Csak a karbidlámpa ég.
Ref.: Sej, haj, nem bánom én,
Ha a síromon nem lesz kereszt,
Aki nem látta még a csend világát, úgysem érti ezt.

Foltos ruhájú víg legény,
Próbaútját nem kíséri gond,
Hegykirálynő csoda birodalmát
Két kezével túrja a bolond.
Cseppkőpalástban élete,
Ő lesz majd e világrész ura,
Ám, de addig sok ezerszer gyullad ki
Künn a felszínen az éjszaka.
Ref.

Dallam és szöveg: *Sebestyén István a. Sebi, 1973*
Eredeti cím: *A csend világa, „Barlangász Himnusz" néven is ismert.*

Odalenn a mélyben

Odalenn a mélyben ropognak a támfák,
Fáj a szív a szívem meghasad.
Odalenn a mélyben gondolok rád lányka,
Odalenn a szénmezők alatt.
Ezt a legényt soha ne is várjad.
Ne várjad Őt sem a levelét.
Mert a szénfal szívét összetörte.
Ne is említsd soha a nevét.

Odahaza sírnak már a lányok.
(De) ***Bursch***[22]-nótákat játszik a cigány,
//: Fekete gyászt öltött most magára,
Ez a szép kis barna hajú lány. ://

Gyűjtötte: *Cseke Ádám a. Agyragyúrok, Bibó Ferenc a. Erdélyi Kopó és Heiner Ádám a. Csillés „Pista bácsi" (volt bányász)-tól az Avasi Sörözőben 3 db kisfröccsért cserébe.*

Brigád dal

Szép virágok a Föld felszínén,
Lelegeli őket a tehén
Pom-pom-pom-pom.

És kék az ég, és rajta van a Nap,
És még rajta vannak madarak.
Pom-pom-pom-pom.

A tehén nagy, de a madár röpül
Így a tehén ott fönn eltörpül
Pom-pom-pom-pom.

Én is repülnék, de kicsi vagyok még
És ráadásul messze van az ég
Pom-pom-pom-pom.

Mást nem tehetek, tekerek egyet
És már én is ott föntrepkedek
Pom-pom-pom-pom.

Ott föntrepkedek, kezemben ászok
Kár, hogy nem látják a bányászok
Pom-pom-pom-pom.

Mert Ők ott lent a bányában dolgoznak
És azért bányászok, mer' ott vannak
Pom-pom-pom-pom.

Ott lent nincs a nap csak szén és meló
A Brigád termel, nyerít a bányaló
Pom-pom-pom-pom.

Csákányt a kézbe, had' menjen a kaparó
És énekelj, mer' énekelni jó
Pom-pom-pom-pom.

//: Szent Péter engem ne hívj, nem mehetek,
Lelkem a vállalatot illeti meg. ://

Szöveg és dallam: *Gál András a. Pofázunk és védünk és Mokánszky Zsolt a. Na ezt még egyszer megtanulom, 2002.*
Megjegyzés: *Az utolsó versszak dallama megegyezik Merle Travis – Sixteen tons című dalának refrénjével.*

Tíz kicsi erdőmester

Tíz kicsi erdőmester mulatozni ment,
Az egyikre ráesett vagy három zsák cement.
Ref.: Hej! Te szegény erdőmester, veszélyes az élet!
Feküdj sokat, ne mozogjál, talán így túléled!

Kilenc kicsi erdőmester egy kocsmához ért,
Az ajtóban egy részeg cigány kívánta a vért.
Ref.

Nyolc kicsi erdőmester az asztalhoz ült,
Ám egy üres sörösüveg rossz felé repült.
Ref.

Hét szomjas erdőmester innivalót kért,
Elcserélték a társukat egy hordó borért.
Ref.

Hat szomjas erdőmester énekelni kezd,
Ám az egyik felkiált: „Itt vizezik a szeszt!"
Ref.

Öt részeg erdőmester mindent bepancsolt,
Ám az egyik a vécében túl mélyre hajolt.
Ref.

Négy kicsi erdőmester hitte nők szavát,
De az egyik nőcske hordozta az ebolát.
Ref.

Három kicsi erdőmester baktat az úton,
A legszélsőt elcsapta egy török kamion.
Ref.

Két kicsi erdőmester jól összeveszett,
Kettejük közt döntést hozott az orosz rulett.
Ref.

Az utolsó erdőmester egy kólát bevág,
(De) az üvegben nem kóla volt, hanem ***kramofág***[128].
Ref.

Szöveg: *Laborczi György a. Leon, Csikor Gábor a. Sittes, 1997*
Dallam: *Tiroli népdal: Zehn kleine Jägermeister*
Megjegyzés: *A nóta egy sikeres soproni faiparos évfolyam-kirándulás alkalmával íródott egy ismert népdal (Megismerni a kanászt) dallamára.*

128: *festék- és lakkoldó anyag*

Az orvos tanácsa

Az orvosom azt tanácsolta.
Feledned kell a bort úgy látom.
S nem tett jót a sör, se pálinka,
//: A szesz lesz halálod barátom. ://

A tiltószót én megfogadtam,
Gondoltam egy évig kibírom.
De két hét után már feladtam,
//: Nem köt engem már fogadalom ://

Az ital mily jól esik nékem,
Oly nyugodtan alszom éjszaka.
Bölcsességemért áldom eszem,
//: Vígan készülve a halálra. ://

Te gonosz kaszás most figyelj rám!
Ellenszegültem a parancsnak.
Sutba dobtam orvosom szavát,
//: Itt ülök és töltök magamnak. ://

Szöveg: *August Friedrich Ernst Langbein, 1810 vagy 1820*
Dallam: *Ismeretlen, valószínűleg sváb népdal*
Eredeti cím: *„Einst hat mir mein Leibarzt geboten…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1998 (Reichl Mónika alapján)*

Jó Szerencsét, cimbora!

Jó szerencsét, cimbora! Igyunk egyet mulatva.
Ragadd fülön a kupát, miénk az egész világ!
Szóljon dalunk kedvesért, „igyunk egyet egymásért!"
Híhó, halihó! Igyunk egyet most!

Burschok[22] örök barátok, szép selmeci leányok,
Néhány sör ***eks***[25] létra bor, vidám diák hangja szólt
Hajdan ***Firmá***k[4] idején, „igyunk egyet Selmecért!"
Híhó, halihó! Igyunk egyet most!

Mi is éljünk így tehát! Csókolj, dalolj, s fogj kupát!
Nem kell a diáknak más: ***Bacchus***[52] és ***Ámor***[86] vivát!
Mulasson ma mindenki: „Igyunk ekset csak így ni!"

Szöveg és dallam: *Tóth Imre Barnabás a. Cicapecér avagy Macskavadász, 2004*

Merengőn

Mily szépen zúg a szél a fák között, Rólad mond mesét.
Az énekem, Téged éltet minden szó érted epedez.
Erdőn járva, szívem vágya élteti lelkemet.

A tárnáknak a legmélyén, ragyog egy bányamécs.
Mely elvezet, a kincsekhez, s feljuttat a felszínre.
Ez a fény már Örökké, Te leszel énnekem.

Schachttag[129] után az éjjelen utam hozzád vezet.
Ablakodnál, lágy muzsikán, zengem el szívem titkát.
Szeretlek én, Te tünemény ***N. N.***[72] légy enyém!

Szöveg: *Tóth Imre Barnabás a. Cicapecér avagy Macskavadász, 2009*
Dallam: *„Im Schwarzen Walfisch zu Askalon" c. német diáknóta dallamára*

129: *a szakestélyek eredeti elnevezése*

A korsómester dala

Mester: Azt mondom, hogy:
//: **Kar (itatás):** Igyunk együtt, amíg van mit!
Ne sajnáljuk ezt a ***krigli***t[73]!
Megkopott a két füle, sörrel teli belseje.
Döntsed jobbra, döntsed balra,
Fogd marokra, s le garatra!
Tiszta szívvel öntsd le már,
S víg torokkal daloljál!
Mester: Jól esett-e, mondd komám?
Szóló: Jól bizony! Két pohárral még iszom!
Kar: Rád kerülhet később a sor,
Ám de addig más is igyon
Járjon körbe a pohár, ragadd fülön cimborám!
Mester: S hallgasd azt, hogy ://
Mester: No de vége már!

Eredeti cím: *„Ich nun Schreien…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2000*
Megjegyzés: *Az asztal körül ülők egymás után sorban isznak a Társasági Korsóból, miközben a Korsómester intonálására mindenkinek eléneklik egyszer a dalt, amire a soron következőnek innia kell a kupából.*

Cantusok üdvére

Kar: Hát így egybegyűlve jót mulatunk ma,
Akkor hát este szóljon a nóta
Cantus Praeses[89] intonálj!

Szóló: Kupám veszem kezembe,
Iszom rátok cimborák!
S jut majd gyakran eszembe,
E nagyszerű társaság.
Kar: Jó torok már kipróbált!

Hát töltsük a korsót, üssük a dongát!
Hagyjuk a szót most zengjük a nótát!
Cantus Praeses intonálj!

Szóló: Sok év eltelt azóta
Mióta Cantus lettem.
S ezer kedves szép nóta,
Mit néktek énekeltem.
Kar: Élvezzük az adományt!

Hát énekünk hallod, ez most a kellék,
Isteni hangod égi ajándék.
Cantus Praeses intonálj!

Szóló: A dalt, a bort s a nőket
Én mindig együtt szerettem,
Ám ha hívtak nóta végett
Én inkább arra mentem.
Kar: Véled zengjük a nótát!

Dallam: *Kar: Francia körtánc, később a Brémai tüzérezred indulója*
Eredeti cím: *„Wenn, wir sind beisammen…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2003*

Megjegyzés: *A dalt a szakestélyek „öreg" Cantusainak tiszteletére énekli a társaság. A szóló rész a Cantus tulajdonképpeni „örömének", a Cantus ugyanis – akit tulajdonképpen a nótával megszólítottak – saját képességeinek és belátásának megfelelően rögtönözhet és/vagy díszítheti is a dallamot.*

A búcsúd kezdődik

A búcsúd kezdődik, szalagod feltűzik.
balekok[8] szemében ezer könnycsepp gyűlik.
A ***Firmá***id[4] büszkén gratulálnak Néked
Főiskolás évek oly gyorsan elteltek.

Selmec szellemével Te gazdagabb lettél
Mulass cimborákkal, még mielőtt mennél
És ha indulsz innen vár Reád az élet
Öreg Alma Mater nem felejt el Téged.

Vissza-visszavárunk minden szakestélyre
Reánk gondolsz néha, s felnézel az égre
Eszedbe jut sokszor a régi diákélet
Ne felejts el minket, mi sem fogunk Téged

Születtek itt köztünk igaz barátságok
Megőrzik szívedben örökre a lángot.
Pár év múlva együtt visszatérünk páran,
Koccintunk majd újra örök barátságra.

Az élet rögös útján könnyű elbotolni.
S hogyha elbotolnál, talpra kell tudj állni!
S ha majd egyszer végleg búcsúznunk kell Tőled
Ősi gyásznótákat éneklünk fölötted.

Szöveg: *Tiringer Ákos a. Szivacs, Kispál Viktor a. Kipuff..., 2003*
Dallam: *Bródy Sándor Ha én rózsa volnék, 1973 (a „Megkötöm lovamat" című népdal dallama)*
Megjegyzés: *A dal legelőször a 2003-as Műszaki Tanár Szalagavató Szakestélyen hangzott el. Ezek után a dunaújvárosi, később pedig a miskolci szalagavató szakestélyek elmaradhatatlan kellékévé vált.*

A mi várunk

Miénk itt ez otthon, e fenséges vár
//: Mit Isten oltalmazzon, s ne érje semmi kár! ://

Oly meghitten éltünk, mint szabad madár,
//: A rosszat meg nem tűrtük, hűségünk volt e vár. ://

De rágalom érte, egy szörnyű csalás
//: És elátkozták érte a fiatal hajtást. ://

Mit Isten teremtett, lenézte világ,
//: Egységünk gyanút keltett, bár nem maradt már más. ://

A bűn gyakran csábít, ám nagy csalódás,
//: Ha összetörne régi, sok kedves ***Bursch***-szokás[22]. ://

Isten sem akarja, hogy felbomoljék
//: A háromszínű szalag, az ősi kötelék! ://

A selmeci szellem még él közöttünk,
//: És várunk sem dől össze, mi erre esküszünk! ://

Szöveg: *Daniel August von Binzel, 1819*
Dallam: *Ma már ismeretlen Türingiai népdal, August Daniel von Binzer átdolgozása, 1819*
Eredeti cím: *„Wir hatten gebauet ein stattliches Haus"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999*
Megjegyzés: *Ezt a dalt énekelték 1877. február 2-án Selmecen a Schacht társaság (Burschenschaft) feloszlatásakor a diákok a társasági jelképek (rókafarok, szalag, társasági korsó) temetésekor a sír felett.*

A bor dicsérete

Bort iszom halálomig, bort mely felvidít,
Jó nedű mely dalra hív (és) mámorhoz segít.
Bacchusnak[52] adtam lelkem, cserébe csak vedeltem,
S ne kérje senki számon, ha ez lesz majd halálom!
Bortól botladozva kinyúlni kocsmapadlón,
Elfogyni mint a gyertya, ez lesz nekem való!
Ez lesz nekem való!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„Ich trinke Wein…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1996*

balek voltam akkor éppen

balek[8] voltam akkor éppen,
Két szemeszter telt le csak.
Szórtam a pénzem szerte széjjel,
S hittem jó tanácsokat.
Istenük jól tartott minket,
Társaságunk élteté.
//: Nem ismertem én a féket,
Sodródtam a csőd felé. ://

Voltak kocsmák, hol megálltam,
S ha kijöttem részegen:
Ordítottam, ahogy bírtam,
Tántorogva lépdeltem.
Várt még rám sok másik csapszék,
Benne régi cimborák,
//: Nótaszóval üdvözölték,
Ha kiittam telt kupám. ://

Bortól mindig jókedvűen,
Fütyörészve kártyáztam,
Nagy szerencse kísért engem,
S erre néha ráfáztam.
Sikereim irigyelték
Mit a nőknél értem el,
//: S bár a pénzem el is nyerték
Boldog volt az életem. ://

Szebben szól a kard pengése,
Mint a száraz tudomány,
És a ***Bursch***ok[22] éltetése
Nékem százszor jobban áll.
Mert kit lázít természete,
Azt a könyv le nem köti,
//: Tudományok szép eszméjét
Fegyvercsörgés követi. ://

Sok szakestélyen részt vettem,
Jó pár ***eks***et[25] megittam,
Cimborákkal énekeltem,
Dicsértem a Burschokat.
Bár a jókedv lassan elhűl,
Most még egyszer kurjantok:
//: Áldjuk egymást tiszta szívből,
Pajtások, hát igyatok! ://

Szöveg: *Carl von Graf, 1821*
Dallam: *Étienne Nicolas Méhul francia zeneszerző Joseph (József) című 1807-es operájának egy betétdala*
Eredeti cím: *„Ich war Brandfuchs…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2001*

Cimborák! Dicsőség!

Dicsőségre születtünk mi ifjak,
S istenekké lettünk egyhamar.
Igaz lett, mit az öregek mondtak:
Az itallal egyik sem fukar!
//: Bárcsak látnák ezt! Ezt a sok-sok szeszt!
Mert ez nemes jellemünkre vall! ://

Most Európa csodálkozik rajta,
Hogy itt egy más világ született,
Mert királyunk csak kupáját tartja,
Jó püspökünk szép lányt ölelget,
//: Míg a gróf urak, randalíroznak.
És itatják a csendőröket. ://

Orvosunk a macskajajt tanulja,
Míg a költő sörről ír nótát.
Háznagyunk a rovásokat vonja,
S látható hogy üres a kincstár!
//: Ám adószedő, nem kérlelhető,
Mert hitelbe inni rossz szokás! ://

Országunknak alapja a komló,
Igyatok hát kedves cimborák!
Forogjon talpunk alatt a padló,
Táncot járjon az egész világ!
//: Hozz hát még egy kört, s tölts kupámba sört!
Járja be testem minden zugát! ://

Fenséges nagy ***olümposz***i[130] bálok,
Hol mindenki elveszti fejét,
Kínálják a bűbájos leányok,
Ambrózia[131] nemes nedűjét.
//: (De) Inkább sört iszunk, Ő a barátunk,
Mert a ***Bursch***nak[52] fűti jókedvét! ://

Szöveg: *Alexander Wollheim, 1835*
Dallam: *„Brüder zu den festlichen Gelagen", 1825*
Eredeti cím: *„Sind wir nicht zur Herrlichkeit geboren…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2004*

130: *Görögország legmagasabb hegysége, amely az ország északi részén, Thesszália és Makedónia határán emelkedik.*
131: *nektár, a görög halhatatlanok étele, itala*

Dáridombos nóta

Így élni szép, így élni jó, így éljen a barátság!
Éljen az egész víg kompánia!
Feledd Pajtás a bús halált, amíg lehet igyál!
Koppants vidám testvér pohárt, s igyál, igyál!

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam*: A Hochenfriedbergi orosz ulánusok üstdobos lovaszenekari indulójának dallama, kb. XVIII. sz. első fele*
Fordítás: *Átköltés: Bevilaqua-Borsodi Béla*
Megjegyzés: *A Reinbund francia-párti politikát gyűlölő diákság gúnyolódását fejezte ki akkor, amikor az ilyenért börtön járt.*

Egy este a kocsmában

Egész nap csak tanultam én, a könyv volt cimborám.
Ezért úgy vélem ***Bacchus***é[52] legyen a délután!
Biz' addig haza sem megyek, míg éjféltájt' ki nem tesznek!
Ref.: Vivalera-lalera-lalera-la, vivalera-lalera-la!

Kocsmáros úr a bőrcsizmám elázott rendesen,
Elég nemes e cél talán, Ha én is így teszem!
E telt pohárt neked viszem, hát cimborám koccints velem!
Ref.

Ez adja életünk javát: bor és a szerelem,
Ha hallom kedvesem szavát, mint keblemen pihen.
Egy korsó árpalé mellett a diák is király lehet!
Ref.

Mily nagyszerű e gondolat, mit Isten alkotott,
Hogy a tevének púpokat – s így kényelmet – adott.
Mert testében hordót visel, s a szomjúság nem éri el.
Ref.

Kit szépség nem vidíthat fel, ki jó bort nem szeret,
Azt részvéttel sajnálnom kell. Barátja nem leszek!
Az élete nagy gyötrelem, mert lelke csak tövist terem.
Ref.

Mondjátok drága cimborák, mi történt most velem?
Megfordult már a fél világ, berúgtam, azt hiszem!
Szemem ragyog, orrom nehéz
Nyelvem sem lát, elszállt az ész!
Ref.

Kocsmáros töltsd meg serlegünk, még egyszer jót iszunk!
Ne mondd, hogy nincs itt hitelünk, mi fizetni fogunk!
Letétbe hagyjuk indexünk, míg holnap újra eljövünk!
Ref.

Szöveg: *Joachim Perinet, 1794*
Dallam: *Wenzel Müller, 1794*
Eredeti cím: *„Ich hab' den ganzen Vormittag…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999*

Egy este a Schachtban

Mikor betértem szomjan
A ***Schacht***[90] kocsmába tegnap este,
//: Egy fáradt vándort láttam,
Az asztalon bor volt előtte. ://

Kupáját vette ***eks***re[25]**,**
Egy percig sem hagyta pihenni,
//: A batyun pihent feje,
Úgy tűnt: túl nehéz volt már neki. ://

Arcába lestem némán,
Oly barátságosnak tűnt nekem.
//: Leültem volna hozzá,
De ezt megtenni nem volt merszem. ://

Ám hirtelen rám nézett
És kezével intett a vándor,
//: Megtöltötte kelyhemet,
S hajnalig koccintottunk párszor. ://

Hej, csengett ott a pohár,
Izzott kéz a kézben, szólt a dal:
//: „Sokáig élj cimborám!
Tölts! Koccints! Így mulatunk vígan!" ://

Szöveg: *Johann L. Wilhelm Müller, 1821*
Dallam: *Ich stand auf hohem Berge című német dal dallama*
Eredeti cím: *Brüderschaft (Im Krug, zum grünen Kranze…)*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1997*

Egy kellemes év

Egy kellemes év és barna sör vár rám!
Mást nem kérek én, ha tele van a tárcám:
Csak ömöljön belém az isteni lé!
Iszom reggel, iszom este, //: nincs is jobb a sörnél! ://

Ha barna sör hív, én nem várok sokat,
Megdobban e szív, míg felhajtok vagy hármat,
S csak érzem csodálva, hogy bensőmre tör.
Mert ki búsul, felvidítja //: egy pohár barna sör ://

S ha kedves pajtás, már nincs nyugton otthon:
Nosza egy hajtás, a kocsma vár a sarkon!
Egy korsó sör mellett megeshet bármi:
Pofon csattan, ám 'ki adta //: pórul fog még járni! ://

Oly néma a csend, egy vendég se mozdul,
Míg végül egy ***Bursch***[22] a sörpultnál megfordul,
És vele mindenki, ki bátor diák:
„Jól vigyázz a ***gruben***edre[62], //: nehogy elszakítsák!"
://

Biz' nagyot nevet, ha látja az Isten,
Miket művelnek az emberek odalenn:
Folyton verik egymást és marakodnak,
És ha végül abbahagyják, //: akkor panaszkodnak. ://

Ha majd életem egyszer bevégezem,
Sír nem kell nekem, se virág, se sok selyem.
Rakjatok pincébe, hűs hordó mellé,
Hogy a szomjam elűzhessem, //: végre, s mindörökké! ://

Fejfámra írva, hogy lássa sok ***balek***[8]:
„Kit elhantoltak itt: egy Bursch volt, oly remek,
Kissé tán' részeges, de jó cimbora,
Sört szerette, s gyorsan itta, //: ez így szentül igaz. „ ://

Szöveg: *Ismeretlen, 1824 előtt*
Dallam: *Német népdal, 1843 előtt*
Eredeti cím: *Bierlied (Sördal)*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999 (Greuter Antónia szövegének felhasználásával)*

Pincedal

Szárazak itt a torkok, jöjj ide lányka sebesen,
Csapra ma mind a hordót, tíz kupa bort nekem!
Szomjadat oltsd, borba fojtsd,
Légy ma gyors, így akarja ezt a sors!

Mily gyönyör az, ha innál, s végire jutni sose tudsz,
Gyomrod is egyre hintál, többször is orra buksz.
Víg ez a rút pincezug,
Szinte zúg, odalenn a visszaút!

Miért legyek én ma józan? Nincs neked annyi aranyad!
Mindnek a kedve sótlan, hogyha a nyelv tapad.
Gége, ha ég, inni kék,
Illenék, inni, mígnem itt a vég!

Mossa a nedv a torkom! Cimbora, ejnye, te henyélsz:
Nyersz csak e büszke lottón, sorsjegyed el se vész.
Üsd ide hát, sose bánd,
Legalább összetörhet a kupád!

Így kel az édes eszme, ***Bacchus***i[52] éden amíg áll.
Jöjjön a sok bor egyre: Francia, portugál.
Ám aki rest, rajtaveszt,
Zajba vesz, nyeld csak, és azt mondd, hogy ***eks***![25]

Ó mennyi lenge csillag, hűvösen ring az éji köd,
Lassan az eszme elhagy, tántorog itt a föld.
Cimbora lám, dőlök ám,
Légy a hám, társ a társra, dőlj Te rám!

Ejnye, no, estem orra, értem is idd az áldomást,
Jó koma, less a borra, engemet úgy se látsz.
Fölkel a holt: idd a bort,
Vidd a bort, mind megittuk, ami volt!

Szöveg: *Carl Michael Bellman, Stockholm, 1765*
Dallam: *Egy XVIII. századi operett betétdalának átírása, 1765*
Fordítás: *Gergely Ágnes, 1992*

Első évben ábrisból

Első évben ábrisból a Tatánál vizsgáztunk,
Sorozópontokat táblára felhánytunk,
Egyenesek, pontok ellepték a táblát.
Szólt a Tata: „Küldje be a következő marhát."

Bizonyára kitalálják, hogy most merre járunk,
Nyitott ajtó mögött horkol egy tanárunk.
Bal kézzel a karót álmában behúzza,
Míg a diák a polgazdot szóról-szóra fújja.

Éad-függvény elefánttal beszorozva, alma.
Hány almát tudsz enni reggel éhgyomorra?
Nemcsak ezt tanultuk hajdan másodikba',
Deriválni elfeledtünk, megmaradt az alma.

Béda Gyula doktor úrnak, van egy mániája:
Mi van a kockával, ha erő hat rája,
Mi van a Tauval, mi van a Szigmával?
Visszajön még maga hozzám vizsgázni lilával!

Hegesztésnél vigyázni kell a balesetekre.
Dénes adjunktus ezt lelkünkre kötötte!
Mert ha nem vigyáznak, felrobban a flaskó,
S szemben lévő falon lesz a dolgozóból freskó!

Mechanika professzornak dombon van a háza,
Sudár egységvektor nő az udvarába',
Sudár egységvektor, nem nő az hiába,
Öntözi az eső és a Motyó unokája!

Szöveg: *Géptervező szakos hallgatók, Miskolc, 1968*
Dallam: *„Kiskút kerekeskút…" c. közismert nóta*
Megjegyzés: *A nóta legelső „Húzótüskés" változata két plusz versszakot is tartalmazott, és a versszakok sorrendje is más volt. A sorrend 1969-ben változott a maira.*

A brumstadler lova

//: Delírium-stadta-umtatta-umtatta, ://
Delíri-Brumstadler lova a Tóni,
Nem szokott Ő sohasem lógni
Egész nap húzza a kocsit,
Csak esténként pihen egy kicsit.
Tóninak hosszú a farka, mivel a legyeket hajtja,
//:Mondja is minden lólány: „Tóni a farkad jól jár!" ://

//: Delírium-stadta-umtatta-umtatta, ://
Delíri-Brumstadler fia a Tóni,
Nem szokott sohasem sírni,
Egész nap nyomja a padot,
Csak esténként iszik egy nagyot.
Tóninak hosszú a farka, mivel a lovakat hajtja,
//: Mondja is minden szép lány: „Tóni a farkad jól áll!" ://

Alcím: *Tóni*
Szöveg és dallam: *A B502-es tankör költése, 1972*
(Pataki Attila a. Szóphosó közlése)
Megjegyzés: *Egy hajdanvolt, egyetemisták által kedvelt, miskolci italkimérő kultúrintézmény tulajdonosának fiát szellemesen kifigurázó dal, melyet az „úri közönség" szerzett saját szórakoztatására.*

A vén diák dala

Mily nagyszerű a diákélet, mily nagyszerű a szabadság.
Mit minden polgár irigyelhet, az élet végső zálogát.
Ref.: A diákok mind hű testvérek,
//: A vésszel szembeszállni mernek! ://

A szarvasok és a diákok, mint űzött vad menekülnek.
Az elsőt kergetik vadászok, a másikat ***filiszter***ek[19].
Ref.

Sok pénzeszsákra lenne szükség, hogy jól élhessen a diák.
De hány dukátot küldjenek még a drága szülők nem tudják?!
Ref.

E nélkül még a malom sem jár hát mit tegyen az ifjú ***Bursch***[22].
Egy váltó nem okozhat nagy kárt, elbírja még azt majd a tus.
Ref.

Sok földi hívság mámorából felébred minden Bursch egyszer,
Mert elfogyott a pénz a zsákból, de ad kölcsön a filiszter.
Ref.

Pirosra sírná mindkét szemét s sok szülő, ha tudhatná,
Hogy drága gyermekének pénzét mily gyorsan költik cimborák.
Ref.

Ha véget ért a diákélet, hát hazatér az ifi úr.
Nem hoz magával mást csak könyvet, és elhiszik, hogy mindent tud.
Ref.

Ha tán' egy vizsga nem sikerül, hát útra kel a vén diák,
Egy társzekéren vígan fütyül, mert visszavárják cimborák.
Ref.

Mi küzdenénk a szabadságért, mi kardot rántunk, hogy ha kell!
S ha penge villan bajtársunkért, még száz barátunk ott terem.
Ref.

Dalolj és járd a helyes utat, a tisztesség biz' nagy erény!
Egy szép leány, ha csókkal bíztat, ne várj sokat hát légy legény!
Ref.

Szöveg: *Kinsky, 1760 előtt*
Dallam: *Carl Maria von Weber, 1821*
Eredeti cím: *Altes Studentenlied (Régi diákdal)*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2000*

Borrigmus

Víg estélyünk kezdődjön, hangulatunk tetőzzön.
//: Most, most, most. ://

Zengjük hát a dallamot, éltessük e szép napot.
//: Most, most, most. ://

Kulacsomból ihattok, ha elfogyott hozatok.
//: Most, most, most. ://

Nincsen itt a jó apád, megtöltöm hát szép kupád.
//: Most, most, most. ://

Igyál egy kis borocskát, elűzi a gond nyomát.
//: Most, most, most. ://

Meglátod ez jó dolog, kiköpni bíz' nem fogod.
//: Most, most, most. ://

Száraz torkod gondozom, s bánatod majd elnyomom.
//: Most, most, most. ://

Fogytán már az itóka, elkélne egy jó nóta.
//: Most, most, most. ://

Teli hordóm hozzátok, igyunk tovább pajtások.
//: Most, most, most. ://

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *Trinklied (Bordal)*
Fordítás: *Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre, 2003*
Megjegyzés: *A szakestélyek vagy más hasonló rendezvények alkalmából a diákok jókedvének fokozása céljából a Cantus Praeses vagy a felelős Bor-/Sörmester intonálja szólóban a nótát az asztal körül ülőknek. Egyesével mindenkinek egy-egy versszakot énekel, amire a kar az utolsó sor refrénjével kontráz, miközben a kiszemelt delikvensnek rendesen meg kell húznia a Társasági Kupát. Ez így megy körbe-körbe, míg a kupa ki nem ürül.*

Bujdosópohár

Korsómester: Ez a pohár bujdossék!
Kar: Éljen a barátság!
Korsómester: Kézről kézre adassék!
Kar: Éljen a barátság!
//: Éljen, éljen, éljen a :// Éljen a barátság!

Szóló: Nosza, pajtás adj innom!
Kar: Éljen a barátság!
Szóló: Feljebb töltsed a poharam!
Kar: Éljen a barátság!
Itatás: //: Issza, issza, issza már. :// Kend issza már!

Szóló: Ezt a pohárt megittam!
Kar: Éljen a barátság!
Szóló: Csak egy cseppet sem hagytam
Kar: Éljen a barátság!
//: Éljen, éljen, éljen a :// Éljen a barátság!

Megjegyzés: *A „bujdosópohár" egy nagyobb – több literes – korsó volt, amelyet az asztal körül ülők körbe adtak, míg ki nem fogyott belőle az ital; de akinél kifogyott, az fizette a feltöltését. A pohárnak gömbölyű feneke volt, hogy ne lehessen letenni, csak kézről-kézre adni. Ez a nóta több szövegváltozatban is olvasható, viszont ez a verzió hasonlít legjobban az eredetijére, amely Jókai Mór megfilmesített regényében, az Egy magyar nábob-ban az egyik pincejelenetben hallható.*

Élt egy király Thuléban

Élt egy király ***Thulé***ban[132]. Szerette hitvesét,
Ki ráhagyta holtában legdrágább serlegét.

Élt hát így serlegével, ürítve sok pohárt'
Léhűtők seregével minden nagy lakomán.

Ám érezvén halálát felméri örökét,
S felosztja birodalmát de őrzi serlegét.

A tengerparti várban nagy torra vár a nép,
Az ősök csarnokába a király is belép.

Ott áll, kezében serleg, lehajt egy kortyot még:
„Nem bíztat már az élet." S ledobja serlegét.

A tenger mélybe várja, az örvény összezár,
S király szemét lezárja, nem iszik többé már.

Szöveg: *Johann Wolfgang von Goethe, 1774*
Dallam: *Karl Friedrich Zelter, 1812*
Eredeti cím: *„Der König in Thule…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2002 (Szacsuri Gábor a. Hangya szövegének felhasználásával)*

132: *a görög földrajzírók szerint a föld legtávolabbi pontja.*

Így tanul az ember a pokolban

Megtérvén a pokolba, ***cerevis***[133],
Elbúcsúzik a róka, cerevis,
Ki szaporán rohan sorsa elébe,
Mert nem lehet elég ravaszdi egy diák se!
Cerevis, ja cerevis, ja cerevis!

Ím ottan szemben lépked, cerevis,
Ki vélem párbajt kezdett, cerevis,
A segédek rögvest fegyvert osztanak,
Majd a felek éles kardjukkal összecsapnak.
Cerevis, ja cerevis, ja cerevis!

Sok régi mesterember, cerevis,
Ki hitelt adott nékem, cerevis,
Elszáll kölcsönük, mert én is repülök,
Hisz' sok bohém évem letelt e bércek között.
Cerevis, ja cerevis, ja cerevis!

S ha végzett már a diák, cerevis,
Tesztelhetik tudását, cerevis,
Mert hazájában szeretetre talál,
S mint egy vas sasmadár, a ***Bursch***[22] oly szabadon száll!
Cerevis, ja cerevis, ja cerevis!

Szöveg és dallam: *Ismeretlen*
Eredeti cím: *„So studiert man in Halle…"*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2003*

133: *Szűretlen malátasör, valamint egy, a selmeci diákok által kitalált kártyajáték neve.*

Szép fuchs világ

Így éltem: vidáman és oly szabadon,
A tárcám telve volt, s boldog mosolyom.
Megcsörrent a kardom, pengett sarkantyúm,
Rendre hozta a sört a kocsmáros úr!
Mulatva, dalolva hegyen völgyön át,
//: Még éljen, még éljen a szép ***fuchs***[8] világ! ://

Már vége a régi diákéletnek,
Lesz házam, lesz munkám, mi más is kellhet?!
Tanultam sok mindent, de még nem látom,
Hogy merre visz utam, hogy mi lesz sorsom?
Jó lenne így élni tovább, mint diák,
//: Még éljen, még éljen a szép fuchs világ! ://

A ***Bursch***[22] is ***filiszter***[19] lesz sok év után,
Elhagyja e földet, új hazát talál.
Utolszor barátok köszöntik borral,
Dicsérik emlékét, (ám) felejtik gyorsan.
Hát így lesz magányos polgár a diák,
//: Még éljen, még éljen a szép fuchs világ! ://

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam: *Gustav Albert Lortzing 1837-es Zar und Zimmerman (Cár és az ács) című operettjének „Sonst spielt ich mit Zepter" című betétdalának dallama*
Eredeti cím*: Einst lebt' ich so harmlos (Egykor ártatlanul éltem)*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 2000*

Ábrahám

Ábrahámnak[132], Ábrahámnak,
Negyven fia volt, negyven fia volt!
Ki enni nem tudott és inni nem kapott.
És közben így dalolt: hogy jobb kezével…

Szöveg és dallam: *Ismeretlen,*
lejegyezte Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre 1994-ben
Megjegyzés: *Mulatozások, szakestélyek után hazafelé menet egy utcasarkon, téren, buszmegállóban - de akár az útkereszteződés közepén – megpihenve mókás elfoglaltságot jelent e polgárpukkasztásra (no meg persze saját szórakoztatásra is) szánt dalocska, a Burschok számára; a dalhoz tartozó koreográfiával lejátszva segít felfrissíteni az alkoholtól álomittas kompániát. Ennek menete: a csapat széles körben állva énekel és a Nótabíró vezényletével a megfelelő résznél az éppen soron következő testrészt (ill. testrészeket) kezdik el ütemesen mozgatni. A dal során így egyre több és több végtag, ill. testrész kapcsolódik be a mozgásba, amely a végén a kívülálló számára már csak egy furcsa, értelmetlen „rángatózásnak" tűnik.*

132: *a zsidók ősapja*

A bányász kincse

Szerencse fel![26] Szerencse le! A bányásznak jeligéje,
S váratlanul rohanja meg, mint bérctetőt a fergeteg!

Nem kincs után sóvárgok én, az untig van aknám ölén.
Bányászkislányt óhajtanék, ki szívemben bányászkodjék!

E szív még most is parlagon, holott benn annyi kincs vagyon.
Hogy Körmöcz minden kincsével, Még távolról sem éri fel!

Kökényszemű kis fürge lány, bányászul jer', szegődj hozzám!
Kincsemben osztozol velem, s e tiszta kincs a szerelem.

Arany ércet tör a csákány, aranyat ér az oly leány,
Aki bányász legényt ölel. Szerencse le! Szerencse fel!

Arany az ércek legszebbje, gyémánt az oly leány szeme,
Aki bányász legényt ölel. Szerencse fel! Szerencse le!

Borulj reám szép kedvesem, hisz nem lehetsz mindig velem.
Az akna hív, Isten veled, de itt hagyom szerelmemet.

S az én igaz szívem helyén hű szívedet viszem el én.
Megőriz ez majd engemet, bányászkislány, Isten veled!

Ne félj, ne sírj, nincs ok miért, gonosz halál ott nem kísért.
Bár lenn van a bányász hona, mégis közel az ég oda.

Ha elveszünk mélyen alant, nem lesz nekünk nehéz a hant.
Anyánk, a föld majd átölel, bányászlegény, Szerencse fel!

Nincs ott madár, lomb sem fakad, ott a kemény sziklák alatt.
Mégis a szív úgy feldobog, ha csille száll, s a mécs lobog.

Örök homály, vak éjszaka, de mégis van fénycsillaga,
Csillag a mécs, sugárt lövell. Bányászlegény, Szerencse fel!

Szöveg: *2-4. versszak: Kunoss Endre 1838, 1. és 4-6. versszakot gyűjtötte: Limbay Elemér 1888, 7-12. vsz. Wahlner Aladár a. Ciprus (Zivuska Jenő szerint, 1896)*
Dallam: *Szerdahelyi József 1840'-es évek vége (Az „A bányarém" c. daljátékából.) A „Bányász himnusz" első felének ihletője, annak 5-8. sorát vették át kissé módosítva.*

Egy ősi kocsma

Egy ősi Aszkalon kocsmában már három napja iszik
//: Egy messziről jött vén diák, míg orra nem bukik. ://

Egy ősi Aszkalon kocsmában így szól a pincér: „Igyál!"
//: A szilvapálinkát dicsérd: „Nincs jobb ital talán!" ://

Egy ősi Aszkalon kocsmában ha túl sok már a rovás,
//: Hát vedd elő a pénztárcád: „Fizetni kell komám!" ://

Egy ősi Aszkalon kocsmában búsong a vendég: „Ó, jaj!
//: A pénzem mind elittam én, de nincs még semmi baj://

Egy ősi Aszkalon kocsmában fél négyet üt az óra,
//: S a senkiházi vendéget kirúgja egy szolga. ://

Szöveg: *Joseph Victor von Scheffel, 1854*
Dallam: *A Der Zimmergesell (1783) című német dal dallama*
Eredeti cím: *Jonas (Im Schwarzen Walfisch zu Askalon…)*
Fordítás: *Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999*
Megjegyzés: *A kohlenbrennerek dala volt 1867-68-ban.*

Emeljük serlegünk

Emeljük serlegünk, serlegünk!
Köszöntse énekünk, énekünk
Az Akadémiát!
Selmec: romantika, Sopron: nosztalgia,
Miskolc: a jelenünk, a jövő záloga.
Köszöntsük mind, éljenek mind!
Tanárok, hallgatók töretlen nagy sora.
Éljen tovább, éljen soká!

Szöveg: *Szilas A. Pál (1985)*
Dallam: *a „Báli mulató" című nóta dallama alapján készült átirat*
Lejegyezte: *Miklós Ákos a. Dalospacsirta (2019)*
Megjegyzés: *A miskolci NME kamarakórusának 1985-ben kiadott „A mi dalaink" című jubileumi hanglemezén szerepelt.*

Selmeci Duett

Kérdező: Selmecen a dolgok hogy' állnak?
Felelő: ***Szélakná***ra[135] gyakran kijárnak!
Kar: A jó cimborák!
Kérdező: Farsangra járnak-e szép lányok?
Felelő: Egy évben tíz lagzi nem is sok!
Kar: Édes anyánk!
Ref.: Vén Selmec nevedre feléled a szívünk!
Hej csak Te benned szép, vidám az életünk!

Kérdező: Áll-e még szilárdan a hitel?
Felelő: Kaphat hozomra, amennyi kell!
Kar: Minden diák!
Kérdező: András-aknánál szól-e nóta?
Felelő: Elhallgatott már sok év óta!
Kar: S nem dalolják!
Ref.

Kérdező: ***Fortuná***ba[136] jártok-e néha?
Felelő: Többet a vendégfogadókba!
Kar: S jót mulatunk!
Kérdező: Milyen a liget, ha jön a nyár?
Felelő: Sok cimbora lesz ott csapodár!
Kar: Mind ott iszunk!
Ref.

Kérdező: Nyílik-e még szerelmek sora?
Felelő: Ritkább lett a potya vacsora!
Kar: Szép lányaink!
Kérdező: Várják-e párjukat a lányok?
Felelő: Új szerelmet hoznak a bálok!
Kar: Mindenkinek!
Ref.

Szöveg: *Ismeretlen*
Dallam: *Eredeti dallam nem ismert, a ma énekelt dallamot Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre készítette, 2002*
Eredeti cím: *Duett („Ist denn in Schemnitz noch Alles wie vor?")*
Fordítás: *Tassonyi Ernő, 1905; átszerkesztette: Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre, 2002*

135: *(Windschacht) Selmecbánya városhoz tartozó bányásztelep, bányahivatallal, kiterjedt bányászattal és gyermekjáték készítő tanműhellyel*

136: *1838-ban vásárolta meg az Akadémia, az Erdészeti Tanintézet céljaira. A házat a tan- és gyűjteménytermekké, tanári és tanársegédi lakásokká alakították át. 1841-től előadásokat is tartottak benne.*

Hollári!

Szóló: Én vagyok a nótabíró,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Bár a hangom nem nagy nívó!
Ref.: Kar: Hollárilárihó!
//: Hollárilári-lári hollárilárihó ://

Szóló: Intonálok néhány strófát,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Hogy mullasunk másfél órát!
Ref.

Szóló: Fontos szempont minden versben:
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Rím legyen a sor végében
Ref.

Szóló: Így szóljon hát ez a nóta,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Aki tudja, folytathatja!
Ref.

A nótázás befejezéséhez:

Szóló: A sok diák merre siet?
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Kerülik az egyetemet!
Ref.

Szóló: Nem szeretjük mi a tejet,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Annál inkább a szeszeket!
Ref.

Szóló: Fejezzük be ezt a pár sort,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Igyunk gyorsan két üveg bort!
Ref.

Szóló: Daloltunk mi már eleget,
Kar: Hollárilárihó!
Szóló: Döntsünk le hát néhány ***eks***et[25]!
Ref.

Szöveg és dallam: *Ismeretlen,*
lejegyezte Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre 2004-ben
Megjegyzés: *A „végtelenített" nóták tipikus példája ez az igen egyszerű dallamú kétsoros strófákból álló „zengemény". A nótázás felvezetését követően a társaság tagjai felváltva, szólóban beénekelnek egy-egy rögtönzött versszakot, amelyekben a „hollárizások" idejére kapcsolódik csak be a kar. Kiválóan alkalmas csipkelődő, gúnyolódó megjegyzések megéneklésére.*

A kiürített korsók számára való nóta

//: Ez volt az első,
Most jön a második!
Most jön a második, a második! ://

//: Ez volt a második,
Most jön a harmadik!
Most jön a harmadik, a harmadik! ://

Szöveg: *Diákköltés,*
gyűjtötte: Bevilaqua-Borsodi Béla a XIX. sz. elején Késmárkon
Dallam: *Királypárti angol népdal*
Megjegyzés: *A diákság a kiivott korsók, illetve minden körivás után énekelte a megfelelő számot.*

A leányvári boszorkány

Volt egy szörnyen gazdag ember, szakálla volt kender,
Sokat keresett Ő az eszével.
Azt mondják, hogy a pénze, szórva út szélére
Selmecről vagy Budáig elérne.
Egyszer született egy lánya, nincs is jó szó rája,
Hogy az apja mennyire imádta,
Ha kinyitotta száját, minden kívánságát
Azon nyomban valóra váltotta.
Ref.: Ő a leányvári boszorka, kinek lenne jobb dolga,
Jó bort szürcsöl aranyban lubickolva…
Éjjel nappal mulatva, erkölcsöt sutba dobva,
Nem gondolván mi lesz, ha mind elfogyna.

Néhány esztendővel később, jött egy csúnya vérrög,
S gyülekeztek a fekete felhők.
S, hogy a papának vége, mákos csemetéje
Örökölt egy tonna aranypengőt.
Eztán az ifjú Borbála tett a tanulásra,
Minek, ha a pénznek nincs határa.
Ő lusta lett és léha, s többször is, mint néha,
Költött ékszerekre, s szép ruhákra.
Ref.

És hogy Bori nővé érett, jobb útra nem lépett,
Sorszámot a pokolba már tépett,
És akármennyi herceg, egytől-egyig meglett,
Aki Borbála útjába tévedt.

Aztán jött egy borongós nap, s Rösszel kisasszonynak,
Szívszorító adatokat hoztak.
Mint Selmecen a sík föld, annyi már a pengőd,
Pénzügyeid bizony csődöt mondtak.
Ref.

Eztán bizony szegény lett Ő, élete egy fertő,
S csak nem jött a várva várt megmentő,
S a halála hírére, a temetésére,
(csak) éhes kutya jött, vagy huszonkettő.
Így hát Selmecbányán járva, nyisd ki szemed tágra
S vess egy pillantást a Leányvárra!
És mielőtt még pénzér', boldogságot vennél,
Gondolj vissza Rösszel Borbálára.
Ref.

Dallam és szöveg: *Végh Ádám a. Trubadúr, 2009.*
Megjegyzés: *A Leányvári Boszorkák Baráti Társaság nótája.*

Még pár év

Tanulnom kéne cimborák, bizony ez nem titok,
De vaskos könyv helyett a sör felé kacsintgatok,
Épp jobban vonz a nótaszó, s e társaság is jaj be jó,
Ref.: Egy ***Bursch***[22] bizony megteheti! Ha kedve engedi…

Görög betűk, arab számok, sej tarka egyveleg,
Kétség kívül ez táplálja a józan szellemet
De jellemem, s a lelkemet magyar bor erősíti meg
Ref.

A sok nedűnek ereje elveszni sosem fog,
Megállás nélkül vándorol, amíg a Föld forog.
A hordóból az üvegbe, s az üvegből a lélekbe.
Ref.

S ha túlcsordultál éjszaka, s ezt a vizsgád bánta,
Cimborák várnak kocsmába, irány s ne nézz hátra!
Ekselj[25] bánatra még egy sört, míg a ***balek***[8] hoz újabb kört.
Ref.

Itóka, móka, nóta, és diákcsíny nem lehet,
Ha szívedet nem járja át a szakmaszeretet!
Mert ***Firma***lét[4] az mit sem ér, ha tudásvágy benned nem él.
Ref.

S ha úgy dönt a professzor úr még maradsz pár évet,
Tömd meg pipád és látogasd meg a vén Selmeced!
Sok nóta s ***vágott sör***[138] mellett, élvezd a diákéletet!
Ref.
Egy Bursch mindezt megteheti, s biz' ám meg is teszi!

Dallam és Szöveg: *Heiner Ádám a. Csillés, 2009*

138: *A Burschok kedvenc itala, Selmecbányán csapolják, az alja világos, a teteje barna sör, és jól elkülönül egymástól a két nedű.*

Így most együtt

Így most együtt összegyűlve szóljon dalunk Selmecért!
Megtanultuk már mi régen, hogy a barátság mit ér…
Ref.: Ezért mondom barátaim, hogy amíg ***Bursch***-nóta[22] szól
//: Addig az én diák szívem mindig veletek dalol. ://

Többször volt úgy néha napján, hogy a bú vállunkon ült.
Ám egy-két jó pohár bortól s víg nótáktól menekült.
Ref.

Szöveg: *Laskay Péter a. Domborgó, 2009*
Dallam: *Nicht der Pflicht nur zu genügen című német diáknóta dallama*

Bacchus kegyeltje

Bor és nótázás, éjjeli hancúrozás
Barátim vígadjatok velem.
E büszke földi lét, mennyi szépet ígér
A diákélet, hej de csuda szép
Bacchus[52] kegyeltje csak így mulathat
Míg van bor a kedély nem romolhat
Gyere cimborám, töltsd tele a kupád
Mulassuk vígan át az éjszakát!

Az este folyamán, a kedv nem hagy alább
Bor és csók: ez fűti szívemet
Egy barna csinos lány, az ivóban várt rám
S telt pohárt most érte áldozám
Bacchus kegyeltje csak így mulathat
Míg van bor a kedély nem romolhat
Fel hát barátim, korsókat megfogni
S borra, csókra, lányra koccintni.

Szöveg és dallam: *Karacs Csaba a. NótaroCK, 2009*

Nincsen a világnak

Nincsen a világnak, még olyan diákja,
Mint a miskolci gépiparista, ha kimegy az utcára.

Kimegy az utcára, rágyújt pipájára,
(Az a) Hétszentséges Atyaúristen is lemosolyog rája.

Lemosolyog rája, (Ő is) rágyújt pipájára,
(Mer' a) Jézus Krisztus is gépiparista volt, kisdiák korába'

Szöveg és dallam: *Ismeretlen, a „Nincsen a világnak, még olyan csodája" című magyar nóta átirata*
Gyűjtötte: *Heiner Ádám a. Csillés Szászfai Judit a. Csúcshódító-tól 2011-ben*
Megjegyzés: *A miskolci Andrássy Gyula Gépipari Szakközépiskolában született dal.*

A bányász hajnala

A bányász hajnala éjfekete,
Kőből van mindenütt a födele;
Nem ragyog fölötte ott lenn a nap,
Mécsese ad néki fénysugarat.

A lába alatt vad szikla kopog,
Nyíló virágok a kődarabok.
Amikor hidegen fölbúg a szél:
Suttogó lombja az aknakötél.

A bányász hajnala éjfekete,
Mégse borul soha ködbe szíve;
Mert, ha a mélységbe dalolva mén':
Szívéből ömlik a nappali fény.

Szöveg és dallam: *Német népdal, 1996*
a dallamot átdolgozta Pálinkás Robert Gusztáv a. Cefre 1996-ban
Fordítás: *Révai Károly, 1912*

Esik eső, jaj de szépen csepereg

Esik eső, jaj de szépen csepereg
Bányász kislány a gépházba' kesereg.
Sírva mondja a gépésznek magának:
Egy pár szóra, hozza fel a babámat.

Fel is hoznám, barna kislány nem lehet.
Szigorú a bányamester megbüntet.
//: Mert a bánya olyan, mint a temető,
Nincs más benne, csak az a gúny levegő. ://

Szöveg és dallam: *A „Esik eső szép csendesen csepereg" című magyar betyárnótával hasonlatos.*

A Selmecbányai Lyceum

Selmec, Selmec, Selmeci diák
El nem, el nem, hagyja Ő magát.
Ép a teste lelke, s mindenek felette:
Hőn imádja szíve a Magyar Hazát.

Szöveg és dallam: *Király József Pál vulgó Jupiter szülötte, selmeci kohómérnök hallgató, 1850-es évek*

Harz-hegységi szózat

Zöldüljön a fenyőnk, teremjen ércünk;
Az Isten meg adjon víg kedélyt nekünk.
Ez csendül a tárnákból, szurdokokból,
//: Ez hangzik minden egyes bányászlakból. ://

Itt mindenki megtalálja vágyait
Fenyők borítják a hegyek ormait,
Szikrát vet a fény a sziklák bércein,
//: Megpendül a csákány tárnák ércein. ://

Nagy boldogság kíséri itt az embert,
Ha járja az erdőt, amit megismert.
Ha nótája száll, vagy Istent dicséri,
//: Vagy körbe veszik otthon szerettei. ://

Ezért csendül hát minden kis ösvényen
Korán reggel e szent bányász intelem:
Zöldüljön a fenyőnk, teremjen ércünk;
//: Az Isten meg adjon víg kedélyt nekünk!: //

Szöveg: *Wilhelm Peter Louis Castendyck, 1889 előtt*

Dallam: *Német népdal*

Eredeti cím: *Es grüne die Tanne (Zöldülő fenyő)*

Fordítás: *1. vsz. 1-2. sor: Hantos Ernő, 1911*
Teljes fordítás: Pálinkás Róbert Gusztáv a. Cefre, 1999 (Dancs Gábor szövegének és Hantos Ernő fordításrészletének felhasználásával)

Megjegyzés: *Valamely ismeretlen oknál fogva a korabeli fordítás során csak az első versszak első két sorát magyarosították, s annak dallama sem az eredeti dallamot követi, így külön dalként értelmezhető (Zöldüljön a fenyőnk).*

A cimborákhoz

Tátja a banda a torkát, mártja a serbe az orrát,
Csuklik és verdesi gyomrát, s fújja a fajtalan nótát.
Egy vén Firma az ércpoharán
Pipával veri a ritmust.
Gyöngy veríték a sok hetyke pofán,
Rogyásig vedelnek itt most.

Érc kupa proszitra csendül, sok koma víg táncra lendül,
Hoppázva, dobbantva perdül, koccintnak, jó kedvük nem hül.
Benjamin - az anyja! - asztalra állt:
„Cimborák, **sehr scheen zu tanzen!**"[139]
Lángol az orra, mint rőt tulipánt
Úgy, mint ő, nem győzi egy sem.

Serhabtul csusszan a padló. Hűlt pipát gyújtja a tapló.
Benjámin lihegve tapsol. Nem lelik, hol van az ajtó.
Paróka tar fején csáléra áll,
Pocakon pattan a nadrág,
Nagy körben mindenki szökdelve száll,
Egymásba fogózva ropják.

Benjámin virgonc és fürge. Cimborák koccintnak körbe.
Lábad a szemük is könnybe: Serbül van mindnek a könnye!
Gotts Schlapperment, ez smakkol, hahó!
Az Isten éltessen minket!
Barna ser, sárga ser, mindegy, ha jó!
Vesszen, ki megszökik innen!

Szöveg: *Carl Michael Bellman, 1790*
Dallam: *Francia négyes (átirat Bellman)*
Eredeti cím: *„Til Gubbarna på Terra Nova i Gaffelgränden vid Skeppsbron"*
Fordítás: *Mészöly Dezső, 1992*

139: *(német) „Táncoljunk nagyon jót!"*

Geográfus nóta

Földrajz lett az egész világ, már a heted napon.
Földrajzosnak éppen ezért sok-sok dolga vagyon.
//: Keletkeztek hegyek-völgyek, tengerek és öblök.
Sivatagok, karsztforrások, barlangok és ***töbrök***[140]. ://

Legyen bármerre is szép táj, északon vagy délen,
El kell néki oda menni, ősszel, nyáron s télen.
//: Megismerni a hazáját itt az öt év alatt,
Kirándulás keretében sok jót iszik, s mulat. ://

Nappal gyalog, este kocsma, Hegyalján borocska,
Felvidéken elfogy jó pár pohár ***Borovicska***[141].
//: Vigasztalja másnaposan egy egri leányka,
Eltölti vele idejét asztalnál vagy ágyban. ://

Aranyásók népes hada írta ezt a nótát,
Mikor vígan mulatozva öntözte a torkát.
//: Mert bizony a mulatozás egy földrajzos szokás,
Nincsen ezzel semmi bajunk, nem kell változtatás. ://

Szöveg: *Kőszegi Péter, Petri László, 2003*
Dallam: *Kertész Botond a. Hiéna, 2003*

140: *az egyik leggyakoribb és legjellegzetesebb felszíni karsztforma. Néhány tucat – több száz méter átmérőjű, kerekded, zárt szintvonalú mélyedések. Egyesek alja gyakran sík, másokban víznyelők nyílnak.*

141: *Szlovák nemzeti ital, borókafenyő-pálinka*

Geodéta kesergő

A gyomrom, mint egy ***libella***[142], folyadékkal van tele.
Még egy pohár, (s) ki is buggyan a drága árpa leve.
//: Ha kibuggyan, hát buggyanjon, én arra nem gondolok,
Csak cimborák, jó pajtások, mindig velem igyatok! ://

Vigyetek fel szobámba, ha már menni sem bírok.
Fektessetek le az ágyra, amin mindennap sírok.
//: Sírok azért, mert szeretek egy csapodár kisleányt,
Vagy csak azért, mert ő szeret, és örömöm könnyre vált. ://

A mámorban álmodozom, de három év tovaszáll.
Vén diákká leszek lassan s anyává a kisleány.
//: Néha látom, nem köszönök, hisz ő nekem idegen
Pedig tudom, pedig tudja, hogy még most is szeretem. ://

Gyümölcs érik, madár dalol. Nemsokára elmegyek.
Elviszek sok szép emléket és egy díszoklevelet.
//: Keretbe is foglaltatom, felteszem a falamra,
Hajam őszül és egyszer csak megöregszem alatta. ://

Egyre nő a dioptriám, S nyugdíjam, ha megérem,
Háromlábú műszeremet görbebotra cserélem.
//: Egy nap aztán szenvedve vagy gyors halállal meghalok:
A síromra, sírhalmomra ***szálkeresztet***[143] rakjatok! ://

Szöveg: *1979-ben valétáló geodéta évfolyam*
Dallam: *„Kék nefelejcs"c. magyar nótával hasonlatos.*
Megjegyzés: *Az Én vagyok a geodéta legény c. nótáskönyvben jelent meg először 1981-ben.*

142: *(latin) vízmérték*

143*: mérésre szolgáló távcsövek vagy mikroszkópok szemcsövében kifeszített igen finom, egymásra (részben) merőleges szálak*

Olajbányász induló

Olajbányász lettem fő fúrós legény,
Az olajat keresem a föld rejtekén.
Ha nem jön a kőolaj, jön majd a gáz helyette,
Sosem búsult ezért még, az olajbányász.

Eshet havas eső, ragyoghat a nap,
A jó öreg himba mindig bólogat.
Termeli az olajat, bólintása hívogat,
Van még gáz és kőolaj, lent a föld alatt!

Ref.:
Dübörög a föld, föl tört a gáz,
Jó Szerencsét olajbányász!
Öt órakor még mintát veszek,
Estére már kicsi babám nálad leszek.
//: Átölel két karom, csókol a szám,
Isten tudja, mikor látjuk ismét egymást.
Várnak az új mezők indulok én,
Búcsúzáshoz kívánj nékem jó szerencsét! ://

Szöveg és dallam: *Lakos Sándor, ifj. Varga Gábor, Bacskay Zoltán, Bázakerettye, 1988*
Eredeti cím: *Dübörög a föld, föltört a gáz*

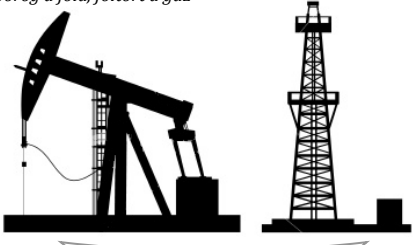

Cerevis nóta

Nagy és Kis Schmollis:

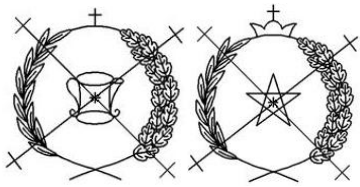

Ha cimborák között,
Nem fogy ki a söröd
És jó a lapjárás,
Ez kell most semmi más!
Az élet egy nagy óceán,
Dicsőséged bárka,
Becsüld, ha áramlat segít,
Ivás/Itatás: *//: S evezz tovább rajta! ://*

Dennewiss:

A versenyszellem él,
A cél hogy jó legyél!
A lélegzet eláll,
Az eredmény egál.
Harcra kélek egy lány szívért,
Remélem jó húzás.
Rám mosolyog, másra kacsint,
Ivás/Itatás: *//: Ez már azért túlzás! ://*

P...:

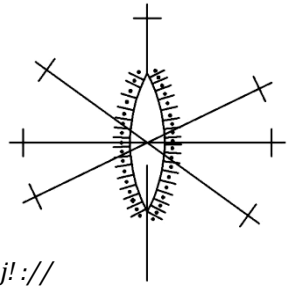

Itóka jó dolog,
De fejed foghatod,
Ha túl nagy a mámor,
S levesznek lábadról.
Elcsábultál egy éjszaka,
Az emlék csak homály,
A bestia meg mosolyog,
Ivás/Itatás: *//: Eltartani muszáj! ://*

Akasztófa:

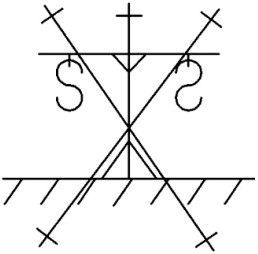

Jól figyelj mit csinálsz!
A szikla szélén állsz.
Ha rossz irányba lépsz,
Biz' ennyi volt és kész.
Elég csak egyszer hibázni
Egy embernek csupán.
Széket kirúgják alóla,
Ivás/Itatás: *//: S lóg az akasztófán. ://*

Létra:

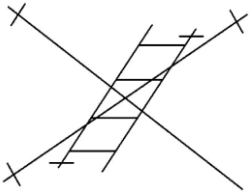

Előtted a nagy út
Tartogat buktatót.
Ha jön egy akadály:
Oldd meg, ne reklamálj!
Ha sziklafal áll utadon,
Pánikra semmi ok.
Hallják a lópor robaját,
Ivás/Itatás: *//: Íme mily' jó dolog! ://*

Szabó:

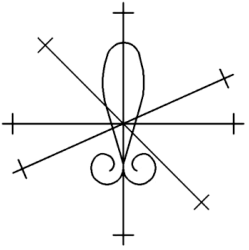

Kevés a betevő,
Formád most nem nyerő.
Ne lógasd az orrod,
Fordulhat a sorsod!
Ha kevesled azt, amid van,
Lesz jobb is meglátod.
Ha bő lenne *Szabóinas:*
Ivás/Itatás: *//: Húzd össze nadrágod://*

Ásó:
Ha a kártyában nincs
Szerencséd, csak legyints!
A sörben lesz vigasz!
Hidd el ez így igaz!
Porzik veséd, nyelved tapad,
Szomjas vagy, úgy látom.
Ragadd meg Cereviskorsód
Ivás/Itatás: *//: Részeges* barátom! *://*

Szöveg és dallam: *Heiner Ádám a. Csillés, 2013*

Megjegyzés: *A német játékhoz német nyelvű nóta/nóták tartoznak, melyeket nem sikerült eddig felkutatni (kivéve egyet Cerevisia bibunt omines címmel). Az író megjegyzése: A Cerevis játék kutatása során nem sikerült rábukkanni az eredeti nótára. A korabeli leírások, nótagyűjtemények - amelyekkel találkoztak - nem tartalmazzák sem a dallamot, sem a szöveget. A játék játszhatósága érdekében íródott a fenti nóta. Rendelkezésre álló információk csak az eredeti játékszabályban szereplő nótaszöveg részletek voltak. A dőlt betűvel jelzett sorok az eredeti nótában is megtalálhatóak voltak. Ezek köré íródott a történet és a dallam. Reméljük, idővel előkerül az eredeti mű, addig is zengjen e nóta a figurák leivásánál!*

A Cerevis egy sajátos Burschjáték, melyet a főiskola hallgatói régóta játszanak, és ahogy a neve is utal rá egy sörös-játék (Cerevis jelentése: szűretlen búzasör), amit 32 lapos magyar kártyával kell játszani.
A játék célja: felülütésekkel minél több ütést elorozni az ellenfél párosa elől. A játék mindenekelőtt a boldog Burschélet emlékeztetését szolgálja.

Nóta a Ligethez

Mindent átható
Harsány nótaszó
Zeng a Ligetből ki az ajtón át,
Miskolc gyöngyszeme,
Firmák törzshelye,
Itt mulat esténként a sok diák.

Hosszú asztalok,
Ingovány padok
Várják bent mindig a sok cimborát,
Mámort keltető,
Lelket éltető
Friss nedű csorog itt garaton át.

Oly sok történet
Mi itt megesett,
Számtalan emlék és van még mi vár!
Nóták ereje,
Selmec szelleme
Hatja át untiglan e kis kocsmát.

Este hét óra
Nyílik ajtaja,
Egyetemvárosból séta, nem sok.
A nap égessen,
Vagy a hó essen,
Tárt kaput találnak itt a Bursok.

Korsó koccanjon,
Nóta harsogjon!
Cantus Praesesünk gyerünk, intonálj!
Mindent átható
Harsány nótaszó
Zeng a Ligetből ki az ajtón át.

Szöveg és dallam: *Heiner Ádám a. Csillés, 2013*

Szervusz, te bányász testvér

Szervusz, te bányász testvér,
Sok jó szerencsét!
Lenn a tárnák mélyén,
Hullik a verejték.

Bízzál a szerencsében,
Mert segít az Isten.
Aki reánk vigyáz,
Lenn a föld mélyében.

Bízzál a szerencsében,
Mert segít az Isten.
Aki reánk vigyáz,
Lenn a föld mélyében.

Gyűjtötte: *Korózs József a. Rozsda – a tatabányai Rozmaringos Bányászegylettől*

Nem rég voltunk Selmecbányán…

Nem rég voltunk Selmecbányán,
Járkáltunk a hegyek hátán.
Felidéztük a régi képet,
Mit a diák szív oly régen éltet.
Ref.: Selmec tőled búcsúzunk,
Visszatérünk, ha tudunk.
Bursch módjára dalolászva,
A diák szíve csak ezt várja.

Ó ti kedves cimborák,
Miért kell állnunk már odább?
Miért kell mondnunk ég veled?
A diák boldog csak itt lehet.
Ref.: Selmec tőled búcsúzunk,
Visszatérünk, ha tudunk.
Bursch módjára dalolászva,
A diák szíve csak ezt várja.

Szöveg és dallam: *Korózs József a. Rozsda*
Megjegyzés: *A nótát egy Cantusok Köre által szervezett selmecbányai kirándulás ihlette 2013-ban.*

Logisztikus nóta

Logisztikus vidám legény,
Idejében sosem szegény.
Szakmát dicsér, mindig szeret,
Dolgozik is, amíg lehet.

Hódol ő a mindenségnek,
Ceres, Bacchus istenének,
Mindent csakis idejében,
Akár JIT-est keretében.

Tanszékünknek kedvessége
Erőt ad a fejlődésre.
Bajtársias összetartás,
Automata-targoncázás.

Konvejorral anyagmozgás,
CIL-lel közben irányítás.
Futómacska, raktározás,
Kamionnal kiszállítás.

Selmecbánya szellemével,
Diákélet erejével,
Gondolj vissza, bárhol is jársz,
Hisz Acélváros mindig itt vár.

Logisztikus vidám legény,
Idejében sosem szegény.
Szakmát dicsér, mindig szeret,
Dolgozik is, amíg lehet.

Szöveg: *Konkoly Krisztián a. Bolondos Dallamok, Tóth Tamás Bendegúz a. Pianino továbbá az Anyagmozgatási és Logisztikai Szaktanács 2015-ös aktív tagsága és Barátaik*
Dallam: *Petőfi Sándor - Befordúltam a konyhára című Balázs Árpád által megzenésített verse.*
Megjegyzés: *Logisztikus Szakestélyeken és JIT-esteken a Szaktanács Tagok helyükről felállva nótázzák a Szaknótát majd befejeztével EKS-sel veszik tiszteletüket oktatóik és felmenőik előtt.*

Menedzser Szaknóta

Gondtalan életed elszállt,
A jó sors hozott el hozzánk,
Hogy egyszer te is közénk állj,
Majd együtt könnyebb út vár ránk.

Együtt vésünk, fúrunk, marunk,
Hajtóműveket rajzolunk.
S ha egyszer arra szorulnánk,
A gazdaságban helyt állnánk.

És ha a gépszíj elszakad,
Teli töltjük a poharat.
Hát ne bánkódjunk cimborák,
Legfeljebb lesz pár pótvizsgánk.

Ha majd egyszer búcsúznod kell
A bánatot és bút űzd el,
S ne feledd, bármily zord tél jő:
„Menedzser, tiéd a jövő!"

Szöveg: *Asztalos Ádám a. Sörpacsirta és Balázs Dezső a. Sámson, 2013*
Dallam: *A dunaújvárosi „Műszaki Menedzser Himnusz" dallamával közel azonos.*

Genternóta

Tegnap a kocsmában ismét,
Zákány úr elitta ingét,
S most nem csak a vizsgák miatt
Fáj feje és hasogat.
Forog a szoba is véle,
Szemében bűntudatféle,
De betoppan a cimbora:
Vár minket Léva bora!

Ref.: Így éli éltét a **genter**[144],
Selmecen akad lány, tenger!
Jéghideg sör és forró élet,
Nem csitul a diákvéred!
A filiszter élete nem kell!

Nem futja pénze kenyérre,
De sörre még akad fillére.
És inkább a szeme kopog,
Csak ne szomjazzék a torok.
És hogyha korog a gyomra,
Rálel pár szép kisasszonyra,
S egy csokor bókért cserébe
Meghívják őt ebédre.
Ref.:

Terraszon, ha végig sétál,
Szemét lesüti a széplány.
S ha éjjel épp nincs szerenád,
Kocsmából hallják dalát.
Hisz bájos hölgy és jó itóka
Gond és bú elmulasztója!
Így kiskomám, nota bene:
Nem tudsz betelni vele!
Ref.:

Szöveg és dallam: *Beniczki János a. Kántor, 2015*
Megjegyzés: *A nóta szereplője, Zákány úr, nem azonos Tassonyi Zákány Csabájával, hanem minden zákányos, másnapos genter alteregója. A nóta a Dudujka-völgyi Rókák által 2015-ben kiírt pályázatra készült, melynek a végső határideje 2016. február 5.-e volt.*

144: *Így hívták régen Selmecen, a bohém, vasalt nadrágú fillér nélküli ifjúságot – de lassan Genter lett. Minden, ami kedves, bohém, hámba nem tört, mosolygó, de teljes mértékben tisztességes és konstruktív.*

Firma köszöntő

Firma pajtás, még egy hajtást!
Igyunk az egészségünkre…
Daloljunk a vágyról, borról,
Szép Hazánk, s dicső szakmánkról!
Vivat, Vivat Firma koszorú!

Emlékszel még, nem is oly rég?
Zöldfülű kis balekként…
Firmáktól megörököltük,
Szép Selmeci örökségünk!
Minden, minden szép áldomását…

Édes élet, ami éltet!
Vidám Burschként minden éjjel…
Mulassunk hát hű cimborám,
Töltsd meg korsód, tömd meg pipád!
Minden, minden nap, amíg csak élsz!

Zengjen ének, csendes éjben!
Szakestélynek végeztével…
Vár a tréfa, Tóbiások, sok Bursch nóta, szerenádok!
Mint rég, mint rég, Firma mód így élj!

Vivat Selmec!
Vivant Firma gloriosus Decessores!
Vivat Academia, Vivat, crescat, et floreat!
Vivant, Vivant at Professores!

Szöveg: *Tóth Imre Barnabás a. Cicapecér avagy Macskavadász*
Dallam: *Alles schweige, Jeder neige német nóta alapján*

Történész nóta

Egyetemünk kicsi karán,
A Dudujka oldalán,
Zajlik élet és regélek
Egy sör mellett, cimborák:

Volt egyszer egy szép medence,
Ugor törzsek belakták,
Hébe-hóba szólt a nóta,
A középkor nem vidám!

Árpád házát és a nyáját,
Tatár nyilak tűzdelik,
Anjou pajzsot, liliomot
Gyűrűs hollók cipelik!

Ha Mohácsnál diadal vár,
Buda s ország víg világ:
Nincsen Habsburg, nem rabságtul
Lenne hangos magyarság!

„Ezernyolcszáz acht und vierzig"
Görgeyn múlt, nem vitás:
Ki Bécs helyett, Buda mellett
Erőltette igazát!

Jött az őrült, majd a császár,
Ki a haza embere!
Trianonnál siralomház
Lett hatvannégy vármegye!

Nagy a bánat, német bajtárs
Segít nekünk emberül,
Ha kilépnénk, jön a vendég,
S ajtóstól tör ellenünk!

Szovjet minta; kommunista
Tankok járják az utcát:
Végítélet, nincs már lejjebb,
Oda lett a szabadság!

Történészek, nevetgélnek
E rengeteg tévhiten,
Mit megannyi magyar honfi
Állít hetykén és híven.

Cimboráim, víg barátim,
A múlt elmúlt nem vitás!
De nem mindegy mit regélnek,
Mert oda az igazság!

A történész két korsó közt,
''Elemezi" a forrást,
Mert nem mindegy, mit regélget
A jó magyar ifjúság!
Mert nem mindegy, mit visz véghez
A jó magyar ifjúság!

Szöveg: *Majoros Tamás a. Az égig érő legoember avagy optimizmusból ötös, 2016*
Dallam: *Oh My Darling, Clementine*

Pipadal

Ha zord idő bús kedvet ád,
Előveszem a nagypipát,
Mert nékem ő a kedvesem,
Hát jó dohánnyal éltetem.
Miközben tubákom már hívogat,
A füstben elszáll minden gondolat,
S elillan a bánat, majd az öröm;
A bölcsességem neked köszönöm!
Ref.: //: Dicsőség tenéked illatos dohány;
Mindörökké égjen kedves, jó pipám! ://

Szegény fejem már elkókad,
És bánt ezernyi gondolat;
De túl sokáig nem szédít,
Mert jó pipám majd megsegít.
Arany színben izzik már a dohány,
Így lelkemből eltűnik a magány;
E nagyszerű elme szárnyalni kezd,
Mit egy pohártól soha meg nem tesz.
Ref.:

Ha vár reám a sírverem,
Halál barátja jöjj velem;
A társam légy, míg lejutok
És szépen, csendben meghalok.
Elalszik a tűz, nem ég a pipám,
De bölccsé tesz, ha hamu hullik rám.
A végzet kerülget nap-nap után,
Kaszás kezében ott a kabalám.
Ref.:

Pipámhoz mindig hű leszek,
Én más szavának nem hiszek;
A rágalom sem érdekel,
Csak füst pipámból szálljon fel!
Adj Istenem minden napra dohányt,
E jó szerszám ne szenvedjen hiányt!
A pénzem elköltöm mind tabakra,
Mert csendes estén ez a vacsora.
Ref.:

Ha néha napján bánat bánt,
Előveszem a szűzdohányt;
Pokol tüzében égetem,
Ifjú és balga életem.
A szívem kitárom, füst gyere be;
Repíts magasba, fel a mennyekbe!
Kitárul előttem így a határ,
És nem kell többé borral telt pohár!
Ref.:

Sötét magányos éjjelen
Biz' más barátom nincs nekem;
Ha füst borítja kamarám
Nyugalmat ád a jó komám.
Kezemben a hosszú makrapipa,
S szobám betölti dohány illata;
Mert nélküle élni nem tudok én,
Csak ő bíztat, ha nincs már több remény.
Ref.:

Ha bánat bántja lelkemet,
Egy lány miatt ki, nem szeret,
Kinek pipám nem szép dolog;
Hát lány után már nem futok!
Én jobb' szeretem a bűzös dohányt,
Mint parfümben az édes, kicsi lányt,
Hát jöjjön a füst, mi megbabonáz,
És semmivé lesz a szerelmi láz!
Ref.:

Ha társaságban vígadunk,
Pipázás mellett szól dalunk;
Előkerül a kártya is,
Nem bánom, ha pokolra visz!
Barátaim szívjuk meg a pipát,
Mulassuk át most ezt az éjszakát!
Feléled a láng, mert van még parázs,
És elbódít e nagyszerű varázs.
Ref.:

Feledni kéne múltamat,
De régi emlék fojtogat;
Diák szeretnék maradni,
Dalolni, inni, s pipázni.
Szememben egy könnycsepp, fáj a szívem
Mert el kell hagynom drága Selmecem;
Így nem marad más csak kis csibukom,
A tépett gruben és a fokosom.
Ref.:

Szöveg: *Carl Stegmayer (Bécs, 1836); Raucherlied – „Wenn mich ergrimmt die böse Zeit…", 1-4. versszakok.*
Dallam: *Wojciech Adalbert Długoraj: Cantio Polonica (1619 előtt)*
Fordítás: *Pálinkás Robert Gusztáv a: Cefre [B.T.V.] (2020);*
Megjegyzés: *Az 5-9. versszakok Cefre utánköltése.*

A gondolat szabad

A gondolat csak száll, megállíthatatlan.
Sebtében tovaszáll, árnyként láthatatlan.
Senki ne érthesse, vadász se kergesse!
Mint szabad madár, a gondolat csak száll!

Tudom, mit akarok, s ez boldogít engem.
Minden oly nyugodt, miként kell, hogy légyen.
Álmoknak s vágyaknak, nincsen, mi gátat szab.
És nincs már akadály: a gondolat csak száll!

A jó bort meginnám, és mellettem párom.
S már szívem sem fáj, mert e kettő ápol.
Szerelmem szívemben, finom bor serlegben.
Imádlak babám! A gondolat csak száll!

És zárjanak akár sötét, mély börtönbe.
Ez mind csak pusztán, hasztalan tett lenne.
Kitárulnak rácsok, szétesnek korlátok,
Már fal sincs, ami áll, a gondolat csak száll!

Míg harcol a száj, sötét gondok ellen,
Lelkem biz' nem fáj, hisz' nagy harcos jellem.
Csak hallgass szívedre, derűs víg lelkedre!
//: Hát szívből kiabálj: a gondolat csak száll ://

Eredeti cím, nyelv: *Die Gedanken sind frei, német*
Szöveg: *Ismeretlen, 1790 körül*
Dallam: *német népdal alapján 1790 körül*
Fordítás: *Dobrocsi Enéh Mária a. Aranyhaj; Budai Péter a. Pedro (2019) Dömölki Gábor a. Döme, a Holdfénytündér szövegének felhasználásával*
Megjegyzés: *A Burschenschaftokhoz köthető dal, már a 18. század végén ismert volt. A Burschenschaft társaságok feloszlatását is eredményező Karlsbadi dekrétumok (1819) hatására vált fontossá és népszerűvé. Az 1848-as forradalom után és a nemzetszocialista Németországban a dalt betiltották.*

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek

Jegyzetek